

DOKA

DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI

www.doka.org.tr

Ekim/Kasım/ Aralık 2019

43.
Sayı

Ormanların içindeki büyüleyici güzellik

Mençuna Şelalesi

Arhavi / Artvin

DOĞRU - OBJEKTİF - KARARLI ADIMLAR

www.doka.org.tr

Adına İmtiyaz Sahibi
Onur ADIYAMAN
Genel Sekreter V.

Genel Koordinatör
Kemal AKPINAR

Genel Yayın Yönetmeni
Hakan BAHÇEKAPILI

Yazı İşleri Sorumlusu
Ahmet YEŞİLÇİÇEK

Görsel Tasarım
Emine GÜLERYÜZ

DOKA dergisine katkılarından dolayı Zübeyde Hanım ALTUN İPEK'e teşekkür ederiz.

Gazipaşa Mah. Nemlioğlu Sk. Taksim Yokuşu Vakıf İşhanı No:3 TRABZON
Tel : 444 82 90 Fax: 0462 455 40 88

Baskı
Harman Yayıncılık/ Trabzon

YENİ DÖNEM **MALİ DESTEK PROGRAMLARI** İÇİN BAŞVURULAR ALINMAYA BAŞLAMIŞTIR

Sürdürülebilir Turizm ve Destinasyon Yönetimi Mali Destek Programı

Program Bütçesi ₺ 10.000.000

Azami Destek ₺ 500.000

Asgari Destek ₺ 50.000

Coğrafi İşaretili Ürünler

Program Bütçesi ₺ 5.000.000

Azami Destek ₺ 400.000

Asgari Destek ₺ 20.000

Yeşil Yol Güzergahındaki Kültür-Turizm ve Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi

Program Bütçesi ₺ 5.000.000

Azami Destek ₺ 750.000

Asgari Destek ₺ 250.000

İlk Başvuru Tarihi

31 Aralık 2019

KAYS Üzerinden Son Başvuru Tarihi

27.03.2020 Saat: 23.⁵⁹

DOKA 10 YAŞINDA

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)
Genel Sekreteri **Onur ADIYAMAN**

COĞRAFİ TESCİLLİ ÜRÜNLER

Tonya
Tereyağı

16-21

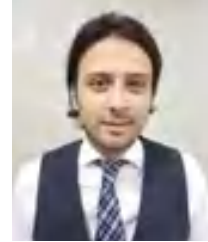
Tonya Belediye Başkanı
Osman BEŞEL

Fiskobirlik Yönetim Kurulu Başkanı
Lütfi BAYRAKTAR

Giresun Tombul Fındığı,
Giresun Sivri Fındığı ve
Giresun Kalinkara Fındığı/
Giresun Karası

24-39

Gökçürk ÖMÜR / DOKA Uzmanı

UZMAN GÖRÜŞÜ

42-49

İLÇELERİMİZİ TANIYALIM

50-65

Kemeçenin Doğduğu
Topraklar
"GÖRELE"

66-77

Cevizin Gölgesi Huzurun Diyarı
"KABATAŞ"

Gümüşhane Kültür, Sanat, Gençlik ve Spor Kulübü Derneği Başkanı

Sayın Talat ÜLKER yaptıkları çalışmalar hakkında bizleri bilgilendirdiler.

PROJELER

TONYA ÜRETTİĞİYLE TURİST AĞIRLIYOR PROJESİ

88-91

Tonya Belediye Başkanı Osman BEŞEL

ORDU'NUN CİRİŞ KAPISI, TURİZM ADASI; BURUNUCU PROJESİ

92-95

Ünye Belediye Başkanı Hüseyin TAVLI

MALİ DESTEK PROGRAMLARI

98-103

DOKA E. C. SANAT VE TURİZM KURUMU

Coğrafi İşaretili Ürünler
Mali Destek Programı
(Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yönelik)

Program Bütçesi
₺ 5.000.000

Azami Destek
₺ 400.000

Asgari Destek
₺ 20.000

DOKA E. C. SANAT VE TURİZM KURUMU

Sürdürülebilir Turizm
ve Destinasyon Yönetimi
Mali Destek Programı
(Kar Amacı Gütmeyen Kurum ve Kuruluşlar İçin)

Program Bütçesi
₺ 10.000.000

Azami Destek
₺ 500.000

Asgari Destek
₺ 50.000

DEKAP **DOKA** E. C. SANAT VE TURİZM KURUMU

Yeşil Yol
Güzergahındaki
Kültür-Turizm ve Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi
Mali Destek Programı 2.ETAP
Kar Amacı Gütmeyen Kurum ve Kuruluşlar İçin

Program Bütçesi

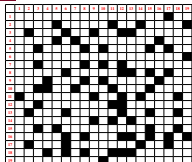
- Ajansımızın Yönetim Kurulu Toplantısı Giresun'da Yapıldı
- Turistlerin Yeni Gözdesi İçin Büyük Destek
- "Online Beceri Değerlendirme Aracı Projesi"nde İlk Pilot Uygulama Gerçekleştirildi
- "Ünye'de Turizm Nitelikli İnsan Gücüyle Gelişiyor" Projesi Kapsamında Kursiyerler Hünelerlerini Sergiledi
- Türkiye'nin İlk Üreten İşgem'i Gümüşhane'de Açıldı

HABERLER

106-115

116-117 BİL BAKALIM

118-119 BASINDA DOKA

Genel Sekreter'in Kaleminden...

Onur ADIYAMAN

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

DOKA 10 YAŞINDA

10. Yılıımızda Aynı Heyecanla Çalışmalarımıza Devam Edeceğiz.

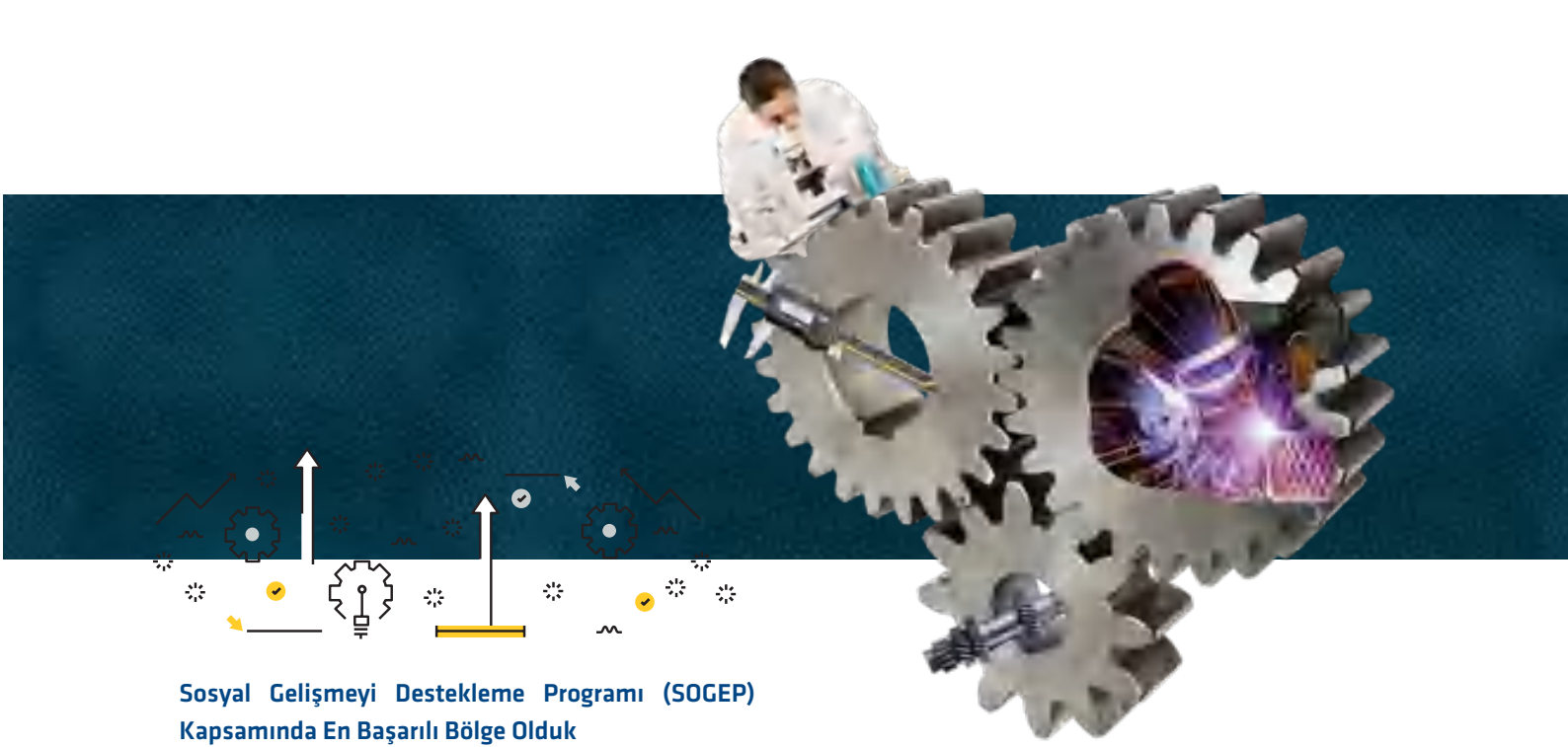
**2019 yılı; Ajansımız
ve Bölgemiz açısından
yeni ve güzel gelişmelerin
yaşandığı, kalkınma hedefi
doğrultusunda bölgemizi
iktisadi, sınai ve sosyal
açıdan daha ileri seviyeye
taşıyacak yeni program ve
projelerin hayata geçtiği bir
yıl olarak geride bırakmış
bulunmaktayız.**

10. Yılıımızda Aynı Heyecanla Yeni Alanlar, Yeni Ufuklar

Ulusal düzeyde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın, bölgesel düzeyde yönetim kurulumuzun riyasetinde çok verimli bir yılı geride bırakmakla beraber 10. Yaşımızı kutlayacağımız 2020 yılında da aynı heyecan ve gelişim arzusu içinde çalışmalarımıza devam edeceğiz.

2020 yılı Çalışma Programımız kapsamında yürüteceğimiz Sonuç Odaklı Programlar (SOP) vasıtasıyla bölgede dengeli, dinamik ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerimize yönelik güçlü ve somut adımlar atacağız.

Bölgemizde turizmi 12 aya yayarak bölge turizm gelirlerini ve turist sayısını artırmak amacıyla hedef pazarların çeşitlendirilmesine; destinasyon yönetimi mantığıyla yeni turizm destinasyonlarının oluşturulması ve mevcutların geliştirilmesine; eko turizm, spor turizmi, toplantı ve etkinlik turizmi ile gastroturizm özelinde alternatif turizm türlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetlerimizi “Doğu Karadeniz Bölgesi Turizm 2.0 Sonuç Odaklı Programı” çerçevesinde ele alarak sürdüreceğiz.

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) Kapsamında En Başarılı Bölge Olduk

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın ulusal düzeyde Ajanslar marifetiyle yürüttüğü yeni destek programları ile birlikte bölgemizde yeni ve yenilikçi alanlarda kalkınma hedefine beraber yürüdüğümüz paydaşlarımızla bölgemize çok nitelikli projeler kazandırdığımızı ifade etmekten kıvanç duyuyorum. Bu bağlamda ilk olarak; ülke genelinde tüm illerde, istihdamın artırılması, sosyal içermenin, spor, kültür ve sanatın geliştirilmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygulamaya koyulan 2019 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında bölgemizden 7 proje başarılı olarak desteklenmeye hak kazanmıştır. Toplamda yaklaşık 14.2 milyon TL destek tutarı ile en fazla destek almaya hak kazanan Ajans olarak SOGEP Programında büyük bir başarı elde edilmiştir. Desteklenmeye hak kazanan proje sahipleri ile hızlı bir şekilde destek sözleşmelerini imzalayarak dezavantajlı kesimlerin istihdama katılımının kolaylaştırılmasına, genç işsizliğin azaltılmasına, nitelikli ve üretken beşerî sermayenin geliştirilmesine yönelik amaçlar taşıyan projelerin hayata geçirilmesini sağlamış olacağız. Diğer taraftan bu projelerle birlikte sosyal girişimcilik ve yenilikçilik konularında bölgenin kurumsal ve beşerî kapasitesinin daha yukarı çekileceği ve özellikle dezavantajlı kesimlerin yaşam kalitesini geliştirecek sosyal içermeye yönelik uygulamaların hızlanacağını ümit ediyoruz.

Trabzon Cazibe Merkezleri Destekleme Programı Kapsamına Alındı

2019 yılı itibariyle diğer bir önemli gelişme; ülke tarihinde daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi için nispeten geri kalmış ve göç veren bölgelerde, bölgesel çekim merkezi niteliğini haiz şehirlerin katma değeri yüksek üretim, teknoloji, ihracat, istihdam ve yenilikçilik kapasitelerinin artırılması hedefi doğrultusunda yine Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız tarafından yürütülen Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP) kapsamının genişletilerek Trabzon'un da dâhil edilmesi olmuştur. Bu program kapsamında Trabzon ilinde toplam 5 proje başarılı bulunarak desteklenmeye hak kazanmıştır. Projelerin toplam bütçesi yaklaşık 12 milyon TL olup 10 milyon TL'lik kısmı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından finanse edilecektir. Bu bağlamda özellikle bölgemizin önemli gelişim alanlarından olan ilaç sanayi ve kuyumculuk sektörlerine doğrudan hizmet edecek ve bu sektörlerde gerekli teknolojik ve tasarım desteği sunacak projelerle birlikte Organize Sanayi Bölgelerinin alt-yapı dönüşümünü sağlayacak projeler hayata geçirilmiş olacaktır.

Turizme Yönelik 2 Mali Destek Programı İle birlikte Yaklaşık 35 Milyon TL Kaynak Harekete Geçirilecek

Bu noktada Bölgemiz ve turizm açısından bir diğer önemli gelişmeyi daha yine buradan vurgulamak isteriz. Bölgede yeni destinasyonların ortaya çıkarılması; mevcut olanların geliştirilmesi ve alternatif turizm türlerinin yaygınlaştırılarak sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesi amacına yönelik yürütülecek ve 10 Milyon TL bütçesi olan **“Sürdürülebilir Turizm ve Destinasyon Yönetimi Mali Destek Programı”**nı 30 Aralık 2019 itibarıyla ilan etmiş bulunuyoruz. Ayrıca yine turizm alanına yönelik Yeşil Yol” güzergâhı öncelikli olacak şekilde bölgenin doğal yapısının ve kaynaklarının korunmasını, tarihi, doğal ve kültürel potansiyelin harekete geçirilmesini sağlamayı amaçlayan ve DOKAP finansmanı ile yürütülecek 5 Milyon TL bütçeli **“Yeşil Yol Güzergâhındaki Kültür, Turizm ve Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi Mali Destek Programı 2. Etap”** Ajansımız tarafından ilan edilmiştir. Eş finansman tutarları ile birlikte düşünüldüğünde yaklaşık 35 Milyon TL civarında bir kaynak bölge turizminin daha da gelişmesi amacıyla harekete geçirilmiş olacaktır.

Diğer taraftan **“Yeni Nesil Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı”** ile birlikte Doğu Karadeniz’de girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla bölgemizdeki girişimcilere ve geleceğin girişimcilerine hizmet veren beceri-tasarım atölyeleri, İŞGEM, kuluçka ve hızlandırıcılar gibi yapıların altyapı, kurumsal kapasite ve hizmet kalitelerini geliştirmeye; girişimcilerin finansal desteklere, pazara ve iş dünyasından montörlere erişimini sağlamaya

ve bölgesel girişim faaliyetlerini koordine etmeye yönelik alanlara odaklanacağız.

Girişimcilik alanında detaylı bilgilendirmeye geçmeden önce 2020 yılı için planlanan güzel bir gelişmeyi de buradan paylaşmak isteriz. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız riyasetinde Türkiye Kalkınma Fonu çatısı altında kurulacak olan Teknoloji ve İnovasyon Fonu ile Bölgesel Kalkınma Fonu uygulaması hayata geçirilecektir. Bölgesel Kalkınma Fonu altında uygulanacak olan Bölgesel Girişim Sermayesi modeli çerçevesinde Kalkınma Ajansları üzerinden bölgesel ve küresel oyuncu olma potansiyeline sahip KOBİ’lere ve girişimcilere kaynak sağlanacak bir enstrüman memleketimizin hizmetine sunulacaktır.

Bölgemizde girişimcilere hizmet veren Teknoloji Transfer Ofisleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Kosgeb, üniversite ve milli eğitim müdürlükleri ile STK’ların katılımı ile girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi ve alfa ve z kuşağına 21. yüzyıl yetkinlikleri kazandırmak için gayret gösteriyoruz.

Girişimcilere ve geleceğin girişimcilerine hizmet veren beceri-tasarım atölyeleri, deneyap atölyeleri, İŞGEM, kuluçka, hızlandırıcılar, teknokentler vb. yapı ve kuruluşların hizmet kalitesinin artmasına ve altyapılarının güçlendirilmesine yönelik Ajansımız üzerinden desteklerimiz 2020 yılında da yoğun bir şekilde devam edecek.

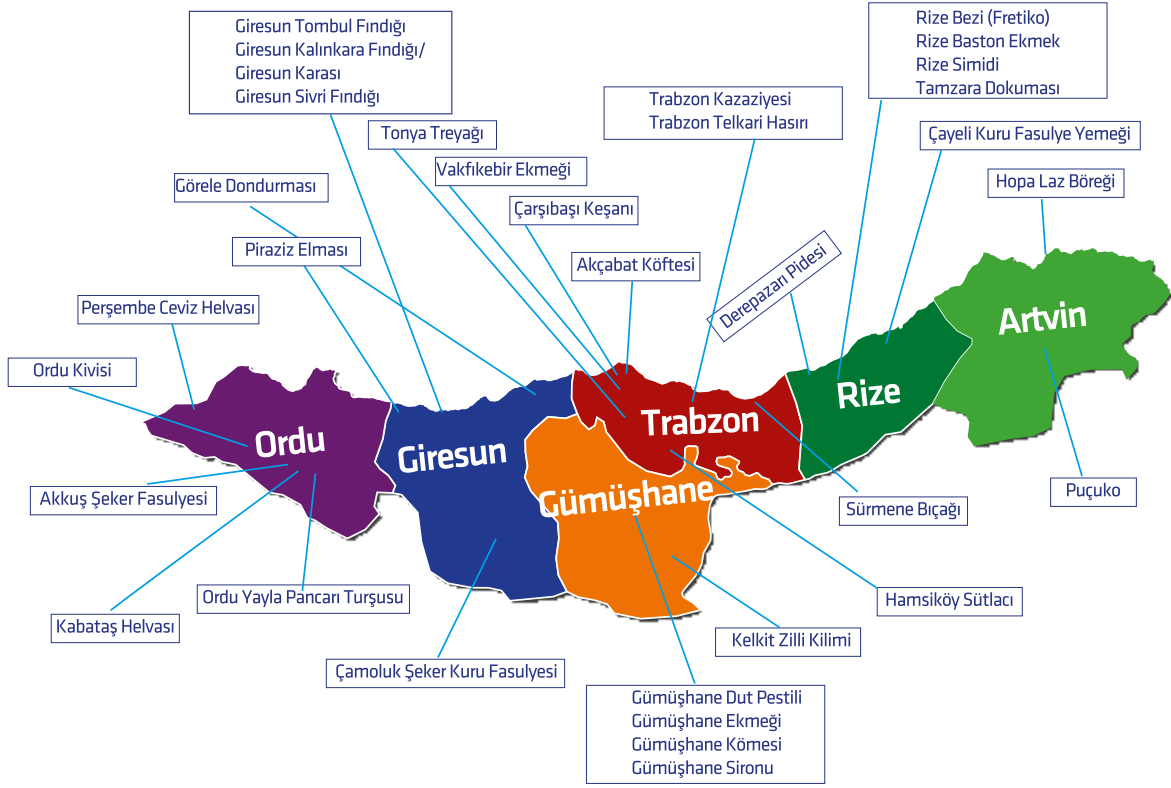
Doğu Karadenizli olan ve bölge dışında kendi işini kurmuş iş insanlarımızın güçlü dayanışma bilincini yeni bir bölgesel kalkınma hareketine dönüştürmeyi hedefliyoruz.

2020 yılında Recep Tayyip Erdoğan ve Giresun Üniversitesi teknoparklarının kuruluş işlemlerinin tamamlanması beklenmektedir. 2019 Yılı SOGEP Programı kapsamında da bölgemizdeki her ilde 2 adet beceri ve tasarım atölyesi kurulması planlanmaktadır. 2019 yılında üniversite yöneticileri ile yapılan toplantılar sonucunda da kuluçka merkezi bulunmayan üniversitelerde Teknoloji Transfer Ofisi veya benzeri yapıların kurulması için süreç hızlanmıştır. Ayrıca Ordu ilinde 1 adet İŞGEM ve Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde 1 adet hızlandırıcı kurulması için de ilgili kurumlar ön hazırlıklarını başlamışlardır.

2020 yılında girişimcilere hizmet verecek söz konusu yapıların sayılarının artması ile 2021 ve 2022 yıllarında girişimcilerin sayısında artış beklenmektedir. Girişimcilerin finansmana erişim, sektörel ve mesleki bilgiye, iş insanları ile iletişim kurmaya ve mentörlük hizmetine olan ihtiyaçları da bu doğrultuda artacaktır. Bu kapsamda Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki girişimcilerde destek olmak üzere hemşeri yatırımcılığını da hayata geçireceğiz.

Doğu Karadenizli olan ve bölge dışında kendi işini kurmuş iş insanlarımızın güçlü dayanışma bilincini yeni bir bölgesel kalkınma hareketine dönüştürmeyi hedefliyoruz. Hemşericilik kavramı üzerinden memleket sevdalılarının kendi illerinden çıkan girişimlere mentör olmaları, finansal sorunlarla karşılaştıklarında girişimlere melek yatırım yapmalarını, uzun dönemde ise melek yatırım ağları kurmalarını sağlamak üzere Ajansımız Yönetim Kurulu üyelerinin İstanbul'da Ordu iş insanlarına ziyaretleri ile başlayan bilgilendirme ve ziyaretler diğer bölge illeri için de devam edecek. Bölgenin yatırım fırsatlarını da sunacağımız bu ziyaretlerde memleket sevdalılarına bir araya gelerek kendi bölgelerinde yatırım yapmaları durumunda Ajansımız üzerinden hemşeri yatırımı finansman desteği sunacağız. Desteğin kapsamı ve yöntemini kısa bir zaman zarfı içerisinde tüm kamuoyunun bilgisine sunacağız.

Coğrafi İşaretli Ürünlere Yönelik Türkiye'de İlk Defa Uygulanan Mali Destek Programını Hayata Geçiriyoruz

2020 yılı Çalışma Programımızın son saca-yağı ise tüm çalışma alanlarımızla kesişen kırsal kalkınma konusudur. Doğu Karadeniz'in rekabet edebilmesinin yegane yolunun, harekete geçirilecek birçok kaynak barındıran kırsal alanın ve kırsal kalkınma dinamiklerinin doğru anlaşılması ve bu dinamiklerden azami ölçüde istifade edilmesine bağlı olduğunun bilincindeyiz. Bu bilinçle Ajansımız kırsal kalkınmaya, kırsal alan ve kentsel alan arasındaki bağlantıların güçlendirilmesi, kırsallık oranı yüksek alt bölgelerin potansiyellerinden azami ölçüde istifade edilmesi, üretim süreçlerinde yenilikçi yöntemler kullanılarak katma değer artırılması ve örgütlenmenin geliştirilmesi ilkeleriyle yaklaşmaktadır.

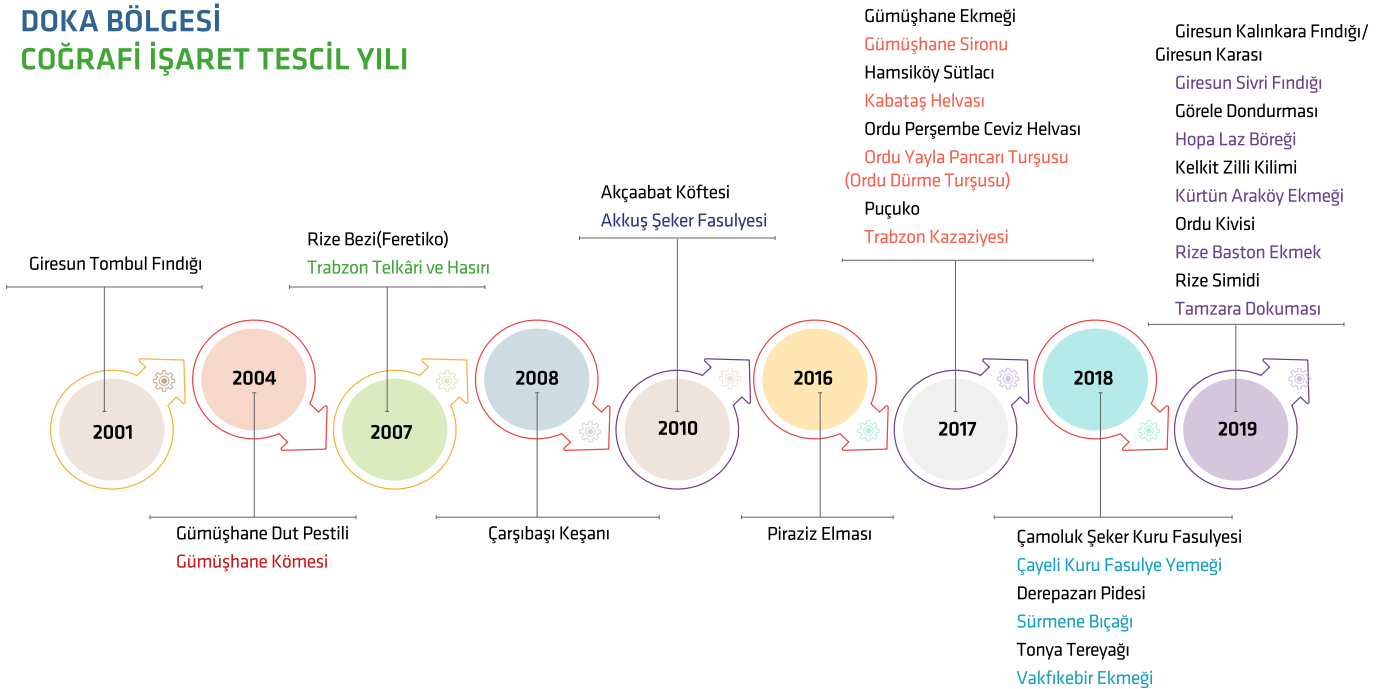

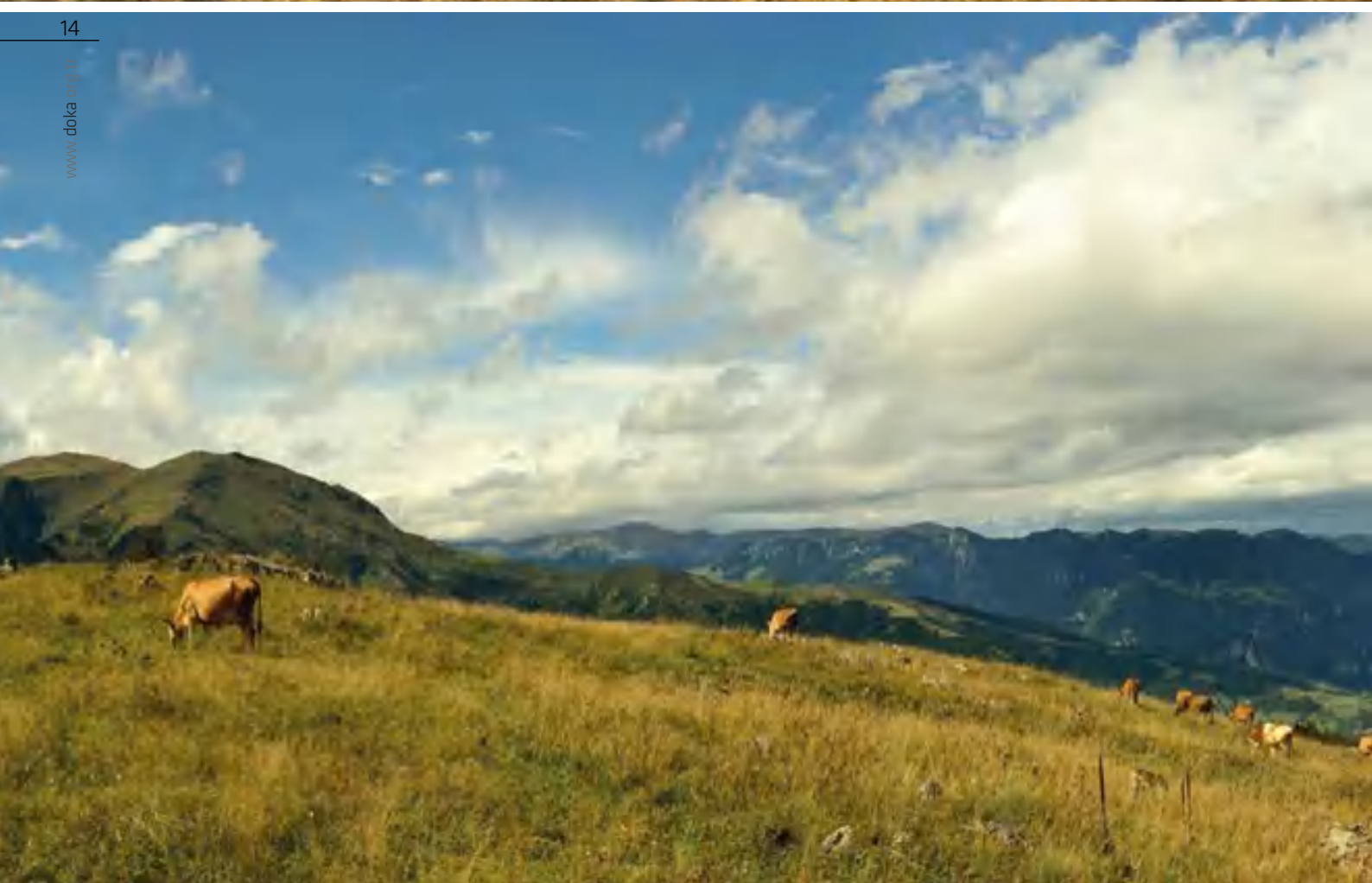
Ajans olarak Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı kapsamında kırsalda nüfusun azalması, kırsalda bulunan küçük ölçekli üretici ile kent tüketicisi arasındaki bağlantı sorunları, tarım sektöründe etkin kaynak kullanımı sorunları, muhafaza - paketleme - işleme tesisi sorunları ve yöresel ve niş ürünlerin üretiminde finansal kaynaklara erişim ve markalaşmaya ilişkin sorunların bir kısmına odaklanarak Doğu Karadeniz'in geçmişten gelen birlikte hareket etme kültürünü yansıtacağımız örnek çözümler ortaya çıkartmayı hedeflemekteyiz. Bu sonuç odaklı program kapsamında mali desteklerimizi bu alana tahsis ettik. Coğrafi işaretli ürünlerden elde edilen gelirin arttırılması suretiyle kırsal kalkınmaya ve gelirin tabana yayılmasına katkı sağlamayı hedefleyen ve ma-

hiyeti itibariyle alanında ilk olma özelliği taşıyan Coğrafi İşaretli Ürünler Mali Destek Programı kapsamında 5 milyon TL'yi bölgemizin hizmetine sunmak için proje başvurularını almaya başladık.

10 yıllık bölgesel kalkınma tecrübemizle gelecek yılların planlamasını yapmış bulunuyoruz. Hem yeni çıktığımız mali destek programlarının uygulamaları, hem uygulamaya geçireceğimiz yeni destek mekanizmaları, hem de SOGEP ve CMDP programları neticesinde 2020 yılı Ajansımız ve bölgemiz için daha kararlı, daha heyecanlı ve daha tempolu geçecek. Yeni çalışma yılının her alanda Doğu Karadeniz ve memleketimiz için başarılı ve verimli olmasını temenni ederiz.

DOKA BÖLGESİ COĞRAFI İŞARET TESCİL YILI

Kackarlar

Samandıra Yaylası /Maçka/ Trabzon

Osmanlı Salnamesi'nde bahsedilen ve Osmanlı Sarayı'nda padişahlara sunulan tek tereyağı olma özelliğini taşıyan dünyaca ünlü Tonya Tereyağı, kendine has rengi ve kokusu ile kahvaltılık ve yemeklik olarak tüketiliyor. Bölgemizin bu özel lezzeti aynı zamanda coğrafi işaret taşıyan tereyağı olma özelliğine sahip.

Osmanlı padişahlarının sofralarında yer alan dünyaca ünlü Tonya Tereyağı'nın hikayesini Tonya Belediye Başkanı Sayın Osman BEŞEL, sizler için anlattı.

1886 yılındaki Osmanlı Salnamelerinde Trabzon'a değinirken Tonya şöyle anlatılmaktadır. Tonya, şu kadar heneden müteşekkil bir nahiye olup, her nevi mahsulat yetiştirilmekle birlikte nefasetçe meşhur tereyağı Tonya'da üretilir denmektedir. Trabzon üzerinden de Der-Saadet'e yani Saraya gönderildiği belirtilmektedir. İstanbul'a ve ülkenin diğer yerlerine nakil ve irsal olunur ifadeleri yer almaktadır.

1960'lı yıllar Tonya Koop adında 3 bin Tonyalı'nın bir araya gelmesiyle Tonya Süt Kooperatifi kurulmuştur. Trabzon'un da ilk kooperatiflerinden birisidir. Hala hizmet veren bu kooperatifimizde tamamen Tonya sütünden tereyağı üretilmektedir.

Tereyağımız zaman zaman yarışmalara katılmıştır. 2017 yılında İstanbul'da bir dernek tarafından yarışma düzenleniyor. 360 ürün arasında Tonya Tereyağı birinci gelmiştir. 2019 yılında 18.'ni yaptığımız Tonya Tereyağı Kültür Ve Sanat Festivalini gerçekleştirdik.

Tonya Tereyağı sadece Tonya'nın sınırlarında üretilen süttten ve sadece Tonya sınırları içerisinde elde edilmiştir. Burada elde edilen sütü bir başka yere götürerek tereyağı yaparsanız, Tonya Tereyağı olmaz. Örneğin Tonya'daki sütü alıp Trabzon'da tereyağı yaparsanız ya da Trabzon'dan getirilen sütü Tonya'da tereyağı yaparsanız bu Tonya Tereyağı olmaz.

360 ürün
arasında Tonya
Tereyağı birinci
gelmiştir.

Bu varlığın tescil ettirilmesi gerekiyordu. Biz belediye olarak bütün verileri derledik.

Tonya Tereyağının özelliği nereden geliyor dersek şunları söyleyebilirim. Birincisi Tonya'daki bitki örtüsünün çeşitliliğinden ve kalitesinden ötürü içerisinde süte intikal eden gıda değerlerinin yüksek olmasıdır. İkinci olarak geçmişte kara inek dediğimiz ondan sonra da Jersey olarak adlandırdığımız bitkilerdeki beta karoten adıyla bilinen A vitamini değerini süte en iyi intikal ettiren hayvan cinsi olmasıdır. Üçüncüsü de üretilen sütte hiçbir katkı maddesinin olmamasıdır.

Bitki örtüsünün kalitesi ve çeşitliliği, hayvan cinsinin isabetliliği ve insan unsurunun temizliği ve samimiyeti bir araya gelince hakiki Tonya Tereyağı meydana gelmiştir.

Biz de bu gerekçelerle Türk Patent ve Marka Kurumu'na müracaat ettik. Türk Patent ve Marka Kurumu'nca yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda Tonya Tereyağı tescillenmiş oldu. 18 Ağustos 2018 tescil edilmiştir.

Coğrafi tescilde belirlenen şartları sadece Tonya Süt Kooperatifi yerine getirdiğinden dolayı Tonya Tereyağı üretimini sadece bu kooperatif aracılığıyla yapmaktayız. Tabii ki yeni müesseseler kurulur, yeni aile işletmeciliği belirlenen şartlarda tereyağı üretirse belediye olarak üretimini bunlara da verebiliriz. Gerekli şartları yerine getirdiklerini tespit ettiğimiz takdirde Tonya'daki her aile işletmesinin coğrafi işarete uygun tereyağı üretme ve bu işareti kullanma hakkı vardır. Üretim hakkı sınırlı değildir. Tonya'daki bütün üreticilerin hakkıdır. Sadece coğrafi işarete belirlenen kurallar çerçevesinde yapılması kaydıyla.

Gıda piyasasında acımasız bir rekabet söz konusudur. Doğal ürünler kullanılmıyor. Bunların yerine ikame ettikleri kimyasalları kullanıyorlar. Katkı maddesiyle üretilmiş tereyağı ve doğal ortamlarda üretilmiş tereyağı arasında fark oluyor. Yan yana koyduğunuzda katkı maddeli tereyağının albenisi daha cezbedici geliyor. Daha düşük fiyata satılan katkı maddeli tereyağları tercih sebebi olabiliyor. İnsanlarımızın bu gibi konularda daha duyarlı olmaları gerekir. Böyle olursa bu tip ürünlerin değeri daha anlaşılır hale gelir.

Fiskobirlik Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Lütfi BAYRAKTAR, coğrafi işaret tescilli “Giresun Tombul Fındığı, Giresun Sivri Fındığı ve Giresun Kalıncara Fındığı/Giresun Karası” hikâyesini bizlerle paylaştı.

Öncelikle fındığın tarihi geçmiş hakkında bizleri bilgilendirir misiniz?

2007 yılında Fiskobirlik'i devraldığımız dönemden bugüne kadar birçok konuda olduğu gibi, Coğrafi İşaretli ürün konusunda da yeni atılımlar yapılmasına vesile olduk. Esasında Coğrafi İşaretler konusuna girmeden önce Türkiye'de fındığın geçmişinin nerede başladığını bilmek gerekir.

İktisadi ve sosyal boyutlarıyla fındık S. M. Çamoğlu'nun kitabında 1871 yılında yayımlanan Trabzon Vilayeti Salnamesinde Giresun ve Ordu kazalarındaki tarımsal faaliyetler şöyle ifade edilmiştir. “Ordu’da; 349 tarla, 2 çayır, 2 çalılık, 12 koru, 43 ormana karşılık 1 fındıklık Giresun’da; 74 fındıklık 49 sebzelik, 58 tarla, 8 çayır, Ünye kasabası; 4 mera, 423 tarla, 123 çayır, 116 otlakiye, 4 çamlık, 4 koru, 75 orman, Akçaabat kasabasında, 3 fındıklık, Arhavi kasabasında 14 fındıklık, Atina’da 1 fındık-

lık” varlığından bahsetmektedir. Devamında ise şöyle denilmektedir. “Bafra’dan Artvin’e kadar olan fındıklıklar bunlardır”. 1872 ve 1873 tarihlerinde yayımlanan Trabzon Vilayeti Salnamesinde de aynı kayıtlar üzerinden tekrar kayıtlara alınmıştır.

Yine Osmanlı döneminde Canik Sancağı Ziraat Müfettiş Sabıkı olarak görev yapan Nişan Antreasyan’ın 1915 yılında yazmış olduğu Fındık Ziraatı ve Ticareti adlı eserinde şu sözlere yer verilmiştir. “Trabzon vilayetinde fındık en evvel Giresun kazasında yetiştirilmiş olup el-yevm mezkûr kazanın her ciheti umumiyetle bu ağaçlar ile mestur bulunmakta ve oradan mücavir nahiye ve kazalara dahi tevsî’ ve intişar ederek hali hazırda işbu vilayetin Bahr-i Siyah havzasında hemen umumiyetle her tarafta ziraatı icra edilmektedir” denilmektedir.

Diğer önemli kaynak ise İzmir Milli Kütüphanesi arşivinden temin edilen Giresun Ziraat Vekaleti mecmuasında şu kayıtlar geçmektedir. “Giresun Fındıkları Hal-i Hazır ve İstikbali Hakkında Giresun Ziraat Memurluğunun Raporudur. 23 Şubat 1924. Giresun Ziraat Memurluğu tarafından hazırlanan raporda, Giresun Merkez, ilçe ve köylerindeki fındık durumu hakkında bilgi verilmiş ve Giresun fındığının kalite ve şöhretinin Dünya’ya yayıldığını anlatmıştır. Yayımladığı raporun bir bölümünde, “Fındığın payitahtı Giresun, sarayı Bulancak, tahtı Ayvasıl’dır” sloganı kullanılmıştır. Bu sloganın, Cumhuriyetin ilanından önceki kayıtlarda da, benzer ifadelerle rastlanılmıştır. En bariz şekilde, fındığın başkenti Giresun’un olduğu fikri tüm kaynaklarda geçmektedir. Bununda Giresun fındığının diğer bölgelerdeki fındıklardan hem kalite ve lezzet yönünden, hem de yetiştirildiği alan ve ticareti bakımından üstünlüğünün olmasından gelmektedir.

Bu tarihsel kayıtları okuduğumuzda; Ülkemizde fındığın ilk kültüre alınışı, ziraatı, ticareti ve menşeinin Giresun’da olduğunu görmekteyiz. Gerek Osmanlı, gerekse Cumhuriyet döneminde fındığa dair istatistikler ve kayıtlardan da bunu görebilmekteyiz.

Dünya piyasasında iki kalite fındığın işlem gördüğünü, bunun birincisi Giresun, diğeri ise Levant Kalite dediğimiz fındıklardır. **Giresun kalite fındığın ünü ve şöhreti, ülkemiz sınırlarını da aşarak Dünya’ya mal olmuş bir kalitedir.** Zira dış alıcılarda, tüm alım satımlarda Giresun ve Levant diye ayırmaktadır.

25

Fiskobirlik kuruluş ve çalışmaları ve buna mukabil coğrafi tescilli ürünlerle ilgili yaptığımız faaliyetleri değerlendirir misiniz?

Ülkemizde fındık ziraatı ve ticareti 1938 yılında kurulan Fiskobirlik'in faaliyete geçmesiyle yaygınlaşmıştır. Bu anlamda Fiskobirlik'in değeri ve önemini çok iyi bilmek ve anlamak gerekir. Fiskobirlik, 1979 yılı fındık alım kampanyasında ilk defa Giresun Tombul Fındığına Levant Tombul Fındığından daha fazla fiyat vererek kalite ve önemine dikkat çekmiştir.

Bununla da kalmayıp Giresun kalite fındığın yetiştiriciliği yapılan bölgenin de coğrafi sınırlarını belirleyerek Giresun kalitenin coğrafi alanı ve ayırt edici özelliklerini o tarihte ortaya koymuştur.

Esasında bu çalışma, Türkiye'de Coğrafi İşaret olgusunun temel taşıını oluşturmaktadır. O yıllarda, ülkemizde henüz coğrafi işaretli ürün kavramının çok az bilindiğini de göz önüne alırsak bu teknik çalışmanın önemini kavramak açısından da son derece kıymetlidir. Kaldı ki, Türk Patent Enstitüsü (şimdiki adıyla Türk Patent ve Marka Kurumu) 1994 yılında kurulmuş ve o dönemki Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na bağlı bir Enstitü olarak faaliyetine başlamıştır.

Türk Patent ve Marka Kurumu'nun faaliyetine başlamasıyla birlikte ülkemizde sınai mülkiyet hakları alanında önemli adımlar atılmıştır. Fiskobirlik; Türkpentin kuruluşuyla birlikte, 1998 yılında Giresun Tombul Fındığının Coğrafi İşaretli ürün kapsamına alınması için çalışmalara başlamış ve hazırladığı dosyayla Türkpente 2000 yılında müracaat etmiştir. Türkpent, 2001 yılında 31 tescil numarasıyla menşe kodunda Giresun Tombul Fındığını tescillemiştir. Ülkemizde Coğrafi İşaretli ürün gamının çoğalması/gelişmesi, bilinçli tüketicinin tescilli ürünlere talebinin artması, Dünya ticaretinde Coğrafi İşaretli ürün pazarının büyümesi, küçük ölçekli çiftçilerin ürettiği ürünlerin markalaşması, yereldeki ürünlerin değerinin fark edilmesi de Coğrafi İşaret kavramının daha da iyi anlaşılmasına sebep olmuştur.

6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle birlikte, Türk Patent ve Marka Kurumu'nun yeniden yapılanması, kurumsal yapısında Coğrafi İşaretler Daire Başkanlığının ihdas edilmesi, mevcut Cİ belgelerinde denetim sisteminde revizyona gidilmesi, yeni yönetmeliklerin yayımlanması, saha çalışmalarında aktivitesinin artması vb. birçok yeniliği gerçekleştirmesi, Ülkemizdeki Coğrafi İşaretli ürünlerin değer ve önemini birkaç kat daha artırmıştır.

Tüm bu gelişmeler ve değişimlere Fiskobirlik olarak kayıtsız kalmamız mümkün olamazdı. Kurumsal olarak, Cİ kapsamında 2001 yılında tescili sağlanan “Giresun Tombul Fındığı” belgemizde hemen revizyon çalışması başlattık. Denetim merci sistemimize Fındık Araştırma Enstitü Müdürlüğü yanında, Giresun Üniversitemizi ve Giresun Ticaret Borsamızı ilave ettik. Akabinde, bu coğrafyada yetiştiriciliği yapılan ve halk arasında Giresun Sivrisi ve Giresun Karası olarak bilinen kabuklu fındık çeşitlerinin de Coğrafi İşaretli ürün statüsüne girmesi için 2016 yılında çalışma başlattık. Hazırladığımız başvuru dosyalarını Ekim-2018’de Türk Patent ve Marka Kurumu’na ilettik. Fiskobirlik olarak, bu ürünlerin tescillenmesi için yoğun çaba sarf ettik. Nihayetinde Giresun Sivri Fındığı 22.10.2018 455 numarayla (C.2018/201 menşei kodunda), Giresun Kalıncara Fındığı/Giresun Karası 22.12.2018 456 numarayla (C.2018/199 menşei kodunda) Coğrafi İşaret tescili yapılmış oldu.

Ülkemizde menşe koduyla tescillenen “Giresun Tombul Fındığı”nın uluslararası pazarda da hak ettiği değere ulaşması için, Avrupa Birliği Coğrafi İşaret Komisyonuna tescil başvurusu yapılmış olup, 26.04.2018 tarih ve PDO-TR-02419 referans numarasıyla kayıt altına alınmıştır. Giresun tombul fındığı, Türkiye’den AB’ye tescile müracaat eden (Şubat-2019) 16 ürün arasında yerini almış olup, tescil cevabı beklenmektedir. Ülkemizin AB tescilli (Antep Baklavası, Aydın İnciri, Malatya Kayısı) 3 ürünü bulunmaktadır.

Şunu söylemek gerekir ki; bir ürünün Coğrafi İşaret tescilinin yapılması, o ürünün kıymetlendiği veya değerlendiği anlamına gelmez. Esas yapılması gereken iş, tescilden sonra başlıyor. Ne yazık ki başvuru sahibi olan bazı kuruluşların tescilini sağladığı ürünlere yeteri kadar önem vermediğini veya ticarileşme yönünde veya nihai tüketiciye ulaşmasında gerekli atılım ve gayretleri yapamadıklarını görüyoruz. Kısacası, tescil belgesi duvarda asılı belgenin ötesine geçememektedir. Esasında ülkemizde birçok kıymetli ürünün yaşadığı temel sorunda budur.

Fiskobirlik coğrafi tescilli sağlanan ürünlerin tanınırlığını artırmak için neler yapmaktadır?

Fiskobirlik; tescilli sağlanan ürünlerin tanınırlığı ve bilinirliğinin artırılması yanında, ticarileşmesi ve nihai tüketiciye ulaşması için de birçok atılım yaptı, yapmaya da devam ediyor. Coğrafi İşaret tescilli sağlanan ürünlerin özel sektör tarafından da benimsenmesi, usulleri çerçevesinde kullanılması, taklit ve taşışın önlenmesi için çalışmalarını sürdürmektedir. Tescilli ürünlerin güvenli gıda ve izlenebilirliğini (çiftçiden tüketiciye) oluşturmak amacıyla, ambalajlı ürünlerde QR kodlu hologram uygulaması başlatıldı. AB tescilinden sonra da bu çalışmalarımız artarak devam edecektir.

Fiskobirlik; Artvin'den Sakarya'ya kadar olan Karadeniz sahil şeridinde 50 kooperatifi bulunmaktadır. Bu kooperatiflerimizden 11 tanesi Giresun kalite fındık alım-satımı yapmaktadır. Fındık işleme tesislerimizde hem Giresun, hem de Levant kalite üretimi yapılmaktadır. Giresun kalite fındıkların kıymet ve değerini bildiğimizden, imal ettiğimiz ürünlerde Coğrafi İşaret amblem ve logolarını ambalajlarımızda kullanıyoruz.

Elbette fiyat farkı oluşuyor, buda çok doğal tüketicinin hangi kalite ve hangi ürünü tercih etmesi açısından amblem ve logoların önemi oldukça büyüktür. Yukarıda bahsettiğim QR kodlu hologram uygulamasını şu anda özel sektörde kullanıyor. Denetim merci tarafından (Aralık 2019) 30 özel sektör firması yetkilendirildi. Cİ komisyonuna müracaat etmiş 7 firma daha var. Belgelendirme süreci tamamlandığında bu firmalara da Giresun Kalite Alım/Satım/ima-

lat Yetki Belgesi verilecektir. Cİ Komisyonu, yetkilendirdiği firmaları da www.giresunkalitefindik.com sitesinde sürekli güncellenmektedir.

Yine bu çalışmalar kapsamında; Giresun'la özdeşleşmiş "Giresun Fındık Ezmesi"ne de Coğrafi İşaret belgesi alınması için Ekim 2018' de Türk Patent ve Marka Kurumu'na müracaatımızı yaptık. Kurum tarafından dosya incelemesi devam etmektedir. Bu ürünümüzün de tescillenmesi halinde, benzer çalışmaları yapacağız. Fiskobirlik, üreticilerin bir kuruluştur. Fiskobirlik'in siyasi ve bölgesel çekişmelerden uzak anlayışla daha aktif ve piyasa belirleyicisi rolünün artmasını arzu ediyoruz. Bu kurum, fındık politika ve stratejilerinde söz sahibi edilmeli ve üreticiyle olan bağı güçlendirilmelidir. Kamu otoritesinin de Coğrafi İşaretli ürünlerde pozitif destek sunması gerekmektedir. Zira yapılan her destek, yereldeki çiftçiye ve yöre ekonomisini sürdürülebilir kılacaktır.

Giresun Kalite Fındıklarının Coğrafi İşaret tescil sürecini bizimle paylaşır mısınız?

Öncelikle bize böyle bir fırsatı tanıdıkları için DOKA'ya ve Derginizin editör kadrosuna fındık üreticileri, Fiskobirlik ve şahsım adına teşekkür ederek başlamak istiyorum. İlk defa Coğrafi İşaret kavramını okuyacak okurlarımız için “Coğrafi İşaret nedir?” tanımını yapmak gerekir.

Coğrafi işaret; belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş ürünü gösteren işarettir. Coğrafi işaretler, diğerlerinden farklı kılıcı niteliği ile öne çıkan ve yer aldığı alan veya bölge ile özdeşleşmiş doğal ürünler, maden, tarım el sanatları ile endüstri ürünlerine verilen adların bütünüdür. Coğrafi bir yer adı içerme-se dahi birinci fıkrada yer alan şartları taşıyan bir ürünü belirtmek için geleneksel olarak kullanılan, günlük dilde yerleşmiş ve coğrafi bir yer adı içermeyen adlar da menşe adı veya mahreç işareti olabilir Coğrafi işaretler, aşağıda belirtilen özelliklerine göre menşe adı ya da mahreç işareti olarak tescil edilir.

Coğrafi işaretlerin tescilinde en temel amaç; o yöreye özgü doğal ya da insan faktörlerinden oluşan özelliklerin söz konusu ürüne kazandırdığı nitelik ve kalite itibarı ile söz konusu bölge ürünlerinin benzer ürünlerden ayırt edilmesini sağlamaktır. Bir bakıma coğrafi işaretler, korumanın tescil ile sağlanmasını mümkün kılmaktadır.

Coğrafi işaretler ile korunmuş ürünler, yerel üreticiler tarafından kalite ve güvenilirliği tescillenerek önemli bir pazarlama aracı haline gelmeye başlamıştır. Özellikle yerel üreticilerin, satışa yönelik üretim yapmaları konusunda cesaretlendirilmesi, daha kaliteli üretimde bulunmaları için teşvik aracı olarak kullanılması ve yerel dinamiklerin canlandırılması bakımından da önem taşımaktadır.

Giresun tombul fındığının, kendine özgü tadı, aroması, lezzeti ve vitamin/mineral değerleriyle hem Dünya’da, hem de ülkemizin farklı bölgelerinde yetiştiriciliği yapılan fındıklardan bariz şekilde farklı olduğu geçmişten beri dile getirilse de, S.S. Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Eylül-1979’da önemli bir karar alarak 1979 yılı ürün alım sezonunda ilk defa Giresun tombul fındığına fiyat farkı uygulaması başlatmıştır.

Bilindiği üzere, Ülkemizde yetiştirilen kabuklu fındıklar, kaliteleri itibarıyla Giresun ve Levant kalite olarak 2 grupta değerlendirilmektedir. Dünyanın en kaliteli fındığı olarak ta bilinen Giresun kalite fındığı; kendisine özgü tadı, aroması, vitamin/mineral değerleri, yüksek yağ oranı değerleriyle de, sadece ülkemizde değil, Dünya piyasalarındaki mevcut fındık çeşitleri içerisinde de kalite ve şöhretini ispat etmiş bir üründür.

Fiskobirlik olarak Dünyanın en kaliteli fındığı olarak bilinen Giresun Kalite fındıkları;

- Giresun Tombul Fındığı 18.09.2000 tarihinden itibaren 31 numarayla, (başvuru C.2000/009 menşe kodunda)
- Giresun Sivri Fındığı 22.10.2018 tarihinden itibaren 455 numarayla, (başvuru C 2018/201 menşe kodunda)
- Giresun Kalıncara Fındığı/Giresun Karası 22.10.2018 tarihinden itibaren 456 numarayla, (başvuru C 2018/199 menşe kodunda)

T.C. Türk Patent ve Marka Kurumuna muhtelif tarihlerde müracaat etmiş ve Coğrafi İşaret Tescili gerçekleşmiştir. Ülkemizde menşe kodu ile tescillenen “Giresun Tombul Fındığı”nın uluslararası pazarda hak ettiği değere ulaşması için, Nisan 2018 ayı içerisinde AB Coğrafi İşaret Komisyonuna başvurusu yapılmıştır.

2001 yılında tescilli sağlanan “Giresun Tombul Fındığı”nın hak ettiği değere kavuşması ve mevzuat açısından eksikliklerin giderilmesi amacıyla tescil belgesi içeriğinde revizyon yapılması için Türk Patent ve Marka Kurumuna’na müracaat ettik. Denetim Merci Komisyonuna Fındık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü yanında, Giresun Üniversitemizi ve Giresun Ticaret Borsamızı ilave ettik. Genişletilen Denetim Merci Komisyonumuzla öncelikle bir yol haritası oluşturduk. Oluşturduğumuz bu yol haritasında hedeflenen ve uygulanabilirliği olan çalışmaları bir takvim dâhilinde yapmayı kararlaştırdık.

Bölgede yetiştirilen ve Giresun Kalite diye tabir edilen “Giresun Tombul Fındığı” çeşidi yanında, “Giresun Sivri Fındığı” ve “Giresun Kalıncara Fındığı” da yetiştirilmektedir. En çok yetiştiriciliği yapılan ve halk arasında da Giresun Tombulu veya Giresun Yağlısı diye bilinen Giresun Tombul Fındığı; esasında kalite bakımından Türk fındık sektörünün amiral gemisidir. Bu coğrafyada yetişen diğer çeşitlerinde tescilinin sağlanması, hem fındık sektörü ve Fiskobirlik açısından, hem de tüketici açısından kıymetli ve değerli ürünlerdir. Bu anlamda sivri ve kara çeşitlerinde Coğrafi İşaretli ürün statüsüne girmesi için 2016 yılında çalışma başlattık. Hazırladığımız bu çalışmayı Ekim-2018 ayında Türk Patent ve Marka Kurumu’na ilettik. Kurumda yapılan değerlendirme neticesinde her iki ürünüde Coğrafi İşaret Tescili uygun görüldü. Böylelikle Giresun Kalite fındık tanımındaki çeşitlerin tescilini sağlamış olduk. Burada temel amacımız, 6769 Sınai Mülkiyet Kanunu uyarınca “Giresun Fındığı,

Giresun Yağlısı, Giresun Sivrisi, Giresun Karası, Giresun Kalite” gibi ifadelerin tescilli sağlanan ve yukarıda zikredilen çeşitlerin tamamını temsil etmesini hedefledik. Daha sade ifadeyle Giresun Kalite dediğimizde bu üç ürün aklımıza gelecektir.

Bu coğrafyada yetişen ve tescilli sağlanan Giresun Kalite Fındık’ların tescillenmesinden sonra ne gibi çalışmalar yaptınız?

Tescilli sağlanan ürünlerin her ne kadar başvuru sahibi Fiskobirlik olsa da, coğrafi alan içerisinde yetiştirilen bu ürünlerin alımı/satımı, imalatı, mamul haline dönüştürülmesi, pazarlanması, depolanması gibi birçok hususunda Coğrafi İşaret mevzuatına uygun olması gerekmektedir. Bildiğiniz üzere, Coğrafi İşaretler marka gibi bir işletmenin veya şahsın uhdesinde değildir. Bu ürünleri yetiştiren, ticari faaliyet gösteren tüm gerçek/tüzel işletmelerin Coğrafi İşareti kullanma hakkı vardır. Bu anlamda Yasa ve Yönetmeliklerle belirlenmiştir. Fındık sektörü ve üreticilerimizle yaptığımız tüm görüşmelerde Coğrafi İşaretlerin markayla bağı ve bağlantısı olmadığı/ olmayacağı gerçeğini izah etmeye çalıştık.

Denetim Merci Komisyonunun da temel felsefesi ve hedefi bu yönde şekillenmiştir. O halde bu ürünler üzerinde herkesin kullanım hakkı olduğuna göre 6769 Sınai Mülkiyet Kanunu’nda belirtilen hükümlere tüm tarafların uyması gerekir. Sektöre ve üreticilere bu ürünlerin amblem ve logolarının nasıl kullanacağını izah ettik. Bu hedefle www.giresunkalitefindik.com web sitemizi ve sosyal medya (Facebook, Twitter, Instagram) hesaplarımızı açtık.

Coğrafi işaret amblem ve logolarının Fiskobirlik'in bağlı şirketi olan EFİT A.Ş. ürünlerinde kullanımına başladık. Bu bizim için de bir ilk uygulamaydı. Öncelikle başvuru sahibi kullanırsa, özel sektörü teşvik etmenin ve uygulanabilirliğinin izah edilmesinin daha kolay olacağını ve örnekleriyle anlatabileceğimizi düşündük. Giresun Kalite Fındıkların diğer fındıklardan ayrımını sağlamak tüketici açısından zor olacağı için özellikle ambalajlı ürünlerde QR kodlu hologram uygulamasını hayata geçirdik. QR kod hologram uygulaması hem ürün sahteciliği, hem de üreticiden tüketiciye izlenebilirliği oluşturmak açısından önem verdiğimiz ve hedeflediğimiz bir çalışmaydı.

Peki bu uygulamayı sektöre de nasıl adapte edeceğiz sorusuna cevap bulmak için Komisyonca ciddi araştırmalar yaptık. Gördük ki üreticiden tüketiciye izlenebilirliği oluşturabilecek gerçek/tüzel işletmelere yetki belgesi vermenin daha doğru olacağı kanaatine vardık. Bu hedefle, özel sektörle yirmiden fazla toplantı yaptık, ziyaret ettik, fikir alışverişinde bulunduk. Nihayetinde başvuru sahibi ile özel sektör firmalar arasında akdedilecek sözleşmeleri uygulamaya koyduk. Bu yöntem hukuken de denetim merciinin denetim faaliyetlerini icra etmesinde elini güçlendirdi.

Öncelikle Giresun kaliteye değer veren sahip çıkan işletmelerle yola koyulduk. Yetki Belgesi verdiğimiz önder firmaları kamuoyuyla paylaşarak farkındalık oluşturduk. Diğer firmalarında sisteme dahil olması ve cesaretlendirilmesi sürecinde tabi ki bu yöntem çok etkili ve teşvik edici oldu. Yetki Belgesi düzenlenen özel sektör firmaların denetim merci komisyonunca sürekli denetlendiğini ürünlerinde QR uygulaması yoluyla gerçek üreticiden tüketiciye güvenli gıdayla ulaştırdığını kamuoyuna defaatle anlattık. Tabi bu diğer firmalarında sisteme dahil olmasını daha da hızlandırdı.

Zira birçok özel sektöre ve STK'na Coğrafi İşaretli ürünlerin ününden, şöhretinden ve tanınırlığından faydalanarak haksız rekabet oluşturulması halinde 6769 Sınai Mülkiyet Kanunu uyarınca cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalacakları izah edildi. Özel sektöre ve paydaşlara gerçekçi bir yaklaşımla bu hususu izah ettik. Her geçen gün yetki belgesi olan firmalarımızın sayısı artmaktadır. Aralık 2019 itibarıyla, 30 firmaya kullanım hakkı verdik. 7 firmanın da başvurularını şu anda değerlendiriyoruz.

Giresun Kalite Fındıkların diğer fındıklardan ayrımını sağlamak tüketici açısından zor olacağı için özellikle ambalajlı ürünlerde QR kodlu hologram uygulamasını hayata geçirdik.

Coğrafi İşaret Tescili sağlanan ürünlerin meyve ve ağaç denetimlerini nasıl yapıyorsunuz?

Fiskobirlik 1973 yılından bu yana fındıkta rekolte tespit çalışmaları yapmaktadır. Son 30 yıllık istatistik ortalamalarına bakıldığında tahmini rekoltenin gerçekleşen rekolteye arasındaki yanılma payı da %3 nispetindedir.

Fiskobirlik'in kurumsal tecrübesi ve öngörüsü piyasa tarafından da yakından izlenmektedir. Tescili sağlanan Giresun Kalite fındıkların coğrafi alanı Piraziz'den Vakfıkebir'e kadar olan Karadeniz Bölgesi'nde rakımı 750-1000 metreye ulaşan alanlarda yetiştirilmektedir. Coğrafi alan içerisinde yer alan tombul, sivri ve kara fındık çeşitlerinde ağaç ve meyve gelişimi ile hasat olgunluğu süreçlerini yakından izlemektedir. Coğrafi sınırlar içerisindeki her bir ilçeyi ve çeşidi temsilen bahçe ve fındık ocakları tespitini yaptık. Yine bu çalışmada her çeşidin yetiştirdiği fındık bahçelerini rakıma göre, sahil (0-250), orta(251-500), yüksek(501-750) kol diye kodlandırdık. Örnek vermek gerekirse, Giresun merkezde sahil kolda 3'er tombul, 3'er sivri, 3'er de kara fındık bahçesi belirledik. Bu uygulamayı, tüm ilçelerde çeşit ve rakım bazında tekrarladık. Kodlanan bahçeler ve bahçe içindeki örnek ağaçlarında belirli dallarına da işaretleme levhalarını yerleştirdik. Her bir ağacın konumunu da GPRS yöntemiyle akıllı telefonlardan konumlandırdık.

Böylelikle navigasyonla da konumlandırılan ağaçlara ulaşımı kolaylaştırdık. Hem hizmetin devamlılığı, hem de aynı ağaçların gelişim ve meyve olgunluğu süreçlerini aylık/yıllık periyotlarda bilimsel yöntemlerle/verilerle takip etmeyi başardık. Diğer bir kolaylıkta konumlandırma sayesinde farklı uzman personellerin sahadaki fındık bahçelerine/ağaçlarına kolayca ulaşımını sağlamaktı. Bir başka tabirle kişiye bağımlı iş üretmek yerine, sürdürülebilir sistem kurmak hedefindeyiz.

Bu sistem sayesinde, yıl içerisinde (Ocak-Mart döneminde karanfil açımı, tozlanma ve meyve tutum evreleri, Mayıs-Haziran döneminde çotanak sayımları/fındık zararlıları takibi, Temmuz-Ağustos aylarında ise hasat olgunluğu ve hasat etme tarihlerini belirleme vs.) fındık

ağaçları ve meyve gelişim süreçlerini izliyoruz. Kodlanan bahçeler ve dallardan çeşitlerine ve rakıma göre fındık numuneleri topluyoruz. Toplanan bu numuneler üzerinde çeşitli (görsel, tadımsal, fiziksel ve kimyasal vb.) incelemeler yapmaktayız. Yaptığımız bu incelemelerden örnek vermek gerekirse sahil kolda fındığın hasat olgunluğunu belirleyerek fındığın ne zaman toplanması gerektiğini, kamuoyu aracılığıyla çiftçilerimize ve sektöre duyuruyoruz.

Sadece fındık toplama tarihi değil zirai mücadele, gübreleme ve diğer iyi tarım yöntemlerini de üreticimizle paylaşıyoruz. Son yıllarda bu uygulama Tarım İl/İlçe Müdürlüklerince kurulan komisyonlarca yapılmaktadır. Ancak, Fiskobirlik ve Denetim Mercı Komisyonu bunu daha detaylı ele almaktadır. Bölgesel çalışmalarımızda örnek vermek gerekirse, külleme hastalığı başlamış ise hem çiftçilerimizi ve tarım danışmanlarımızı hem de ilgili kamu kuruluşlarını da bilgilendiriyoruz.

Yaptığınız bu çalışmalar diğer tescilli ürünlerde de örnek teşkil etmesi amacıyla biraz daha konuyu sanırım açmak gerekir. Topladığınız bu numunelere başka ne işlem ve analiz yapıyorsunuz?

Bu soruya ayrıca teşekkür ediyorum. Çok önemli bir husustur. Toplanan numuneler çötenak halinde olduğundan Coğrafi İşaret belgesindeki pomolojik analizlerini Fındık Araştırma Enstitüsü ve Fiskobirlik' teki konusundaki uzman arkadaşlarla raporluyoruz. Fındıkta meyve iç gelişimini, ortalama randıman değerleri gibi pek çok analizi kayıt altına alıyoruz. Uzmanlarımız, kabuk kalınlığını dahi mikrometreyle ölçerek rapora yazıyorlar.

Toplanan numunelerden çeşit ve ilçe bazında paçal numune oluşturarak TÜRKAK onaylı laboratuvarlarda ve Fiskobirlik laboratuvarlarında kavurma verimi, yağ tayini, vitamin ve mineral değerleri gibi pek çok analiz yapıyor. Bu analizlerin raporlamasını da tescil belgesindeki değerlerle karşılaştırıyoruz. Yapılan bu bilimsel çalışmada ve analizlerin detaylı sonuçlarını akademik çevrelerle de tartışıyoruz.

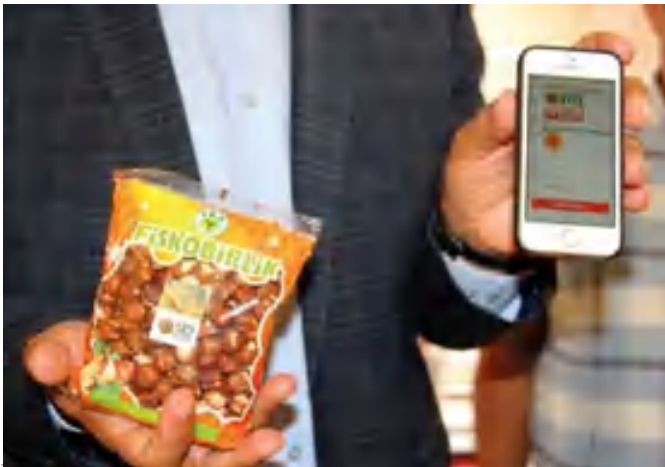
Tescili sağlanan ürünler hem ülkemiz açısından hem de bu coğrafya açısından oldukça önemli DOKA olarak bizimde sloganımız "Dünyanın en kaliteli fındığı Giresun Fındığı" diyoruz. Tüketici açısından biz bunu nasıl tespit edeceğiz, bu konuda tavsiyeleriniz nelerdir?

Bu coğrafyada yetişen fındığın kalitesi hiç kuşkusuz tartışmaya açık olmayan bir gerçektir. Tüketicilerimiz gerçek Giresun Fındığını nasıl ayırt edebileceğini birkaç

yöntemle ifade etmeye çalışayım. Giresun tombul fındığının bariz özelliklerini anlatmak gerekirse, tombul şekle sahip bir sert kabuklu meyve türüdür. Kabuğu ince ve parlaktır. İç dolgunluğu oldukça iyidir. Dış kabuk ile iç arasındaki hava boşluğu çok az olduğundan, kırım ve imalatlarda hassas davranılmalıdır. Natürel iç çevresini kaplayan ince kahverengi zarı çok ince olup, kavurma esnasında kolayca ayrılır.

Ekonomik anlamda yetiştiriciliği yapılan mevcut fındık çeşitleri içerisinde tadı, aroması, ağızda bıraktığı lezzeti, kalite özellikleri, yağ/vitamin ve mineral değerleri diğer çeşitlerden bariz şekilde kendisini ayırmaktadır. Tanınırlığı ve şöhreti ise, Dünyanın en kaliteli fındığı olarak tanımlandığından, kuruyemiş sektöründe ve fındıklı imalatlarda özellikle tercih sebebidir. Türkiye'de yetişen fındıklar, kaliteleri itibarıyla Giresun ve Levant olarak iki grupta tanımlanması da ayrıca bilinirliğini kalıcı hale getirmiştir.

Giresun sivri fındığının bariz özelliklerini anlatmak gerekirse, elips görünümlü sivri şekle sahip bir fındık çeşididir. Kabuğu ince ve parlaktır. İç dolgunluğu oldukça iyidir. Dış kabuk ile iç arasındaki hava boşluğu çok az olduğundan, kırım ve imalatlarda hassas davranılmalıdır. Şeklinin elips olmasından dolayı, kırım esnasında sivri uç kısmında vurgun (kırılma) çok olur.

Natürel iç çevresini kaplayan zar çok ince olup, koyu kahverengi ve parlak görünümündür. Bu zar, kavurma esnasında %85'lere varan oranlarda meyveden ayrılır. Meyve eti fildişi renktedir. Meyve iç göbek boşluğu küçüktür. İç meyve yağ oranı iklimsel değişiklikler haricinde %65'e kadar ulaşabilmektedir. İçeriğindeki yüksek yağ oranı sayesinde iç meyve gevreklik, kırıklık ve ağızda kolay parçalanabilme özelliğine sahiptir. Ekonomik anlamda yetiştiriciliği yapılan mevcut sivri fındık çeşitleri içerisinde tadı, aroması, ağızda bıraktığı lezzeti, kalite özellikleri, yağ/vitamin ve mineral değerleri diğer çeşitlerden bariz şekilde kendisini ayırmaktadır. Diğer bölgelerdeki sivri fındıklardan daha çok tercih edilir ve kullanılır. Tanınırlığı ve şöhreti ise, fındıklı imalatlarda, ezme ve pürede özellikle tercih sebebidir.

Giresun Kalıncara Fındığı/Giresun Karası fındığının bariz özelliklerini anlatmak gerekirse, farklı iklim koşullarına iyi adapte olan çeşittir. Özellikle hastalıklara ve ilkbahar donlarına karşı dayanıklıdır. Gri/kahverengi kabuk rengine ve oval görünümlü kabuklu meyve şekline sahiptir. Meyvenin uç kısmına doğru sivrileşme görülür. Meyve kabuğu kalındır. İç meyve üzerinde meyve etine yapışık, kalın, pürüzlü ve koyu kahverengi bir zar bulunur. Meyve eti donuk beyaz renkte ve gevrekli. Meyvenin iç göbek boşluğu büyüktür. Zar atma oranı iyi olduğundan, kavurma esnasında kolayca zar ayrılır. Tombul çeşidinden sonra olgunlaşması dolayısıyla, hasadın devamlılığı açısından önemlidir. Meyve etine yapışık ve pürüzlü zarı olduğundan, Naturel iç tüketimi azdır. Ekonomik anlamda yetiştiriciliği yapılan mevcut fındık çeşitleri içerisinde tadı, aroması, ağızda bıraktığı lezzeti, kalite özellikleri, yağ/vitamin ve mineral değerleri diğer çeşitlerden bariz şekilde kendisini ayırmaktadır. Tanınırlığı ve şöhreti ise, fındıklı imalatlarda, ezme ve pürede özellikle tercih sebebidir. Diğer bölgelerdeki kalıncara fındıklardan daha çok tercih edilir ve kullanılır.

Her tüketicinin yukarıda sıraladığımız özellikleri ayırt edebilmesi oldukça zordur. İşte bunun için yetkilendirilmiş firmalara QR kodlu hologram vererek üreticiden tüketiciye denetim mekanizmasını sağlayan firmalardan temin etmesini önemle vurguluyoruz. Bilinçli tüketicilerimiz yerelden kalkınmayı, tarımın gelişmesini, ürününün hak ettiği değere ulaşmasını arzu ediyorsa QR kodlu hologramı olan Coğrafi İşaret amblem ve logoları bulunan ambalajlı ürünleri tercih etmelidir. Bunun dışında Giresun Fındığı diye satılan ürünlere aldanmamalıdır. Bölgecilik ve mikro milliyetçilik yapmadan şunu ifade etmek gerekir. Dünya kuruyemiş sektöründe Giresun Kalitenin farkını tartışmaya gerek yoktur.

Giresun Kalite fındıkların kuruyemiş pazarında tutulmasının da asıl sebebi; içerdiği yağ oranı, vitamin ve mineral değerleri, tadı, aroması ve ağızda bıraktığı lezzetidir. İçerdiği yüksek yağ oranı sebebiyle diğer fındıklara oranla raf ömrü daha kısa olduğu için çikolata ve diğer imalatlarda pek tercih edilmemektedir. Diğer bölgelerdeki fındıklarımız ise çikolata ve diğer imalatlarda daha çok kullanılmaktadır. Giresun Kalite natürel iç fındıklar kavrulduğunda %85-95 aralığında dışındaki kahverengi zarı kolayca ayrılmaktadır. Buda hem işçilik hem de maliyet açısından işletmelere önemli avantaj sağlamaktadır. Daha basit bir ifadeyle kavrulmuş paketli ürün yapmak isteyen işletme Giresun Kaliteyi tercih etmektedir. Tüketicilerimizde Giresun Kalite ile diğer kalite fındıkları tattığında bu farkı duyuşsal olarak hissedebilirler.

Coğrafi İşaretli ürünlerde hedef ve stratejiniz nelerdir?

Özellikli hedefimiz Türk Patent tarafından tescilli sağlanan Giresun Tombul Fındığının AB'nde de tescillenmesidir. Başvurumuzu Nisan 2018 ayında yapmıştık. AB Komisyonu dosyamızı inceliyor. 4-5 maddelik ilave bilgi ve doküman talep ettiler. Bu yılın sonuna kadar istenilen bilgi ve dokümanları göndermiş olacağız. Umuyoruz ki Haziran 2020'ye kadar ilana çıkılması ve 3 aylık askı süresinin tamamlanarak 2020 fındık alım kampanyasına yetiştir. AB'nde tescille birlikte hem pazar payımız ülke olarak artacak, hem de elde edilecek gelirin yükseleceğini düşünüyoruz.

İtalya sadece peynirden 10-12 milyar Euro, Fransa yıllık 60 milyar Euro Coğrafi İşaretli ürünlerden gelir elde ediyor. Ülke olarak, nitelikli ve özellikli ürünlerdeki gelişimin artması, üretici ve ihracatçımızı mutlu edecektir. Giresun Tombul Fındığı, AB tescilli sağlandıktan sonra Sivri ve Kara fındık çeşitleri içinde başvuru yapmayı planlıyoruz. Başvuru sahibi Fiskobirlik tarafından Giresun Fındık Ezmesinin de tescillenmesi arzusundayız. Bu dosyamız Türk Patent uzmanları tarafından inceleme ve değerlendirme aşamasındadır. Ülkemizin zengin Coğrafi İşaret ürün portföyünü düşündüğümüzde potansiyelinin yüksek olduğunu, buna rağmen ticarileşme ve pazarlama stratejilerinin istenilen düzeyde olmadığını görüyoruz. Kamu, özel, STK' lar hep birlikte uyum içerisinde çalışmalıyız.

Başvuru sahibi Fiskobirlik olarak Coğrafi İşaretli ürünlerde çok kıymetli çalışmalar yaptığınızı görüyoruz. Bu çalışmalarını yürütürken danışmanlık hizmeti aldınız mı? Kamu kuruluşları, ajanslar veya bakanlıklardan maddi anlamda destek gördünüz mü?

Türk Patent tarafından muhtelif tarihlerde tescil edilen Giresun Kalite (tombul, sivri, kara) Fındıklarımız için danışmanlık hizmeti almadık. Ancak Giresun Tombul Fındığının AB başvurusunda AB mevzuatı ülkemiz mevzuatından farklı olduğundan konusunda uzman ve yetkin "Özener Marka Patent Coğrafi İşaret Danışmanlık Ofisi"nden kurumsal destek almaya devam ediyoruz. Tescil öncesi ve sonrasında kamu kurum ve kuruluşlarından maddi anlamda destek almadık.

Tüm altyapı, insan kaynağı ve diğer ihtiyaçlarımızı kurumsal kaynaklardan temin ettik. Bundan sonraki sürecin artarak devam etmesi, yaygınlaşması ve sürdürülebilir kılınması için parasal kaynağa ihtiyaç olacağı kesindir. Bu manada aracılığınızla da kamu otoritesine, DOKA yetkililerine, özek sektöre ve Coğrafi İşarete gönül vermiş gerçek/tüzel işletmelere/sanayicilerimize seslenerek Fiskobirlik ve Giresun Kalite Denetim Mercı Komisyonumuza destek vermelerini arzu ve temenni ediyoruz. Coğrafi İşaretli ürünler bize bırakılan bir miras değil, gelecek nesillere aktarılacak bir emanet olarak görmeliyiz.

Hazır söz açılmışken DOKA ile irtibatınız nasıl başladı ve bugüne kadar neler yaptınız?

DOKA'yla tanışmamız, uzman Ahmet DOĞAN ve beraberindeki heyetin Fiskobirlik'i ziyaretiyle başladı. DOKA sorumluluk alanında tescili yapılan coğrafi işaretli ürünlerde farkındalık oluşturmak ve yerelden kalkınmayı desteklemek amacıyla birçok proje çalışması yaptıklarını ve bazı ürünlere tanıtım filmi çektiklerini biliyoruz. Bu tür çalışmaların hayata geçirilmesi bizi de motive ediyor. Temennim odur ki Fiskobirlik DOKA işbirliğinde 2020 yılında ortak proje oluşturarak bu coğrafyadaki üreticiye, sanayicimize ve ülke ekonomisine destek vermektir.

Bu dostlarımız, ülkemizin farklı illerinde ika-
met etmelerine rağmen, Tarıma, Coğrafi işare-
te, kırsal kalkınmaya ve çiftçimize katkı verme-
yi önemsiyor ve onların dertleriyle dertleniyorlar.
Bunun içinde, büyük bir özveriyle katkı sağlıyor-
lar. Önümüzdeki dönemde Tarım Bakanlığı, Diğer
Bakanlıklar, İlgili Kamu Kuruluşları, FAO ve AB
projelerinde yer alarak, Ülke ve yerel kalkınmaya
aracılık etmeyi hedefliyoruz. Kısacası, çorbada bi-
zim de tuzumuz olsun. Bizler neler yapabiliriz diye
yola çıkılmış düşüncelyi, STK anlayışıyla sürdürme-
yi düşünüyoruz.

Son olarak söylemek istediğiniz veya vermek istediğiniz bir mesaj var mıdır?

Başvuru sahibi Fiskobirlik'in kurumsal tecrübesi, deneyimi ve öngörüsü açısından değerlendirildiğinde siyasi ve bölgesel çatışma/kavgalardan uzak anlayışla; daha aktif ve piyasa yönlendirici rolünün artmasını arzu ediyoruz. Fiskobirlik, üreticilerin oluşturduğu bir kooperatif kuruluştur. Coğrafi İşaret konusunda Fiskobirlik'in yaptığı çalışmaları kıymetli ve değerli buluyoruz. Çalıştığımız kurumla da gurur duyuyorum. Fiskobirlik, bu ve buna benzer birçok çalışmada örnek ve önder kuruluş olmasına rağmen, yaptıklarını kamuoyuyla paylaşmada veya kamuoyunun bizi anlamada doğru frekansı yakalayamadığını düşünmekteyiz.

Bu duygu ve düşüncelerle DOKA Dergisi aracılığıyla okuyucularımıza ve ilgililere şunu söylemek isterim. Karadeniz Bölgesi için maddi ve manevi değeri yüksek olan fındık ürününe sahip çıkılması kısa, orta ve

uzun vadeli kamu politikalarının oluşturulması ve kooperatifçilik sistemine destek verilmesini temenni ediyorum. Fiskobirlik' e ve Coğrafi İşaret Denetim Mercı Komisyonuna, böyle bir fırsat verdikleri için DOKA Ajansı Yönetim Kurulu, Genel Sekreter ve çalışanlarına teşekkür ederek başarılarının devamını diliyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle DOKA Dergisi aracılığıyla okuyucularımıza ve ilgililere şunu söylemek isterim Coğrafi İşaret konusunda Fiskobirlik'in yaptığı çalışmalar önderlik ve örnek olması açısından dikkat çekici ve kıymetlidir. Ancak bunu kamuoyuna iyi anlatmak gerekir. Fiskobirlik'e böyle bir fırsat verdikleri için DOKA Dergisi yayın kadrosuna, Coğrafi İşaretili ürünlere verdikleri katkı ve destekten dolayı DOKA Ajansı Yönetim Kurulu, Genel Sekreter ve çalışanlarına teşekkür ederek başarılarının devamını diliyorum.

Mesleki Eğitim

Göktürk ÖMÜR / DOKA Uzmanı

Mesleki eğitim; toplumsal hayatın her alanında ihtiyaç duyulan mesleklerde kalifiye teknik elemanlar yetiştirilmesi için gerekli bilgi ve becerilerin verildiği eğitimidir. Mesleki eğitimin amacı, toplumun hedefleri ve iş çevrelerinin talepleri doğrultusunda bireylere belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve uygulama yeterliliklerinin kazandırılmasıdır.

Türk Dil Kurumu mesleği belli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş olarak tanımlamıştır.

Bireylerin ve toplumların eğitimden beklentileri meslek edinme olup meslek ve mesleki eğitimin tanımlarından hareketle genel beklenti bireylerin yaşamlarını idame ettirmelerini sağlayarak toplumların hayatlarını idame ettirmelerini, gelişmelerini sağlayacak gerekli bilgi ve tecrübe birikiminin toplumdaki bireylere aktarımıdır. Bu yüzden mesleki ve teknik eğitim alanı ihmal edilmeyecek bir eğitim alanı olup ülkemizde gelişmiş bir toplum olabilmek için tarihi boyunca bu konuda çalışmalar ve yeni uygulamalar gerçekleştirmiştir. Ülkemizde mesleki ve teknik eğitimle ilgili atılan ilk adımlar 18.yüzyıla dayanmakta olup sonrasında II.Mahmud döneminde ciddi reformlar yapılmıştır. Askeri alandaki mesleki eğitim kurumlarının geliştirilmesi de bunlardan biridir. Tanzimat dönemine gelindiğinde ise dünyadaki gelişmelere de bağlı olarak Osmanlı Devleti'nde mesleki eğitim çeşitlilik göstermiş ve askeri alanların yanı sıra sivil alanda da adımlar atılmaya başlanmıştır. Bu dönemde kız ve erkek çocuklarının temel eğitim ihtiyaçlarını karşılamının yanında sanat öğretmeyi de amaçlayan ıslahhaneler, ilk ziraat mektebi ve teknik personel yetiştiren ilk mesleki okullar da açılmıştır.

II. Abdülhamid döneminde, ıslahhaneler sanayi mekteplerine dönüştürülerek mesleki ve teknik eğitimin temeli oluşturulmuş ve sanayi mektepleri diğer eğitim kurumlarında olduğu gibi ülke çapında yaygınlaştırılmıştır. II. Meşrutiyet döneminde ise Tanzimat döneminde temelleri atılan ve II. Abdülhamid döneminde gelişim gösteren mesleki eğitim faaliyetleri ve kurumları yeni yüzyılın şartları doğrultusunda şekillendirilmiştir. Sanayi mekteplerine yeni branşlar eklenmiş, zirai eğitimde de farklı alanlarda faaliyet gösterilmiştir. Aynı zamanda kız öğrenciler de mesleki eğitime yönlendirilerek iş hayatına adım atmaları sağlanmıştır. Bu bilgilerden hareketle Osmanlı Devleti döneminde meslek teşkilatlarının yanında ihtiyaç duyulan mesleki ve teknik eğitim okulları açılarak toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek bireylerin yetiştirildiği görülmektedir.

Osmanlı döneminde mesleki ve teknik eğitimle ilgili başlatılan reformlar Cumhuriyet döneminde de devam etmiştir. Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye'nin sosyal ve ekonomik alanlarda ayağa kaldırılması için eğitime önem veren inkılaplar gerçekleştirmiştir. Bu bağlamda Cumhuriyetin getirdiği kazanımlar eğitim alanına da yansımıştır. Genç Cumhuriyet'in modernleşme ve kalkınma hedeflerinde mesleki ve teknik eğitim belirli bir sistem dahilinde ele alınarak özellikle sanayileşme hedefi ve bu kapsamda açılan kurumlar, mesleki ve teknik eğitime olan ihtiyacı daha belirgin bir hale getirince mesleki ve teknik eğitimle ilgili bürokratik yapılanmalara gidilmiştir.

Cumhuriyet Türkiye'sinde mesleki ve teknik eğitim, kırsaldan kentlere doğru hayatın her alanında ve ülkenin her idari yerleşim biriminde etkisini hissettirmeye başlamış; Cumhuriyet bu ihtiyaçları karşılamak için ticaret, inşaat, terzilik, açıcılık, marangozluk gibi birçok ve geniş yelpazede mesleki eğitim kurumları açarak toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak bireyler yetiştirmeye çalışmıştır.

Toplumlar ihtiyaçlarını karşılamamanın seviyesiyle belirlendiği müreffeh ve gelişmiş bir hayat yaşayabilmek için sürekli yeni arayışlar içerisinde olmuştur. Bu bağlamda da tarım toplumundan sanayi toplumuna, sanayi toplumundan da bilgi toplumuna geçiş gibi önemli süreçler yaşamıştır. Tüm bu süreçlerin nedeni ve sonucu da toplumların ihtiyaçları olmuştur. Amaç ise hem ekonomik, hem sosyal alanda gelişerek toplumların ülkelerin kalkınmasıdır.

Sanayi toplumunun bilgi toplumuna dönüşümünden itibaren bilgi ve teknoloji alanlarındaki hızlı gelişme sanayi başta olmak üzere birçok sektörün veya alanın nitelikli ara insan gücüne olan ihtiyacını artırmıştır. İş piyasalarındaki bu ihtiyaçlar da mesleki ve teknik eğitimin önemini daha da arttırmıştır. Küreselleşme, bilgi ve teknoloji kullanımını sermaye ve rekabet avantajı haline getirmiştir. Değişen şartlara uyum sağlayabilmek, endüstri/sektör ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve rekabette öne geçebilmek kriterlerinden dolayı mesleki ve teknik bilgi ve eğitimin önemi artmıştır. Ülkelerin gelişmesinde ve kalkınmasında sanayileşmenin rolü tarih boyunca hep en ön planda olmuştur. **Hatta günümüzde ekonomik kalkınma denildiği zaman ilk akla sanayileşme gelmektedir. Sanayileşmenin temel unsuru olan bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarına sahip yüksek verimi gerçekleştirecek kalifiye insan gücünün yetiştirilmesi gerekmektedir.** Kalifiye elemanların bilgi ve becerisi, ekonomik başarının ve dolayısıyla kalkınmanın temelidir. Bu yüzden mesleki ve teknik eğitim özellikle iki amaçla yöneliktir. Bir tarafta genç insanlara başarılı bir meslek yolu hazırlayarak istihdama katılımlarını sağlamak, diğer yandan ekonomiye kalifiye eleman yetiştirmektir. Hem ekonomiye kalifiye eleman yetiştirerek kalkınmaya hizmet etmesi hem de kalkınmayı sağlayarak istihdam oluşturmaya gibi birbirini besleyen bir döngüye ve öneme de sahiptir mesleki ve teknik eğitim.

Bilim ve teknolojiadaki gelişmelere paralel olarak hızla gelişen endüstrilerde ihtiyaç duyulan teknik insan gücünün yetiştirilmesi amacıyla mesleki ve teknik eğitim kurumları eğitim ve öğretim vermektedir. Bugün gelişmiş ülkeler olarak örnek verilen Almanya, Avusturya, İngiltere, İsviçre gibi ülkelerde mesleki eğitime verilen önem bilinmektedir. **Mesleki eğitime yatırım yapmanın ekonomik getiri sağladığı ve mesleki eğitim sistemine önem veren ülkelerin genç işsizlikle mücadelede nispeten başarılı olduklarını gösteren birçok araştırma da bulunmaktadır.**

Tablo 1. Mesleki Yönlendirme Yaşı

Ülke	Mesleki Yönlendirme Yaşı (Çok Amaçlı Okullardan Ayrılış)
Almanya (12 Eyalette)	10
Almanya (5 Eyalette)	10
Avusturya	10
Belçika - Alman	14
Belçika - Flaman	12
Belçika - Fransız	14
Bulgaristan	14
Çek Cumhuriyeti	15
Danimarka	16
Estonya	16
Finlandiya	16
Fransa	15
Hollanda	12
İrlanda	15
İspanya	12
İsveç	16
İsviçre	10
Letonya	16
Macaristan	15
Norveç	14
Polonya	16
Portekiz	16
Romanya	15
Slovakya	14
Slovenya	11
UK(Galler)	15
UK (İngiltere)	16
UK (İskoçya)	16
UK (Kuzey İrlanda)	16
Yunanistan	15

Kaynak :EURYDICE,2011; Eurostat, 2011; Eurostat, 2012.

Tablo 2. Ülkelerde Genel ve Mesleki Eğitime Devam Eden Öğrenci Yüzdeleri

Ülke	ISCED 3 Seviyesindeki öğrenciler Genel Yönlendirme	ISCED 3 Seviyesindeki öğrenciler Mesleki Yönlendirme
Almanya (12 Eyalette)	49	52
Almanya (5 Eyalette)	49	52
Avusturya	23	77
Belçika - Alman	27	73
Belçika - Flaman	27	73
Belçika - Fransız	27	73
Bulgaristan	48	52
Çek Cumhuriyeti	27	73
Danimarka	54	47
Estonya	66	34
Finlandiya	30	70
Fransa	56	44
Hollanda	33	67
İrlanda	63	38
İspanya	55	45
İsveç	44	56
Kıbrıs	87	13
İsviçre	34	66
İzlanda	66	34
Letonya	64	36
Macaristan	74	26
Norveç	46	54
Polonya	52	48
Portekiz	61	39
Romanya	36	64
Slovakya	29	71
Slovenya	35	65
UK(Galler)	68	32
UK (İngiltere)	68	32
UK (İskoçya	68	32
UK (Kuzey İrlanda)	68	32
Yunanistan	69	31

Tablo 1 ve Tablo 2 de ülkelerin mesleki yönlendirme yaşı ile genel ve mesleki eğitime devam eden öğrenci yüzdelerine yönelik bilgiler verilmiştir. Elbette değerlendirme yapmak için başka parametrelere de bakılması gerekse de bu veriler bazı yorum ve çıkarımlar yapmamızı sağlamaktadır. Almanya, Avusturya, İsviçre ve Hollanda' da mesleki yönlendirme yaşı 10-12 yaş aralığında olup meslek okullarına yönlendirilen öğrencilerin tüm öğrencilere oranı 52-77 arasındadır. Bu bilgi, çocukların daha küçük yaşlarda eğitimlerinin ve yeteneklerinin belirlenmesi ve oransal olarak önemli bir kesiminin mesleki eğitime yönlendirilmeleri bu ülkelerin kalınma süreçlerinde olumlu bir etki yaptığını bizlere söyleyebilir. Çocukların erken yaşlarda yeteneklerinin keşfedilmeye çalışılması hem insan kaynaklarının doğru bir şekilde yönlendirilmesini sağlamakta hem de çocukların daha küçük yaşlarda öğrenme eğilimlerinin daha kolay olması onların bu yetenekleri kullanmasında da kolaylık sağlayarak mesleklerini erken tanımlarına olanak sağlamaktadır. Elbette erken yönlendirmelerin olumsuz sonuçları olduğu zamanlarda başka alanlara geçiş gibi olanakları da ayrıca değerlendirilmelidir.

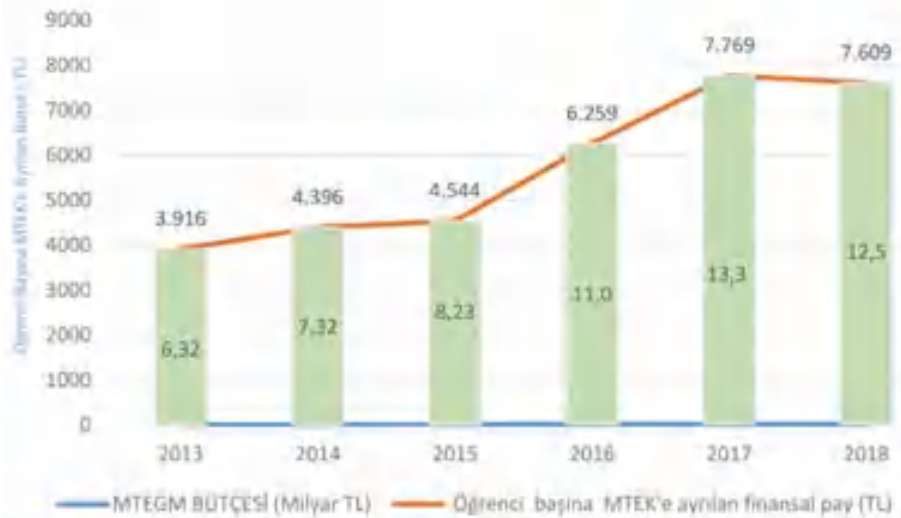
Ülkemizde mesleki ve teknik eğitime önem vermekte olup ayırmış olduğu bütçelere ilişkin tablo aşağıda verilmiştir.

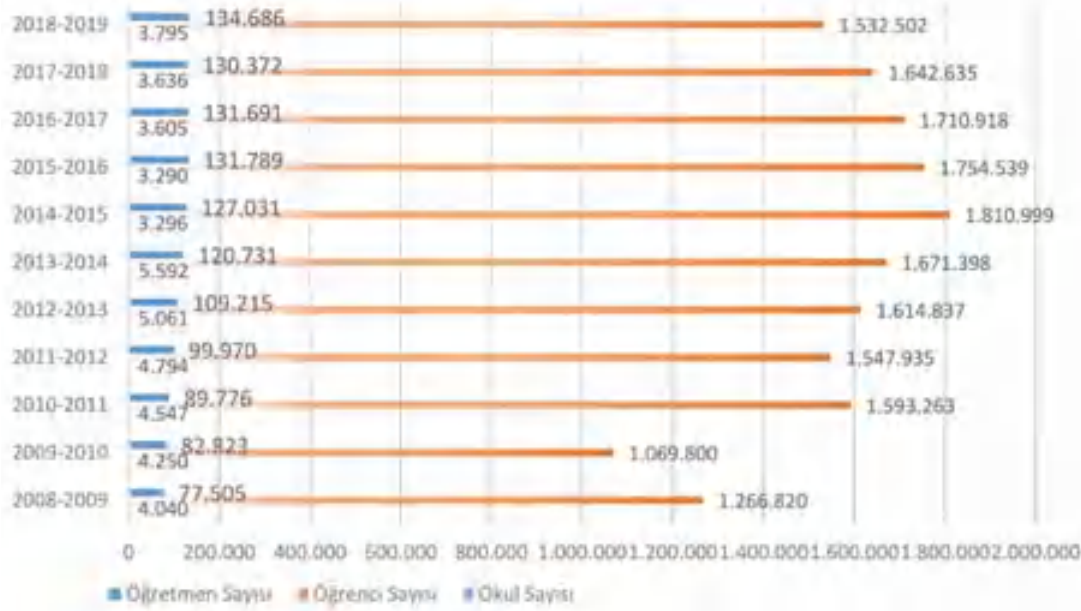

Tablo 3. Mesleki ve Teknik Eğitime Ayrılan Toplam Bütçenin ve Öğrenci Başına Düşen Bütçenin Yıllara Göre Değişimi

Tablodan hareketle ülkemizin mesleki ve teknik eğitime ayırdığı bütçenin her geçen yıl arttığını görmekteyiz. Artışın ana nedeninin artan öğrenci sayısından kaynaklanmadığını ise Tablo 4'deki veri göstermektedir.

Tablo 4. Mesleki Eğitim Kurumu, Öğretmen ve Öğrenci Sayıları (2008-2018)

Yorumlama ya da çıkarım yapabilmek için diğer parametrelere ihtiyaç duyulabilir. Yine de tablolardan öğrenci sayısının azalmasına rağmen Devletimizin bu alana ayırdığı bütçeyi artırması mesleki ve teknik eğitime önem verdiğini bizlere göstermektedir. Mesleki ve teknik alanda eğitim alan öğrenci sayısının tüm öğrencilere oranı ülkemizde % 35 bandında olup son yıllardaki öğrenci sayılarındaki düşüşün nedenleri ayrıca değerlendirilmelidir. (Bazı bölümlerin iş dünyasındaki önemini kaybetmesi ya da tek bir alandaki bilginin iş dünyasında yeterli olmaması, üretimde makinelerin insanların yerini alması, bazı meslek gruplarının günümüzde daha fazla tercih edilmesi, gelişen teknolojilere bağlı olarak bazı mesleklerin on yıllar sonra ortadan kalkacağı düşüncesi vb.)

Mesleki ve teknik liselerde eğitim alan öğrenci sayısının son yıllardaki azalışı Devletimizin mesleki ve teknik eğitime yönelik desteğinin azaldığı anlamı taşımamaktadır. Tam tersine Devletimizin yapmış olduğu yatırımlarla mesleki ve teknik okullarımızın altyapısı tamamlanarak son teknolojiye sahip makinelerin olduğu laboratuvar/atölye ve yeterli sayıda öğretmenle hizmet vermektedir. Ayrıca okullarımızda kaliteli ürünlerin öğrenciler tarafından verilen eğitimler sonucunda üretildikleri bilinmektedir. Bunların yanında bazı fabrika/holdingler yoluyla

okullarda kendi çalışanlarının yetiştirilmesi ve öğrencilerin iş dünyasına hazırlanması için kurulmuş atölyelerin de olduğu bilinmektedir. Bununla birlikte, dikkat çekilmesi gereken diğer bir husus, gençlerin kariyer seçiminde mesleki ve teknik eğitime yönelik bakış açısının geliştirilmesidir. Aselsan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ni yüzde 0,46'lık dilimdeki öğrencilerin seçmesi, mesleki ve teknik eğitimin halen öğrencileri cezbeden bir alan olduğuna işaret eden çarpıcı bir göstergedir. Gençlerin, meslek seçimi gibi yaşamlarını şekillendiren en önemli aşamasında, mesleki ve teknik eğitimin değerli ve gelecek vadeden bir alternatif olarak görebilmeleri, bu yöndeki olumsuz algıların kırılması, bu alanda eğitim veren kurumların donanım ve hizmet kalitesinin toplumun geneline tanıtılması ve özendirilmesi, ülkemizde mesleki eğitimin gelişmesi açısından önem arz etmektedir.

Sonuç olarak gençlerimize okullarımızın yeterli imkan ve donanımlara sahip olduğunu, o okullarda eğitim alan öğrencilerimizin güzel işler ortaya çıkardıklarını, iş piyasalarında kendilerine önemli bir misyon yüklendiğini ve bu meslek gruplarından beklentilerin yüksek olduğunu daha fazla gösterebilmek ve gençlerimizin ilgi ve kabiliyetlerini geliştirebilmek için T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve 26 Kalkınma Ajansı tarafından 2019 Yılı teması Mesleki ve Teknik Eğitim olarak belirlenmiştir.

DOKA, Mesleki ve Teknik Eğitim teması kapsamında faaliyetlerin içeriğini belirlemek ve belirlenen faaliyetlerin planlaması için TR90 Bölgesi'ndeki İl Milli Eğitim Müdürlükleri ile toplantılar gerçekleştirmiştir. Faaliyetlerin içerikleri belirlenirken mesleki ve teknik lisesi öğrencilerine yeni yetenek kazandırmak ve iş dünyasına hazırlamak için T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın mesleki ve teknik eğitimin öncelikleri kapsamında da belirlenmiş olduğu girişimcilik alanının üzerinde odaklanılmıştır. Belirlenen faaliyetlerin uygulanması için **DOKA, TR90 Bölgesi İl Milli Eğitim Müdürlükleri ve Genç Başarı Eğitim Vakfı** arasında protokol imzalanmıştır.

Bu kapsamda “GençBizz Liseler Arası Girişimcilik Programı” mesleki ve teknik lise öğrencilerine uygulanacaktır. Lise öğrencilerinin bir öğretim yılı boyunca sanal şirketler kurarak girişimciliği tecrübe etmelerini sağlayan bu program kapsamında Öğretmen Eğitimleri, İnovasyon Kampları, Mentörlerle Buluşurma gibi faaliyetler gerçekleştirilecektir. Ayrıca program kapsamında liseli öğrenciler tarafından kurulan ve işletilen genç başarı şirketlerine TR90 Bölgesi iş insanları ve girişimciler tarafından bir eğitim yılı süresince gönüllü olarak mentörlük desteği sağlanarak, gençlerin profesyonel iş yaşamını öğrenmelerine katkı verilecek ve gençler tarafından kurulan şirketlerin ürün ve hizmetleri düzenlenen etkinlikler ile tanıtılacaktır. Bu faaliyetlerin yanında öğrencilerin kapasitelerinin artırılmasına yönelik eğitimler, teknik geziler ve usta-çırak buluşmaları da gerçekleştirilecektir.

Ajansımız faaliyetlerine başlamış olup öğrencilerimizi ustalarla buluşturmak, farklı üretim modellerini görmelerini sağlamak ve mesleki eğitimin önemini vurgulayarak olumsuz algıyı tersine çevirmek amacıyla farklı alanlarda faaliyet gösteren işletmelere yönelik teknik gezi organizasyonu ve öğretmen eğitimi faaliyetlerini tamamlamıştır. Kurumumuz diğer faaliyetleri paydaşlarımızla birlikte 2019-2020 Eğitim Yılı takvimi içerisinde tamamlayacaktır.

Gençlerimize okullarımızın yeterli imkan ve donanımlara sahip olduğunu, o okullarda eğitim alan öğrencilerimizin güzel işler ortaya çıkardıklarını, iş piyasalarında kendilerine önemli bir misyon yüklendiğini ve bu meslek gruplarından beklentilerin yüksek olduğunu daha fazla gösterebilmek ve gençlerimizin ilgi ve kabiliyetlerini geliştirebilmek için T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve 26 Kalkınma Ajansı tarafından 2019 Yılı teması "Mesleki ve Teknik Eğitim" olarak belirlenmiştir.

KAYNAK

- <https://sozluk.gov.tr/>
- http://caykizmeslek.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/03/05/115306/dosyalar/2017_08/15091206_Mesleki_EYitim_Nedir_1.pdf
- Eurydice (2011). Description of education systems in Europe. (Country Reports)
- http://mtegm.meb.gov.tr/webmedya/GECMISTEN_GUNUMUZE_MTE.pdf
- <https://www.aselsan.com.tr/tr/basin-odasi/haber-detay/aselsan-mesleki-ve-teknik-anadolu-lisesine-046lik-yuzdelik-dilimden-ogrenci-alindi-8346>
- http://mtegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_11/12134429_No1_Turkiyede_Mesleki_ve_Teknik_Egitimin_Gorunumu.pdf
- Eurostat (2011). Education Statistics.
- Eurostat (2012). Statistics: Education and Training.

Kemençenin Doğduğu Topraklar “G6RELE”

Kaymakam Erdoğan Turan ERMiŞ'in anlatımıyla Görele

Görele, Giresun'un güzel ilçelerinden birisidir. Trabzon-Giresun arasında sahil bandında yer almaktadır. Eski ve yerel dinamiklere sahip bir ilçedir. Geçmişe dönüp büyük ilçelere baktığımızda; bunların Ünye, Görele ve Akçaabat olarak bilindiğini görüyoruz. Bu yüzden kadim bir tarihe sahip olduğunu söyleyebiliriz. Coğrafi olarak türkölere konu olmuş Sis Dağı'nın eteğinde olmasının yanında kemeçe ve horonun da anavatanı olarak bilinmektedir. Şu anda yağın Katip ŞADİ, ondan önce Piçoğlu Osman gibi birçok üstat bu yörede doğmuş ve büyümüştür.

Bunun dışında Görele'nin farklı lezzetleri vardır. Örneğin Çavuşlu Ekmeği de meşhurdur. Görele Dondurması coğrafi işaret almıştır. Kendine has aroması vardır. İlçemizde fındığın yanında çay da yetişir. Haç Dağı ve Dokuz Eylül Yaylası da Görele'nin diğer güzelliklerindendir. Dolayısıyla doğal, kültürel ve coğrafi potansiyeli olan bir ilçemizdir.

Ancak turizmde yeterli payı alıyor mu diye baktığımızda çok aldığınızı söyleyemeyiz. Konaklama noktasında sıkıntımızın olduğunu görüyoruz. Normalde 30 bin olan ilçemizin nüfusu yaz aylarında 100 bine çıkabilmektedir. Bu nüfus artışı daha çok gurbetçilerimizin dönüşleri şeklinde olmaktadır. Çavuşlu'da üç yıldızlı bir otelimiz konaklama adına hizmet vermektedir. Konaklama tesislerini artırmalıyız.

Diğer taraftan yukarıda bahsettiğim dinamiklerin de daha çok tanıtılması lazımdır. Görele'de üç yıldan beri görev yapmaktayım. Ekonomik kalkınma adına neler yapılabilir diye düşündüğümüzde şunları söyleyebilirim.

Birincisi burası Karadeniz Sahil Yolu üzerinde yer alan bir ilçedir. Bu konumu fırsata çevirecek ticari faaliyetleri de düşünmemiz gerekir. Sahil bandında yöresel ürünlerin satılabileceği alanların olması gerekiyor. Bu konuda Görele Belediyemizin çalışmaları mevcuttur. En son Köy Pazarı yapıldı.

Görelle'deki dinamikleri harekete geçirme adına bazı projeleri yaptık. Görelle Sağlık Köyü Yöresel ve Geleneksel Köy Mutfağı ile Tarihi, Kültürel Mirasının Korunması Projesi ile Sağlık Köyüne özgü doğal ve organik yöresel yemek kültürünün tanıtılmasını amaçlıyoruz. Görelle'de daha çok vejetaryen bir kültüre sahip mutfak olduğunu söyleyebiliriz. Doğada yetişen otlardan çeşitli yemekler yapılmaktadır. Bunların da tanıtılması gerekiyor. Nasıl ki Akdeniz Mutfakları var Karadeniz'in de kendisine özgü mutfakları vardır. Çok tanıtıldığını dışarıdan gelen birisi olarak söyleyemem. En azından gözlemlerim buna mukabildir. Sağlık Köyü başta olmak üzere bazı yerlerde bu yemeklerin profesyonelce yapıldığını gördüm. Bölgenin gastronomi turizmine katkı sunması ve Sağlık Köyünün bu anlamda turistik bir cazibe merkezi haline getirilmesi amacıyla köydeki kadınlarımıza bir dernek kurdurduk. Bu projeyi DOKA'ya sunarak 417 bin TL'lik hibe desteği kazandık. İhalesini yaptık ve çalışmalarımız devam etmektedir.

Deniz turizminin de geliştirilmesine yönelik Giresun-Görelle-Karaburun Köyü Plaj Düzenlemesi ve Bölge Turizmine Kazandırılması Projesini başlattık. Sahil turizmini geliştirmek, buradan da ilçe adına pay almak için Karaburun Plajı'nın doğal yapısının korunarak Mavi

Bayraklı plaj standartlarına kavuşturulması için altyapı ve üstyapısının tamamlanması ve bölge turizmine kazandırılması hedeflemekteyiz. DOKAP İdaresi Başkanlığı ile görüştük. Destekleneceği konusunda olumlu geri dönüş aldık.

Kıyı balıkçılığını geliştirmek ve desteklemek amacıyla mevcut Çavuşlu Balıkçı Barınağındaki mevcut derme çatma kulübelerin yerine, daha fonksiyonel, daha modern balıkçı kulübelerinin inşa edilmesi ve gezi, dinlenme, restoran gibi alanların oluşturulmasına yönelik Çavuşlu Balıkçı Barınağı Projemizi devreye almak istiyoruz.

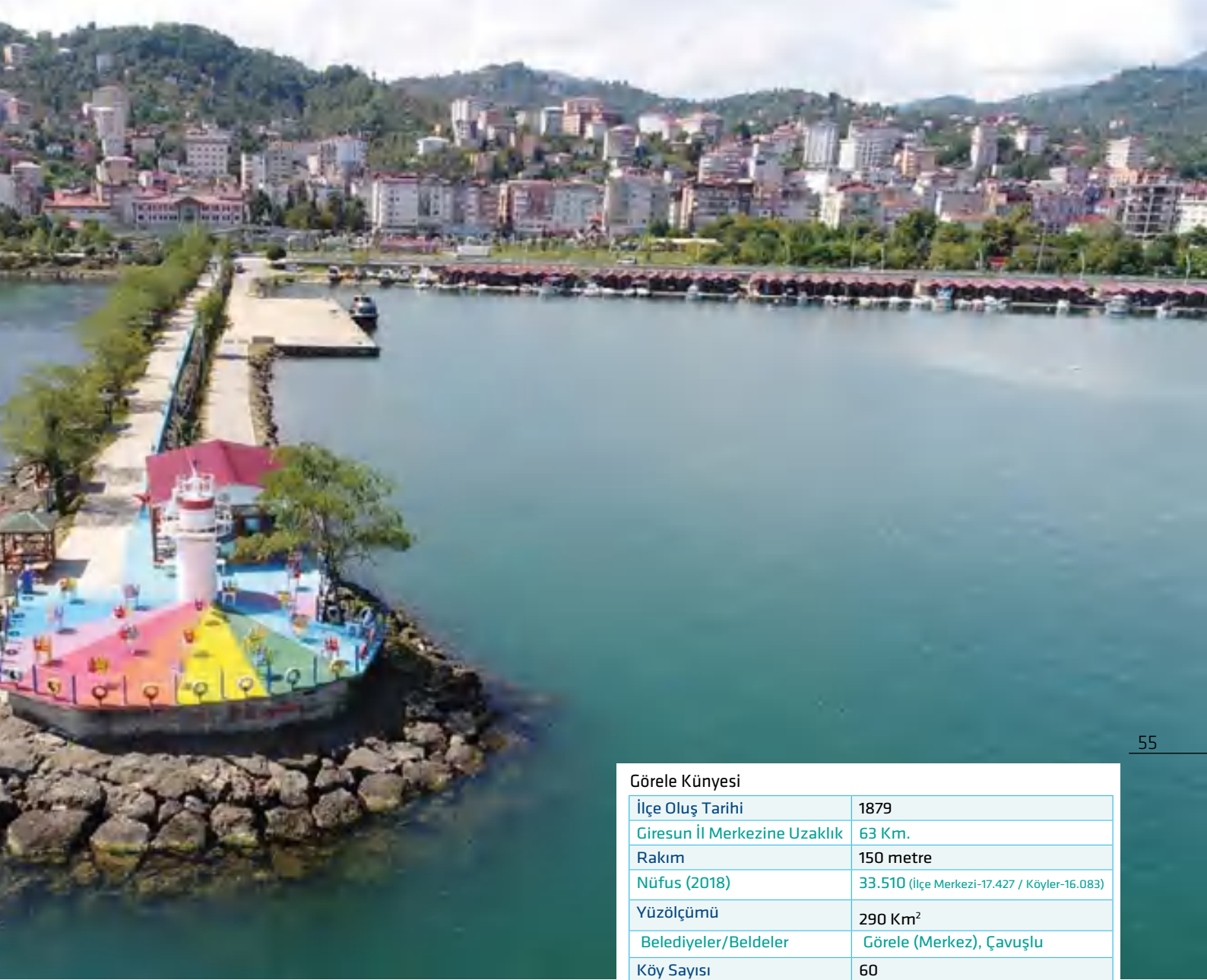
Büyük bölümü ilçemiz sınırları içinde yer alan Karadeniz'in sahile en yakın yaylası olan Sisdağı Yaylasında off-road, trekking, hiking, dağcılık, kampçılık gibi yaz etkinlikleri ile kayak ve snowboard gibi kış aktivitelerine yönelik potansiyellerin tespiti ve sahip olduğu potansiyelin ortaya çıkarmak için Sisdağı Turizm Master Planı Ve Fizibilitesini hazırladık. Projeyi DOKA'ya sunarak 120.000 TL'lik fizibilite desteği aldık. Master planları yapılarak projeye ilgili çalışmalara devam edilecektir. Bu çalışmayı Trabzon ve Giresun olarak ortaklaşa yürütüyoruz.

Diğer projemiz Haç Dağı Meydan Projesidir. 360 derecelik seyir imkânı sunan, denize yaklaşık 4 km'lik uzaklıkta 750 rakımlı Haç Dağına seyir terası, lokanta, piknik alanları ve gezi parkurları düşünüyoruz. Yaklaşık 1 milyon 300 bin TL'lik projeyi DOKA'ya sunmak istiyoruz.

Yine ilçemiz Beşirli Köyü sınırları içerisinde bulunan doğa harikası Paşaca Şelalesinin bölge turizmine kazandırılması amacıyla bulunduğu alanın tabiat parkına dönüştürülmesi amacıyla Paşaca Şelalesi Tabiat Parkı Projesini hazırladık. Üç yıldan bu yana üzerinde çalışılan proje, Tarım ve Orman Bakanlığı'nda onay aşamasında olup, Ocak-2020'den sonra hayata geçmesi beklenmektedir.

Görel Künyesi

İlçe Oluş Tarihi	1879
Giresun İl Merkezine Uzaklık	63 Km.
Rakım	150 metre
Nüfus (2018)	33.510 (İlçe Merkezi-17.427 / Köyler-16.083)
Yüzölçümü	290 Km ²
Belediyeler/Beldeler	Görel (Merkez), Çavuşlu
Köy Sayısı	60

Kalkınma ajanslarının varlığı bizleri cesaretlendiriyor. Malumunuz fikir çok işe yaramıyor. Fikrinizi projelendirmeniz gerekiyor. Projeyi hayata geçirmediikten sonra onun da bir önemi yoktur. Neticede hazırlanan projenin finanse edilmedi lazımdır. DOKA, DOKAP ve Bakanlıklar nezdinden projelerimizi hayat geçirmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla ilçemizin özellikle turizm konusunda gelişebileceğini düşünüyorum

Köylerde ciddi nüfus azalması vardır. Köylerimizde yaşanan nüfus kış aylarında %15'lere kadar düşmektedir. Hem göçün önüne geçmek hem de tersine göçü sağlamak için farklı bir usulde köylere yol yapmaktayız.

Dağınık yerleşimden ötürü yol ağımız diğer bölgelere nazaran çok daha fazladır. İki tane karmisk aracı aldık. Bununla beton yapıyoruz. Vatandaşımız çimentosunu alıyor. Biz de yolunu yapıyoruz. Devlet-vatandaş işbirliğine de güzel bir örnek oluyor. Bu şekilde geçen yıldan beri vatandaş katkılı 40 km'lik yol yaptık. Vatandaşlarımız bu uygulamaya alışı. Artık köylülerimiz sırada bekliyorlar. Bu işi yaz-kış devam ettirmeyi düşünüyoruz.

Karadeniz insanı çok çalışkandır. Yeter ki açık ve şeffaf olalım.

Tarihçe

Görelle Kalesi'nin Orta Çağ'da bir Bizans kalesi olarak kurulduğu belirli olmakla beraber yerleşmesinin bundan daha önceki tarihlere gittiği de düşünülebilir. Bugüne kadar ulaşan rivayetlere göre eski Görelle, 1741'de mamur bir yer ve müstahkem bir kale idi.

Eski Görelle, Trabzon Rum Devleti'nin kurulmasından sonra önemli bir stratejik mevki özelliği kazandı. 1404 yılında Trabzon kralı İmparator III.Manuel'in (1390-1412) memleketinin sınırları batı sahil boyunca takiben Giresun'u geçiyordu. Bu eyalette Korilla (Görelle) da Batı Trabzon İmparatorluğuna aitti.

Görelle'nin Osmanlı egemenliğine kesin olarak geçmesi Fatih Sultan Mehmet zamanında gerçekleşmiştir. Osmanlı idaresi altındaki Görelle hakkında en eski bilgiler XV. yüzyıla kadar iner. XV. ve XVI. yüzyıllara ait Trabzon sancağı tahrir defterlerinde yer alan bilgilerden en eskisi 1486 tarihli dir. 1486'da Akçaabad nahiyesine tâbi olan Görelle kasabası 9 nefer Müslüman kale görevlisi, 60 hane, 6 biye (dul), Hristiyan nüfusa sahip idi. Buna göre Görelle kalesinde 33'ü Müslüman, 334'ü Hristiyan olmak üzere 357 kişinin yaşadığı tahmin edilebilir.

I.Mahmud (1699-1754) tarafından çıkan bir ayaklanma sırasında gönderilen donanma ile yakıldı ve geri-

ye kalan halk da şimdiki Görelle'ye (Elegü) yerleşti. Gerek I.Mahmud, gerekse II. Mahmud zamanında çıkan olaylar sebebiyle eski Görelle dağılmış ve geriye kalan halk da şimdiki Görelle'ye (Elegü) yerleşmiştir.

1851'de buradan geçen Andreas David MORDTMANN "60 yıl önce yakıldığı belirtilen hisar ve köyün harabelerinin bulunduğu Koralla burnunu geçtik" der. Buna göre Koralla'nın yanması takriben 1790-91 yıllarına tekabül eder.

Görelle, 1758 yılında Tirebolu'ya bağlı bir nahiye haline getirildi. 1850-1866 yılları arasında Görelle, Yavebolu ile birlikte Trabzon'un kazaları arasında gösterilir. 1867 yılından itibaren yalnız Görelle'nin ismi zikredilmektedir ve 1868 yılında nahiye olarak Tirebolu kazasına bağlanır.

1871'de Tirebolu kazasından ayrılarak Trabzon'un nahiyesi olmuş, 1874'te tekrar kaza teşkilatına kavuşmuştur. 1876 yılında Görelle'de belediye teşkilatı kuruldu. İlk belediye reisi Ömer Ağa'dır.

Görelle, 4 Aralık 1920 günü Giresun'un müstakil sancak haline getirilmesine dair kabul edilen kanun tasarısı sebebiyle Trabzon sancağından ayrılarak Tirebolu ile birlikte Giresun'a bağlı kaza merkezi haline getirilmiştir.

İlçe Adının Kaynağı

Görele adı antik çağda bugünkü Eynesil kasabası çıkışında 'Görele Burnu' diye anılan, harabe halinde kalıntılarına rastlanan "Coralla / Koralla" şehrinden gelmektedir. Görele Burnu'nda Bizans döneminden kalma dört kale harabesi vardır. Kale harabeleri üzerinde yapılan arkeolojik çalışmalar buranın Ortaçağ Bizans kalesi olduğuna işaret eder ve en geç XIV. Yüzyılda yapılmış olabileceği ihtimalini ortaya koyar. Bu bilgilerden yola çıkarak eski Görele'nin İtalyanca mercan anlamına gelen Coralla olduğu ve Cenevizliler tarafından oluşturulduğu şeklindeki yaygın kanaatin doğru olmadığı anlaşılmaktadır. Bu adın, Cenevizlilerin Karadeniz'e gelmelerinden önce de var olduğu açıktır. Coralla'nın anlamını Bilge UMAR 'Çıkıntılık-çık' olarak tarif eder.

Halkın birbirine 'haydi görelim', yahut 'git gör hele' demelerinden dolayı Görele adının 'Görhele' sözlerinden çıktığı ise yakıştırmadan ibarettir. 'Coralla/Koralla' Türk telaffuzuna uygun olarak 'Görele' şekline dönüşmüştür.

Coğrafi Yapı, Bitki Örtüsü ve İklim

Giresun'un kuzeydoğu kısmında yer alan Görele, doğuda Eynesil ve Şalpazarı (Trabzon), batıda Tirebolu, kuzeyde Karadeniz ve güneyde Çanakçı ilçeleri ile komşudur. 290 km²'lik yüzölçüme ve 150 metre rakıma sahip Görele'nin kuzeyini 41.paralel ve 39.meridyen ortalayarak keser. En uzun mesafeleri; doğu batı yönünde 16 km, kuzey-güney yönünde ise 32 km'dir.

Üçüncü zamana ait Alp silsilesi'nin, Doğu Karadeniz sıra dağlarının Zigana bölümünün kuzey batı kısımlarından meydana gelen Görele toprakları, bu zamanda oluşmakla beraber, ikinci zamana ait kaya parçalarına da rastlanılmaktadır. Bazalt, porfir, andezit, tortul kayalarla kireçli, killi, kumlu, humuslu, tınlı ve alüvyonlu topraklar çevrede görülmektedir. Yüzey, Doğu Karadeniz Dağlarının kuzeye bakan dar ve derin vadilerle bölünmüş yamaçla-

rından, sırtlarından ve kısmen de küçük vadi tabanlarından oluşmuştur. Kuzeyden güneye doğru yükselti artarak dağların tepesinde son bulmaktadır. En büyük dağ güneyde bulunan 2180 m. Yüksekliği ile Aladağ'dır. 2161 m. yüksekliğindeki Sis Dağı, 1200 m. yüksekliğindeki Tekgöz Dağı ile 967 m. yüksekliğindeki Gedik Kıranı (Haçdağı) Dağları da vardır.

Tipik Karadeniz iklimi hüküm sürmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık 14,4°C'dir. İlkbahar aylarında düşük olan yağış miktarı bu aylardan sonra artmaya başlar.

Görele, yağışlı iklim bölgesinde bulunduğundan bitki örtüsü bakımından zengindir. Ormanları oluşturan ağaçları iğne yapraklılardan ladin ve sarıçam yaygındır. Geniş yapraklılardan kayın gürgen, kızıl ağaç ve kestane yoğun olarak görülen ağaçlardır.

Nüfus ve İdari Yapı

İlçenin TÜİK verilerine göre 2018 yılı toplam nüfusu 33.510 olup, merkez nüfusu 17.427, köy nüfusu ise 16.083'dür. İlçe genelinde 21 mahalle ve 60 köy bulunmaktadır. İlçenin km²'ye düşen kişi sayısı 115'dir.

1 beldesi (Çavuşlu), 60 köyü (Akharman, Aralıközü, Ardic, Ataköy, Aydınlar, Bayazıt, Beşir, Beşirli, Boğalı, Burunucu, Çalış, Çatak, Çatakkırı, Çiftlikköy, Dayılı, Dedeli, Dereboyu, Derekuşulu, Dikmen, Esenli, Esenyurt, Eserli, Gölbaşı, Gülpınar, Gültepe, Güneyköy, Güvendik, Hamzalı, Haydarlı, İnanca, İsmailbeyli, Karaburun, Karadere, Karakeş, Karlıbel, Kaynar, Kırıklı,

Koyunhamza, Köprübaşı, Kuşçulu, Maksutlu, Menteşe, Ortaköy, Önerli, Recepli, Sağlık, Seferli, Sofulu, Soğukpınar, Şafaklı, Şahinyuva, Taşlık, Tekgöz, Tepeköy, Terziali, Türkelli, Umutlu, Yalıköy, Yeğenli, Yeşildere) ve ilçe merkezinde 14 mahalle (Aydınlıkevler, Bahçelievler, Bozcaali, Cillioğlu, Çeşmebaşı, Hendekbaşı, Hürriyet, Kaba, Kumyalı, Sayfiye, Soğuksu, Tepebaşı, Ünlüce, Yeşiltepe), Çavuşlu beldesinde 7 mahalle (Merkez, Bahşiş, Beyli, Obakıran, Orta, Şahali, Yeniköy) olmak üzere toplam 21 mahallesi mevcuttur.

Tarım, Hayvancılık ve Ekonomik Durum

İlçenin 2018 Yılı TÜİK tarafından yayınlanan tarım alanları verilerine göre tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin ekilen alanı 2.449 dekar, sebze bahçeleri alanı 3.652 dekar, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinin alanı 90.997 dekar olup, toplam tarım alanı 97.098 dekadır.

Görele Belediyesince 21 Haziran 2019'da coğrafi tescili sağlanan Görele Dondurması Görele'ye mahsus bir üründür. Bunun yanında tarım faaliyetlerinde fındık ve çay dikkat çekmektedir.

Eğitim, Sağlık ve Sosyal Durum

G?rele’de eğitim ve ?đretim faaliyetleri 2 anaokulu, 10 ilkokul, 10 ortaokul, 6 lise ile s?rd?r?lmektedir. İl?ede halk eğitim merkezi ve ?đretmenevi ile ?đretime katkı sunulmaktadır.

Giresun ?niversitesi’nce bağlı G?rele G?zel Sanatlar Fak?ltesi ve G?rele Uygulamalı Bilimler Y?ksekokulu ile de y?ksek?đretime katkı sunulmaktadır.

İl?edeki sağlık hizmetleri 1985 yılında hizmete giren G?rele Devlet Hastanesi ile s?rd?r?lmektedir. 75 yataklı G?rele Devlet Hastanesi’nin yanında toplum sağlığı merkezi ile de sağlık hizmetleri verilmektedir.

Ulaşım

G6rele'nin Giresun il merkezine uzaklığı 63 km'dir. Karadeniz sahilinde yer alan G6rele'nin Ordu-Giresun Havalimanına 94 km., Trabzon Havalimanına ise 78 km mesafede yer almaktadır.

K6lt6r ve Turizm

Y6rede bulunan yaylalar 6nemli bir doğal kaynaktır. İl merkezinde ve il6elerde bulunan tarihi eserler yeterli zenginlikte bulunmamasına rağmen, gerekli tanıtım ile belirli bir ilgi oluşturma şansına sahiptir. Turizm konusunda y6rede yayla turizmine 6ne 6ıkmaktadır. Burada da Sis Dağı, Dokuzg6z Yaylası ve Ha6 Dağı G6rele turizminde 6nemli bir yer tutmaktadır.

Sis Dağı

Görece ilçe sınırları içinde bulunan Sis Dağı, Doğu Karadeniz Sıradağlarının uzantılarından birisi olup yüksekliği 2182 metredir. Sahile 40 km. uzaklıktaki Sis Dağına 1,5-2 saatte ulaşmaktadır. 20'yi aşkın oba bulunduğu Sis Dağında her yıl Temmuz aylarında Sis Dağı Şenlikleri yapılır. "C statüsünde Milli Park" olarak korunmaya alınmıştır.

Haç Dağı

Görel'e 3 km. kala dönemeçten sonra küçük mütevazı bir düzlükle karşılaşılır. Yaşlanınca kurumasın, yeniden canlansın düşüncesi ile gür, iri dalları kesilmiş bir çınar ağacı dikkat çeker. Onun bir yanında tarihi bir çeşmeden dökülen suyun sesini duyarsınız. Gövdesi dörtgen olan bu taş çeşmenin üstü üçgendir. Gövdesindeki oval taş çanaktan berrak bir su akar. Su kışın ılık, yazın soğuktur. Çınarın diğer yanında sarı boyalı, dar fakat uzun balkonlu köy konağı vardır. Onun yanında önce sola, sonra sağa kıvrılan yol, yeşillikler arsında yükselir gider.

Nihayet bütün görkemi ile karşınıza dikilir Haç Dağı. Sahilden 3 km yukarıda bulunan bu dağın zirvesi, deniz seviyesinden yaklaşık 1000 yüksekliktedir.

Dokuzgöz Yaylası

Rakımı 1000 metre civarında olan Dokuzgöz'ün tamamı Görele sınırları içerisinde ve Görele'nin köyleriyle çevrilidir. İsmi; dokuz ayrı su kaynağının bulunmasından almıştır. Çevredeki köylerin merası olarak kullanılan Dokuzgöz yer yer geniş düzlüklere sahiptir. Yöremizde bulunan yaylaların iklimsel özelliklerini taşıyan Dokuzgöz'e ulaşım iki ayrı yoldan yapılmaktadır. Biri Yeğenli köyünden, diğeri ise Daylı köyündendir.

Dokuzgöz'ün bir bölümü son yıllarda Orman Bakanlığı tarafından Milli Park yapılmış olup buralara gelenlerin konaklaması içinde gerekli tesisler inşa edilmiştir.

Cevizin Gölgesi Huzurun Diyarı

“KABATAŞ”

Kabataş Kaymakamı
Muhammet Fatih DEMİREL'in
anlatımıyla Kabataş ilçesi

İlçemiz 1991 yılında müstakil bir ilçe olarak kurulmuştur. 1390'lı yıllarda Hacıemiroğulları Beyliği tarafından fet-hedilmiştir. 1450'li yıllarda Osmanlı hâkimiyetine geçiyor.

İlçemiz sırasıyla Gölköy'e, sonrasında Aybastı'ya bağlı bir yerleşim birimiyken 20 Mayıs 1990 yılında 3644 sayılı Kanun ile ilçe statüsüne kavuşmuştur.

İlçemizin nüfusu 11.375 olmakla birlikte yoğun bir şekilde göç vermektedir. Son 10 yıllık nüfus projeksiyo-nuna baktığımızda yaklaşık 5 binlik bir azalma görürüz. Bu göçün farklı nedenleri olmakla birlikte en başta eği-tim gelmektedir. Nüfustaki yaş ortalamamız yüksektir. Çalışabilir durumdaki nüfus her geçen gün azalmaktadır.

Ekonomik anlamda ilçemizde ciddi varlık söz konu-sudur. Örneğin büyükbaş hayvan sayısı 6.352, küçükbaş hayvan sayısı 6.002, kanatlı hayvan sayısı 1.398 olmak üzere toplanda 13.550 hayvan varlığına sahibiz. Hakeza 40 bin arı kovanımız vardır. Haftalık 140 bin litre süt ve-rimi almaktayız. 10 ton yarı mamul peynir üretimimiz vardır.

Yine bölgemizde olduğu gibi ilçemizin de en önemli tarım dinamiği fındıktır. 4.250 tonluk fındık üretimimiz vardır. Ayrıca ilçemizde faaliyet gösteren tüccarlar tara-fından da üretim hacminin üzerinde bir ticaret potansi-yelini görüyoruz. 12 adet tüccarımız toplamda 10 bin ton-luk fındık toplama hacmine sahiptirler.

Bunların yanında 2017 yılında tescil ettirilmiş coğ-rafi işaretli Kabataş Helvamız vardır. Ekonomiye ka-zandırılması adına çalışmalar yürütüyoruz. Bu kapsam-da DOKA'ya sunduğumuz "Kabataş Helvası Ekonomiye Kazandırılıyor Projesi" teknik destek alanında kabul edildi. Buna yönelik faaliyetleri tamamladık. Kabataş Helvasını otomasyon yöntemiyle yapmak niyetindeyiz. İnşallah bundan sonraki süreçte DOKA'nın coğrafi işa-retli ürünlere ilişkin çıkacağı çağrılarda da proje sunma-yı hedefliyoruz.

İlçemiz aslında kendi kendine yetebilecek potansiyellere sahiptir. Ancak geçmişte yapılmış ve başarısızla sonuçlanmış bazı girişimler olmuş. Bir kooperatif kurulmuş başarısız olunmuş, bal paketleme tesisi kurulmuş başarısız olunmuş, süt fabrikası açılmış başarısız olunmuştur. Göç, bu potansiyelin değerlendirilmemesinde önemli rol oynamıştır. Dolayısıyla ilçenin hafızasında böyle olumsuz tecrübeler vardır.

Yaklaşık 15 aydır ilçede görev yapmaktayım. Gündemimizde devamlı tuttuğumuz tarım ve hayvancılık alanında ciddi zenginliklerimiz var. Bunları değerlendirmemiz lazımdır diyoruz. Günümüzde serbest piyasanın hâkim olduğu bir dönemde bunları bireysel değerlendirmemiz zordur. Bir arada olmamız gerekir. Göçten dolayı çalışabilecek durumdaki nüfusun az olması, kötü hafızaya sahip olmasından ötürü bu zamana kadar bunu aşamadık. Aşmaya yönelik çalışmaları yapıyoruz.

İlçemizin geleceğini yine tarım ve hayvancılıkta görüyorum. Üniversite eğitimi almayı tercih etmeyen, ilçede yaşamak isteyen genç veya orta yaş nüfusa var olan kaynaklarla tutunabilmenin mümkün olduğunu

göstermenin çabası içerisindeyiz. Diğer yandan başka illere gidip özellikle asgari ücretle çalışan Kabataşlılara da ilçede daha iyi ekonomik şartları sunmanın gayretindeyiz.

Akıl gözdendir diye bir deyim vardır. Anlattığımızda bazı şeyler hava kalıyor, göstermek lazımdır. İyi uygulamalar, iyi örneklerle bunu saha da göstermek gerekir. Bunu yaptığımız gün göçü yavaşlatacağımızı düşünüyorum. Dolayısıyla ilçenin geleceğini var olan dinamiklerin değerlendirilmesinden geçtiği kanaatindeyim.

İlçe Oluş Tarihi	20 Mayıs 1990
Ordu İl Merkezine Uzaklık	78 Km.
Rakım	530 metre
Nüfus (2018)	11.375
Yüzölçümü	142 Km ²
Belediyeler/Beldeler	Kabataş (Merkez)

Tarihçe

Kabataş ve çevresinin ilk çağlardan beri yerleşime açık olduğu tahmin edilmektedir. Çevrede rastlanan kaya mezarları bu tezi doğrular niteliktedir. Bölgede bir süre Roma İmparatorluğu egemen olmuş, M.S. 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılmasıyla bölge toprakları daha sonra Bizans olarak adlandırılacak Doğu Roma İmparatorluğu sınırları içinde kalmıştır.

1071 Malazgirt Zaferi'nin ardından Anadolu'nun Türkleşmesi sürecinde, ağırlıklı olarak Orta Anadolu'da hâkim olan ve kuzeyde de mücadeleler veren Danişmendliler, Danişmend Beyi Melik Emir Gazi döneminde Aybastı ve Kabataş çevresine hakim olmak için seferler düzenlemiştir. Türklerin Ordu'ya girdiği ilk nokta olan Aybastı Perşembe yaylasında 1105 yılında Danişmendoğlu Beyi Emir Danişmend Gazi komutasındaki 6 bin kişilik ordu ile Trabzon Devleti'nin 70 bin kişilik büyük gücü arasında çok şiddetli bir savaş olmuştur. Ordu'nun tümüyle fethedilerek Türk hakimiyetinin kesinleşmesi 1390'lı yıllara rastlar ve fetihten sonra Hacıemiroğulları beyliği kurulur. Tarihi vesikalarda Prof.

Dr. Bahaeddin YEDİVILDIZ tarafından yapılan incelemelerde, bölgenin fethedilme sürecinde ilçenin bulunduğu bölgeye ilk gelenlerden biri olan Şit Abdal'ın bölgenin fatihlerinden biri olduğu tespit edilmiştir. Nitekim Fatih Sultan Mehmet dönemine ait 1455 tarihli Tahrir Defterinde ilçe sınırlarındaki Kuzköy iki baştan vergilendirilmiş: Divani ve Malikane hisseleri vardır. Malikane hissesi ise Şidlü Dede oğlu Şeyh Hasan'ındır. Kuzköy Mahallesi'ndeki Şid Abdal türbesi de Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından koruma altına alınmıştır.

Kabataş ilçesinin de bulunduğu güzergâh, İç Anadolu'yu, Tokat, Niksar, Sivas gibi önemli yerleşimleri Fatsa'ya bağlayan en kısa ve güvenli yol olması dolayısıyla hep önemli olmuştur. Bu önemi fark eden Osmanlılar 1427-1428 Canik seferini düzenlemiş ve sefer sonrasında bölge Osmanlıya hâkimiyetine girmiştir.

Coğrafi Yapı, Bitki Örtüsü ve İklim

Fatsa'dan başlayarak Canik dağlarının yamaçları-na doğru tırmananların en önemli duraklarından biri denizden 39 km. uzaklıktaki 530 metre rakımlı Kabataş ilçesidir. Kuzeyden Çatalpınar, doğusunda Gürgentepe ve Gölköy, batısında Korgan, güneyinde Aybastı ilçeleriyle komşudur. Yöresel olarak Kabataş Irmağı olarak adlandırılan Bolaman Irmağının iki yakasına kurulmuş bir yerleşimdir. Bolaman Irmağına Kabataş İlçe sınırları içinde Keşlik ve Kuzköy ırmakları da katılmaktadır.

Yerleşim Karadeniz bölgesinin tipik özelliklerini taşır. Yöre insanları ana akarsu Bolaman Irmağı ile kolları Keşlik ve Kuzköy ırmaklarının derin kazılmış ve Canik dağlarını enine kesen vadilerinin yamaçlarını yerleşim ve tarım amacıyla kullanmaktadır. Bu nedenle arazi parçalı ve yerleşim dağınıktır. Bolaman ile Keşlik ırmağı arasında Asar Kalesi ve Bağdat Tepesi, Bolaman ile Kuzköy ırmakları arasındaki Babayurdu ve Emirli tepeleri önemli yükseltilerdir. Babayurdu ve Emirli tepeleri arasındaki Gülbahçe, Asar Kalesi ve Bağdat tepeleri arasındaki Kıran yöre için önem taşıyan geçitlerdir.

142 km²'lik alanıyla birçok zenginliği barındıran Kabataş, tarih boyunca iç bölgeleri sahile bağlayan ana ulaşım yolları üzerinde bulunmuştur. Bu özelliği 1928 yılına kadar "Karay" olarak bilinen Kabataş'ın gelişiminde etkili olmuştur.

Kabataş, Orta Karadeniz iklimiyle İç Anadolu Bölgesi iklimlerinin geçiş noktasındadır. Yazları sıcak geçer. Ancak yakınında bulunan ilçeler gibi kışları çok soğuk geçmez. Bolaman vadisi tabanında yer alması ve soğuk rüzgârlara kapalı olması çok belirgin olmasa da bir mikro klima iklimin oluşmasına neden olmuştur. İlçenin yüksek kesimlerinde karasal iklim hissedilir ve kış mevsiminde don olayları sık görülür.

Kabataş'ın yüksek kesimlerinde meşe, kayın, kestane vb. ağaçlardan oluşan ormanlar bulunur. Orman alanları yoğun olarak Meydan ve Dikme, Kuzköy, Bağdat Tepesi ve Babayurdu mevkiinde bulunmaktadır. Karadeniz orman gülü ve süpürge çalısı en yaygın orman altı bitkisidir. Alçak kesimlerde yer yer çalılıklara rastlanır. Bu orman ve çalılıklarda tilki, çakal, domuz, sincap gibi yaban hayvanları yaşamaktadır.

Nüfus ve İdari Yapı

İlçenin nüfusu, 2018 yılı nüfus sayımına göre 11.375'dir. Km²'ye düşen kişi sayısı 81'dir.

Bir belediye (Kabataş Belediye Başkanlığı), 18 mahalle muhtarlığı (Alanbaşı, Alankent, Ardıç, Belen, Beylerli, Çukurcak, Düz, Eceli, Elbeyi, Hoşkadem, Ilıcak, Yeni, Kayıncık, Kuzköy, Merkez, Şifasuyu, Yakacık, Yeniceli) bulunmaktadır.

Eğitim, Sağlık ve Sosyal Durum

73

Kabataş'ta eğitim öğretim faaliyetleri 2 anaokulu, 4 ilkokul, 6 ortaokul ve 3 lise ile verilmektedir. 140 derslikte 152 öğretmen tarafından 1627 öğrenciye eğitim öğretim hizmetleri sunulmaktadır. Ayrıca halk eğitim merkezi müdürlüğü tarafından yaygın eğitim faaliyetleri icra edilmektedir.

İlçedeki sağlık hizmetleri, Kabataş Toplum Sağlığı Merkezi ve 2 aile sağlığı merkezi tarafından verilmektedir.

Tarım, Hayvancılık ve Ekonomik Durum

İlçenin toplam arazi varlığı 12.646 hektardır. Bunun 546,2 hektarı bağ-bahçe, 431,8 hektarı tarla, 5.746 hektarı orman-fundalık-çayır-mera ve 1.000 hektarı ise tarım dışı alandır. İlçede 6.252 adet büyükbaş, 6.002 adet küçükbaş ve 1.298 adet de kanatlı hayvan varlığına sahiptir. Ayrıca 4.000 adet de arı kovani mevcuttur.

Kabataş ilçesinin temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. En önemli tarımsal ürün fındık olup, 2018 yılında 46.687 dekar alandan 4.235 ton fındık üretimi gerçekleştirilmiştir. Ancak ilçe tüccarlarının donanım ve tecrübeleri sayesinde 10.000 tonluk fındık ticaret hacmi sağlanmaktadır. Ayrıca 1970'li yıllarda ilçede başlayan gezginci arıcılık faaliyetlerinde bugün gelinen durumda, kayıtlı 40.000 arılı kovan vardır.

2017 yılında Türk Patent Enstitüsü tarafından coğrafi işaretli ürün olarak tescil edilen "Kabataş Helvası" ilçenin ekonomisine ve tanıtımına katkı sağlayan bir üründür. Halen yöredeki ustalar tarafından üretilen ve korunan bu yöresel ürünün, ekonomiye olan katkısının artırılması için, 2019 yılı içerisinde, DOKA'nın destekleriyle "Kabataş Helvası Ekonomiye Kazandırılıyor" isimli bir proje ile fizibilite çalışması yapılmış ve üretim tesisi kurulması planlanmaktadır.

Ulaşım

Karadeniz Sahil Yolu üzerindeki Fatsa'ya 39 km, Ordu il merkezine 78 km, Ordu-Giresun Havalimanına 103 km uzaklıkta olan Kabataş, Fatsa-Aybastı Karayolu üzerinde yer almaktadır.

Kültür ve Turizm

Kültür ve Turizm Bakanlığı Samsun Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü tarafından tescil edilmiş 4 adet taşınmaz kültür varlığı bulunmaktadır. Bunlar Alankent Kırancık ve Ağlalı mevki-lerindeki Kaya Mezarları, Düz Mahalledeki Kadir ve Ferhat Ağa Konağı (Çiroğlu-Onbaşı Konağı) ve Beylerli Mahallesinde yer alan yaklaşık 160-170 yıllık bir tarihe sahip olan, Ahşap Camii (Çivisiz Camii)'dir.

Halk arasında Asar Kale olarak bilinen Asar tepede, bölgede hakimiyet süren Doğu Roma İmparatorluğu döneminde in-fazların yapıldığı ve isminin buradan geldi-ğine inanılmaktadır.

Ayrıca Asar Tepesini ırmak tabanı ile bağlayan bir tünel bulunmaktadır. Rivayetlere bağlı bir sözlü tarihe sahip Asar Kalesi gizemini korumaktadır. Tepenin bulunduğu alan Orman Genel Müdürlüğü tarafından 2019 yılında B tipi mesire alanı ilan edilmiş olup ve rekreasyonel donatılarla bir destinasyon oluşturulması planlanmaktadır.

İlçede, gurbetçilerin ilçeyi ziyaret ettiği yaz aylarında hemşeri hukukunun güçlenmesini sağlamak amacıyla festival ve şenlikler düzenlenmektedir.

Kabataş'a iki km. uzaklıktaki, Şifa Suyu Mahallesi Taş arası mevkiinde 1992 Erzincan Depremi sonrasında bir kaynak oluşmuş ve buradan su çıkmaya başlamıştır. Yapılan analizler sonucunda suyun içinde 29 farklı mineral bulunduğu ve %20 oranında yağlı olduğu belirlenmiştir. Suyun bulunduğu alanda bir mesire yeri bulunmaktadır. Alankent bölgesinde de şifalı su kaynağı bulunmaktadır.

Kabataş'ın geleneksel lezzetlerinden "Kabataş Helvası" Coğrafi İşaretli bir üründür. Türk Patent Enstitüsü tarafından coğrafi işaretli ürün olarak tescil edilerek mahreç işareti alan ürün, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 05.10.2011 tarihinden itibaren korunmak üzere 18.12.2017 tarihinde tescil edilmiştir.

İlçe, Doğu Karadeniz ve Ordu'nun önemli çekim merkezlerinden biri olan Perşembe Yaylasına geçiş güzergâhında olup 29 km mesafededir. İlçede var olan kültürel, tarihsel dinamikleri ortaya çıkararak kırsal turizmden pay alınmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Gümüşhane Kültür, Sanat, Gençlik ve Spor
Kulübü Derneği Başkanı

Sayın Talat ÜLKER yaptıkları çalışmalar
hakkında bizleri bilgilendirdiler.

Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz? Dernek hakkında bilgi verir misiniz?

Gümüşhane Üniversitesinde öğretim görevlisiyim. Yaklaşık 35 kişiyiz. Daha çok kültür ve sanat üzerine yoğunlaşan bir derneğiz. Geniş kitlelerle çok işimiz yoktur. Yoğunlaştığımız alanlar yayın, Gümüşhane'nin kültür ve sanat hayatıyla ilgili araştırmalar, Gümüşhane halk kültürünü derleme ve sonuçları yayınlama üzerine çalışıyoruz.

Derneğin yaptığı faaliyetler nelerdir?

Aydın Doğan Vakfı'nın desteklediği Gümüşhane halk kültür çalışmamız oldu. 6 cilt ve toplam 3034 sayfa olmak üzere Gümüşhane halk kültürüne ait bütün verileri topladık ve yayınladık. Bu yayın belki de derneğimizin değil Gümüşhane'nin en prestijli eseridir. Bildiğim kadarıyla bugüne kadar birçok ilde halk kültürü ve folklorunun bir arada ortak eser çalışmasının olmadığını belirtmek isterim.

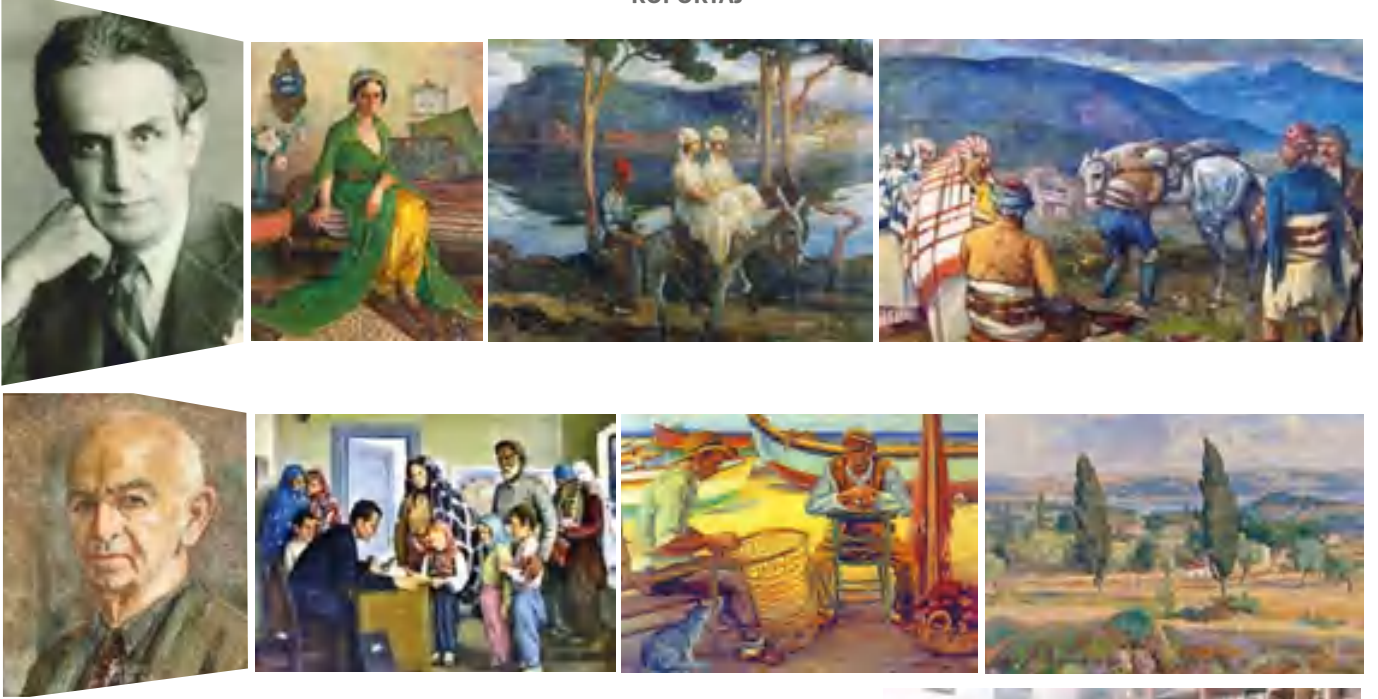
Gümüşhane'nin önemli insanlarına yönelik çalışmaları da yürütüyoruz. Bugüne kadar Hüseyin Nail ATSIZ'ı, Dilaver CEBECİ'yi, Nabi ÜÇÜNCÜOĞLU'nu, Osmanlı'nın son hattatı Osman Kamil AKDİK'i, Cumhuriyet'in ilk dö-

nem İbrahim ÇALLI ekolünün 10 büyük ressamından biri olan Şeref AKDİK'i çalıştık ve kitaplaştırdık.

Kürtün ilçemizde Güvenç Abdal Ocağı ve Güvenç Abdal üzerine bir çalışmamız oldu.

Şu an hemen hemen baskıya hazır durumda 15 civarında halk şairinin şiirlerini derledik ve hayat hikâyelerini oluşturduk.

Bunun yanı sıra Gümüşhane'de yazıp çizmeyi seven insanların yazıp çizdiklerini düzenleme, onları yayın haline getirmeye yardımcı olma gibi de ek bir hizmet sunuyoruz.

Ara ara da projeler yapmaya gayret ediyoruz. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile bir projeyle Gümüşhane'nin üstün görünür güzellikleri üzerine 6 tematik kitap çalışmıştık. Proje kısmında zayıf kalmaya başladık. Çünkü proje yazma teknik beceri de gerektiren bir iştir.

Haftada bir sohbetlerimiz oluyor. Öğrencilerimiz geliyor. Halktan katılanlar oluyor. Üniversite ve milli eğitim camiasından katılanlar oluyor. Kültürel konularda sohbet ediyoruz.

I. MEMLEKET

Benim olduğun için seni severim
Ben öğretmenim
Akşamları akşamlar kadar yorgun
Ortalık ışımadan memleketime
Güneş olurum
Mehmet'in kalemi
Fatma'nın defteriyim sene be sene
Yazılır okunurum

Ben öğretmenim
Anadolu'nun en iyi kitabı uzun
Van Gölü'nden Marmara'ya kadar
okunmuş
Ellerimin üzerine parmaklarıma
Saygının en güzeli konmuş

Nabi ÜÇÜNCÜOĞLU

Düzenli olarak yaptığınız Herfene etkinliği hakkında bizleri bilgilendirir misiniz? Öncelikle Herfene nedir?

Herfene Türk kültüründe ta kadim çağlardan beri var olan toplantı geleneğidir. Toylardan kalma bir gelenektir. Daha sonra ahilik ile birlikte köylerde köy odalarında, konaklarda icra edilen, masrafları katılımcılarca ortak karşılanan hikâyelerin anlatıldığı, şiirlerin okunduğu, dini veya kültürel sohbetlerin yapıldığı yemekli toplantının adıdır.

Biz derneği kurduğumuzda halk kültürüne ait neyi ihya edip canlandırabiliriz diye düşündük. Bu herfene geleneğini şehre taşıyabiliriz miyiz dedik. Mevcut dernek merkezimizin oturma düzeni de bu fikirle oluşturuldu.

Biz de haftada bir katılımcılara yöresel tatları ikram ettiğimiz, yöresel türkülerini, yörenin şairlerinin şiir örneklerini ve öykülerin anlatıldığı, sohbetlerin edildiği yemekli bir toplantı icra ediyoruz. Bu toplantıları 13 yıldır devam ettiriyoruz.

Herfene adında dergi çıkartıyorsunuz? Bu derginin yayınlama nedeniniz nedir?

Dergi çıkarma fikri de daha önce çıkardığımız iki dergi vardı. Harşit ve Cümle adında dergiler yayınlamıştık. Ara verdik. Tekrar başlayalım dediğimizde Cümle olarak devam edecektik. Ancak o arada dergide isim sorunu yaşadık. İsim ararken Herfene toplantısından bu adı koyduk.

Herfene Dergisi sanat ve düşünce dergisi olarak hazırladık. Daha çok edebiyat ağırlıklı bir dergidir. Toplam 104 sayfa olmak üzere üç ayda bir yayınladık. Sadece Gümüşhane'den değil Türkiye'nin hemen hemen her yerinden sanatkarların eserlerine yer verdik. Bir yılı aşkın bir süredir çıkartmıyoruz. Hem ekibimiz dağılması hem de ekonomik nedenlerden ötürü ara verdik.

40 ilde temsilcilerimiz vardı. Bu yıl iki ayda bir hazırlayıp yayınlamayı düşünüyoruz.

Herfene Türk kültüründe ta kadim çağlardan beri var olan toplantı geleneğidir. Toylardan kalma bir gelenektir. Daha sonra ahilik ile birlikte köylerde köy odalarında, konaklarda icra edilen, masrafları katılımcılarca ortak karşılanan hikâyelerin anlatıldığı, şiirlerin okunduğu, dini veya kültürel sohbetlerin yapıldığı yemekli toplantının adıdır.

herfene

Bundan sonraki amaçlarınız ve hedeflerinizi açıklar mısınız?

Herfene'nin iki amacı var. Birisi dergi diğeri toplantılardır. Herfene toplantılarını canlandırma adına Valiliğimizin de talepleri var. Bunun bir değer olduğunun farkındalar. Gümüşhane Valimiz Süleymaniye Mahallesindeki konaklardan birinde Herfene toplantılarını 15 günde bir şehirdeki münevver insanlara açık şekilde yapmamızı talep ediyorlar. Zannediyorum bu talep doğrultusunda Herfene toplantıları devam edecektir.

Herfene dergisinden maksadımız ise şudur. Gümüşhane yaklaşık 20 bin genç insanın yaşadığı bir şehirdir. İnsanlarımızın yolu biraz edebiyat ile kesişsin istiyoruz. Bir şeyler yazmanın lezzetini tatsınlar, yazdıklarının yayınlandığını gördükçe de teşvik edilsinler istiyoruz. Bu manada dergi yerel manada üniversite öğrencilerine açık, yeni şair adayları yeni öykücü adayları yetiştirebilirsek kendimizi mutlu sayacağız.

Gümüşhane merkez dışında başka il veya ilçelerde Herfene faaliyetleriniz oluyor mu?

Herfene toplantılarını ara ara ilçelerimize taşıdık. Bir de Gümüşhane Günleri düzenlendiğinde Herfene toplantıları düzenledik. Şimdiye kadar Ankara, İzmit ve İstanbul'da Herfene toplantılarını icra ettik.

İstanbul'daki derneklerimizi bunu benimsediler. Derneklerimiz ayda bir toplantılar düzenliyorlar. Eskiden özellikle de kış gecelerinde Yatsılık dediğimiz öğünümüz vardı. Kış geceleri uzun olduğundan yatsı namazından sonra eski insanlarımızın böyle bir öğünü vardı. Yazdan kurutulmuş meyvelerin, turşuların, patates haşlamalarının yendiği bir öğündür. Herfene toplantılarının böyle de bir menüsü oluştu. Derneklerimiz de Herfene toplantıları düzenlemeye başladılar. Şiirler okunuyor, hikâyeler anlatılıyor. Bu güzel bir şeydir.

Çünkü sözlü iletişim çağın insanının içine düştüğü yalnızlığı tek çaresidir. Bir araya gelip ortak bir şeyler yapmanın, birlikte bir öykünün ve türkünün parçası olmak belki de çağımızın yalnızlıklarının en önemli ilacı olacağı kanaatindeyim. Umarız ki daha da çoğalır.

Herfene etkinliklerine yönelik başka kurumlardan veya insanlardan size gelen talepler nelerdir?

Bu toplantıları icra edince başka üniversitelerde Türk toplantı gelenekleri üzerine tez çalışması yapan insanları biz ulaştılar. Birkaç üniversitemizde yapılan yüksek lisans tezlerinde gözlem yapılan mekân haline geldik.

Herfene İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz'in iç kesimlerinde bilinen ve yaşatılan bir gelenektir. Biz toplantıları sıklaştırdıkça Bayburt'ta yapmaya başladı. Bayburt'ta düzenlenen Dede Korkut Şenliklerine son dört yıldır Herfene etkinlikleri yapılmaktadır.

Şehirlerimizin de ruhu vardır. Şehirlerimizin kültürel derinlikleri vardır. Şehri bir defa gezen birisi bunu fark edemez. Siz göstermek zorundasınız. Gümüşhane cüssesi çok küçük bir şehir ama yetiştirdiği değerler bakımından ülkemiz açısından azımsanacak değerler değildir. Bu yüzden Gümüşhane’de gönüllü kültürel faaliyet yapacak kurumların sayısının çoğalması lazımdır. Dışarıdaki işadamlarımızın da bu tip faaliyetlere biraz destek vermeleri gerekir.

Kurumlardan talepleriniz nelerdir? Daha önce bu tür etkinliklerinizi anlatırmısınız?

Daha önce Gümüşhane Belediyesi ile işbirliğimiz oldu. Gümüşhane Valiliği ile oldu. Aydın Doğan Vakfı bir projemizi destekledi. Küçük illerde kültür ve sanat etkinliklerine kaynak bulmak çok kolay değildir. Büyük illerde 2-3 bin liralık bir etkinliğimize sadece orada adı olsun diye birçok firma sponsor olabilmektedir. Ancak Gümüşhane’de bunu bulmak zordur. Bizi de mecburen Valilik ve Belediye gibi kurumlara yönelmemize neden oluyor. Kitap, dergi gibi çalışmalarımızı yayınlama adına Valilik, Belediye ve DOKA gibi kurumlara ihtiyacımız hasıl oluyor.

Dernek olarak hiçbir karşılık beklemeden Gümüşhane kültürünü araştırıp kitaplaştırmak istiyoruz. Ancak kitapların matbaa ücretini karşılayacak olanaklara sahip değiliz. Hiç telif istemiyoruz. Sadece bu yayınların baskı maliyetlerinin karşılanmasını talep ediyoruz. Yerel kurumlardan kültür ve sanata biraz daha fazla bütçe ayırmalarını bekliyoruz.

Buraya gelen öğrencilerin ilgisi nasıldır? Sizden ne gibi talepleri oluyor? Onlara tavsiyeleriniz nelerdir?

Öğrencilerimizin özellikle Herfene toplantılarına katılımları yüksek oluyor. Böyle kültürel etkinliklerin izleyeni değil de üreteni olmalarını isterim. Bu anlamda ilimizdeki öğrencilerin çekişen bir duruşlarını gözlemliyorum. Kırsal kesimden gelen öğrencinin ilimizde daha yüksektir. İçine kapanık öğrenci sayısı daha fazla ancak zaman zaman burada şu etkinliği yapabilir miyiz, dergiye bizi de katabilir misiniz diye talepleri de olmaktadır.

Limni Gölü / Torul / Gümüşhane

TONYA ÜRETTİĞİYLE TURİST AĞIRLIYOR PROJESİ

“Bu proje ihtiyaç bütünümüzün bir parçasıdır” diyen Tonya Belediye Başkanı Osman Beşel, “Merkezi Trabzon’da bulunan DOKA’ya başta genel sekreter olmak üzere bütün çalışanlarına teşekkür ediyorum. Bize gösterdikleri anlamlı, sıcak ve yerinde ilgi, alaka ve destekten dolayı sizleri tebrik ediyorum. DOKA’yı Doğu Karadeniz’de özellikle turizm yönünde yaptığı açılımının çok önemli bir kilometre taşı, hizmet noktası olarak görüyorum. İcraatlarıyla da bu özelliğini zaten ispat etmektedir” diye konuştu.

Tonya’nın geçmişten beri tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlayan bir ilçe olduğunu ifade eden Beşel, bugün ise tarım ve hayvancılığın ekonomik olarak değerini kaybettiğini söyledi. Beşel, konuşmasına şöyle devam etti:

“Osmanlı salnamelerinde bahsedilen Tonya Tereyağı ve diğer süt ürünlerinin gerçek değeri üzerinden satılabilmesi için mutlaka pazar bulması gerekir. Fol Balı ve Fol Patatesi de geçmişten günümüze gelen Tonya’nın tarımsal değerleridir. Barbunya fasulyesi, şeker fasulyesi çok önemli bir değer sahiptir.

Bunun yanında ilçemizde 36 çeşit armut yetişmektedir. Bu saydığım yöresel ürünlerin pazarlanmasını turizmde görüyoruz. Trabzon'da turizm dediğimizde hep doğusu akla gelir. Uzungöl, Sümela gibi. Trabzon'un batısında önemli turizm destinasyonu yok gibidir. Tonya'mız bunu başarabilecek bir doğaya ve başta Erikbeli ve Kadıralak yaylalarımız olmak üzere 30'un üzerinde yaylaya sahiptir. Tonya'nın doğal yapısını, topografik yapısını, kültürel yapısını, sosyal dokusunu ve tarihi yapısını belediye olarak bulunmaz bir nimet ve değerlendirilmemiş bir hammadde olarak değerlendirdik. Bu hedefe ulaşabilmek için Turizm Master Planı yapma cihetine gittik. DOKA ve Trabzon TSO'nun önderliğinde Avusturyalı Input firmasına Tonya'nın Turizm Master Planı hazırlattık."

Projenin bu amaçlara hizmet ettiğini dile getiren Başkan Beşel, "Çayırıcı Mahallesi Değirmendüzü mevkiinde mülkiyeti belediyemize ait 12 dönümlük arazide Tonya Ürettiğiyle Turist Ağırıyor Projesi inşaatları devam etmektedir. Daha öncesinde Erikbeli Yaylasında özel sektörümüz tarafından 100 yataklı tesis Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle hizmete açılmıştır. Tonya Ürettiğiyle Turist Ağırıyor Projesi de bu tesisin aşağıya doğru bir sarkıtı olacaktır. **Tonya Ürettiğiyle Turist Ağırıyor Projesiyle mevcut arazi içerisinde yöresel ve otantik mimariye uygun üç adet inşaat yapıyoruz. Bunlardan bir tanesi Tonya'nın geçmişini, kültürünü, tarihi değerlerini, folklorik ve otantik değerlerini içerisinde barındıran müze olacaktır. Bir tanesi Tonya'nın yerel ürünleriyle kahvaltı ve tüketim alanı olarak düzenlenen yerel ürünler lokantası hizmete girecektir. Üçüncü ise tamamen yöresel ürünlerin satıldığı bir mekan olacaktır. Bu da Tonya'ya ekonomik katkı sunacaktır**" şeklinde konuştu.

Proje Künyesi

Program Adı 2017 YILI YEŞİL YOL GÜZERGAHINDAKİ KÜLTÜR, TURİZM VE ALTYAPI YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ MALİ DESTEK PROGRAMI

Referans No TR90/18/YY/0005

Proje Adı Tonya Ürettiğiyle Turist Ağırıyor Projesi

Yararlanıcı Tonya Belediye Başkanlığı

Bütçe 1.027.979,68 TL

Destek Miktarı 770.984,76 TL (% 75) **Proje Süresi** 18 ay

Proje İle İlgili Detaylar

1- Proje Ofisi ve Ekibinin Oluşturulması

Proje kapsamında belediye bünyesinde proje ofisi oluşturulmuş ve proje ekibi tahsis edilmiştir.

2- Küçük İnşaat İşleri

Yöresel mimarının gelecek nesillere aktarılabilmesi ve gelecek nesillere aktarılabilmesi için Tonya Yöresel Evi (Müze), yöresel ürünlerin üretildiği, üretilen yöresel ürünlerle kahvaltı ve yemek yenilebilecek Tonya Yöresel Evi (Kahvaltı ve Yemek Salonu) ve yöresel ürünlerin aracısız

tüketicileyle buluşturulabilmesi amacıyla iki Yöresel Ürün Satış Pazarı oluşturuldu.

3- Yöresel Ürün Satış Sistemi

Proje kapsamında oluşturulacak olan yöresel ürün satış noktası için yöresel ürünlerini satmak isteyenlerin iletişime geçebileceği bir platform oluşturuldu. Üreticiler bu portal sayesinde ürünlerini elektronik ortamda pazarlayabilecek veya satabilecektir.

ORDU'NUN GİRİŞ KAPISI, TURİZM ADASI; BURUNUCU PROJESİ

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın, kamu, özel kesimi, STK'ları ve toplumun diğer bütün paydaşlarını bir araya getirerek kaynakların yerinde, etkin ve daha verimli kullanılmasına öncülük ettiğini belirten Ünye Belediye Başkanı Hüseyin Tavlı, "DOKA, ciddi projelerin hayata geçmesi noktasında da yerel yönetimlerin de elini güçlendirmiştir. Dolayısıyla ajanslarımızın kıymetli olduğunu öncelikle ifade etmek istiyorum" diye konuştu.

"Tarihi Burunucu Yarımadası Projesi'ni DOKA'dan yüzde 75 gibi ciddi bir destek alarak tamamlamış olduk" diyen Başkan Tavlı, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Proje ile kentimizin hem kültürel ve doğal hem de tarihi değerlerini yaşatarak geleceğe aktarılması noktasında önemli bir adım atmış olduk. Ünye, turizm açısından birçok potansiyeli içinde barındırmaktadır. Bahsettiğimiz Burunucu Yarımadası konumu itibarıyla kentin adeta yakasında duran bir broşu gibidir. Proje uygulanmadan önce Burunucu Yarımadası harabe bir durumda olan metruk bir yapıdaydı. Turizm kenti olma yolunda ilerleyen bir ilçe için de hoş olmayan bir görüntüye sahipti. Burası geçmişte çömlek üretiminin yapıldığı, fırınların olduğu ve bu noktadan dışarıya gönderildiği bir yerdi. İmal edilen çömlekler kayıklar ve diğer deniz ulaşım araçlarıyla diğer illere naklediliyordu. Aynı zamanda kendi içinde eski Samsun yolunu da barındırıyordu. Yine Ünyelilerin denize girdiği bir noktaydı. Bunların hepsi yok olmuştu. Mevcut alanın sağlıklılaştırılması, dış cephenin giydirilmesi, pencerelerin, kapıların, çatıların yenilenmesiyle birlikte bir tarihin ortaya çıkmasına vesile oldu. Gelinecek noktada restorasyonla birlikte tarihi yarımada fonksiyon kazandırılmış oldu.”

Ünye'nin, güneşin denizden doğup denizden battığı bir şehir olarak bilindiğini ifade eden Tavlı, eski Samsun yolunun o dönemdeki taşlarıyla döşenmiş haliyle hayata geçirildiğini, günübirlik turizm için ziyaretçiler için yürüyüş ve dinlenme alanı oluşturulduğunu ve Ünye için güzel bir seyir terası meydana getirdiklerini söyledi.

Tarihi yarımada bulunan yapıların bir kısmının kafe tarzı işletmelere, bir kısmının ise motele dönüşeceğini dile getiren Başkan Tavlı, “**Turizmin gelişmesi, yeni destinasyon noktalarının oluşturulması ve tarihi eserlerin yeniden restore edilerek fonksiyon kazandırılması** kapsamında yürütülen projemizin, **sahil yolu üzerinde olması, kültür yolu üzerinde olması ve şehrin en belirgin noktasında olması münasebetiyle önemlidir. Buranın sağlıklılaştırılarak şehrin görseli açısından çok önemli olduğunu vurgulamak isterim.**

Tarihi silüetine kavuşturduğumuz Burunucu Yarımadası'nı, kültürel mirasla birlikte bütüncül bir yaklaşımla değerlendirerek geçmişten gelen kültürel birikimimizi geleceğe aktararak hem korumayı hem de devamlılığını sağlamayı da hedeflemekteyiz" şeklinde konuştu.

Proje İle İlgili Detaylar

1- Proje Ofisi ve Ekibinin Oluşturulması

Proje kapsamında belediye bünyesinde proje ofisi oluşturulmuş ve proje ekibi tahsis edilmiştir.

2- Burunucu Adası Restorasyon İşleri

Tarihi Burunucu Adasının dış cephe iyileştirmesi ve çevre düzenleme ihtiyacına istinaden yapılacak düzenleme işlerini kapsamaktadır. Bu kapsamda çeşme, turizm ofisi, peyzaj düzenlemesi ve çöMLEKÇİ fırını, wc ve is-kele yapıldı.

Proje Künyesi

Program Adı 2017 YILI TARİHİ, KÜLTÜREL VE DOĞAL DEĞERLERİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ MALİ DESTEK PROGRAMI

Referans No TR90/18/TKD/0021

Proje Adı Ordu'nun Giriş Kapısı, Turizm Adası; Burunucu Projesi

Yararlanıcı Ünye Belediye Başkanlığı

Bütçe 1.535.870,25 TL **Destek Miktarı** 1.150.000,00 TL (% 74,88) **Proje Süresi** 24 ay

Coğrafi İşaretli Ürünler

Mali Destek Programı

(Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yönelik)

Program Bütçesi

₺ 5.000.000

Azami Destek

₺ 400.000

Asgari Destek

₺ 20.000

Referans No: TR90/20/Cİ

İlk Başvuru Tarihi : 31 Aralık 2019

KAYS Üzerinden Son Başvuru Tarihi

27.03.2020 Saat: 23.59

Taahhütname Son Teslim Tarihi

03.04.2020 Saat: 17.00

Programın Amacı ve Öncelikleri

Amaç

Coğrafi işaretli ürünlerden elde edilen gelirin artırılması suretiyle kırsal kalkınmaya ve gelirin tabana yayılmasına katkı sunulmasıdır.

Öncelikler

Coğrafi işaret tescili ile kazanılan kolektif fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik etkin izleme ve denetim sistemlerinin kurulması

- Coğrafi işaretli ürünlerin ortak üretimi, satışı ve pazarlanması
- Coğrafi işaretli ürünlerin turizm değerine dönüştürülmesi
- Coğrafi işaret tescilli ürünlerin değer zinciri içinde bulunan girdilerin üretiminin artırılması

Not: Yukarıda belirtilen tüm öncelikler bu mali destek programı kapsamında aynı öneme sahip olup aralarında herhangi bir hiyerarşik sıralama yoktur. Hazırlanacak projeler bu önceliklerden en az bir tanesi ile ilgili olmak zorundadır..

Hibe Miktarları Ve Proje Süresi

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam kaynak tutarı 5.000.000TL'dir. T.C. Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, bu program için ayırdığı kaynakları kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Proje Başına Destek Tutarı

Bu program çerçevesinde verilecek destekler proje toplam bütçesinin %25 - %90'ı aralığında olmak şartıyla aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olup, proje bütçeleri KDV dâhil tutarlar üzerinden değerlendirilecektir.

- **Asgari tutar: 20.000 TL**
- **Azami tutar: 400.000 TL**

Proje Süresi

Asgari : 9 ay Azami: 12 ay

Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar.

Program hakkındaki detaylı bilgiler www.doka.org.tr sitesinde ilan edilen Başvuru Rehberinde mevcut olup, ilave bilgi almak isteyenler sorularını pyb@doka.org.tr adresine gönderebilir. Sorular, Sıkça Sorulan Sorular (SSS) başlığı altında cevaplandırılacaktır.

Uygun Başvuru Sahipleri/Kimler Başvurabilir:

Bu program kapsamında Ajansın faaliyet gösterdiği TR90 Düzey 2 bölgesinde (Artvin, Giresun, Gümüşhane, Trabzon, Rize, Ordu) uygun başvuru sahipleri şunlardır.

- Valilikler , Kaymakamlıklar
- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bölge, İl ve İlçe Müdürlükleri
- Bakanlıklara Bağlı Kurum, Kuruluş ve Enstitüler
- Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları
- Yerel Yönetimler (İl Özel İdaresi, Büyükşehir Belediyeleri, Belediyeler, Köy Muhtarlıkları)
- Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları
- Sivil Toplum Kuruluşları, Birlikler ve Kooperatifler*

* Kâr amacı güdenler için proje başvuru tarihinden sonraki 5 yıl içerisinde ortaklarına kâr dağıtmayacaklarına dair ilgili kurul kararları alınmış olmalıdır.

UYARI:

- Bu teklif çağrısının yayın tarihi itibarıyla bölgemizde 35 adet coğrafi işaret bulunmaktadır. Teklif çağrısının son başvuru tarihine kadar Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından yayınlanan ilgili resmi bültende coğrafi işaret tescilli ilan edilen ürünler için de proje başvurusu yapılabilecektir.
- İnşaat Maliyetleri projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve ajans tarafından sağlanan mali desteğin yüzde 30'unu geçmemek koşuluyla, küçük ölçekli yapım işlerinden oluşabilir.

Örnek Proje Konuları

• Coğrafi işaret tesciline uygun şekilde üretilen ürünler için coğrafi işaret amblem ve logolarını içerecek şekilde ambalaj tasarımı ve üretimi

• Karekod, hologram uygulamalarını içeren dijital ürün takip (izlenebilirlik) sistemlerinin kurulması

• Üretimde kullanılan girdilerin takibini kolaylaştırmaya yönelik modeller geliştirilmesi ve/veya sistemler kurulması (yazılım vb.)

• Coğrafi işaretli ürün taklit ve suiistimallerinin tespitine yönelik modeller geliştirilmesi ve/veya sistemler kurulması

• Fikri mülkiyet haklarının daha iyi korunabilmesi için coğrafi işaret tescil belgelerinde ürünün üretim ve denetim sistemlerinde yapılması gereken revizyonlara dair çalışmalar

• Coğrafi işaretli ürün üreticilerinin birlikte üretim yaparak üretim maliyetlerini azaltmaya, üreticiler arasında bilgi alışverişini ve dayanışmayı artırmaya yönelik üretim alanları, atölyeler, paketleme tesisleri oluşturulması

• Coğrafi işaretli ürünlerin satış maliyetlerini azaltmaya, üretici ve tüketicileri aracısız buluşturmaya, üreticiler-tüketiciler arasında kısa tedarik zinciri ve bilgi paylaşımı kurmaya ve dayanışmayı artırmaya yönelik satış alanları ve kanallarının oluşturulması

• Coğrafi işaretli ürünlerin üretiminde yerel hammaddelerin kullanımını arttırmaya dönük yeni işleme pratiklerinin geliştirilmesi, ürünlerin doğal yöntemlerle raf ömrünü uzatılması, geleneksel üretimi iyileştiren yerel işleme teknolojilerinin geliştirilmesi, üretim alanlarının insan sağlığına daha uygun ve çevreye daha uyumlu şekilde iyileştirilmesi için uygulamalar geliştirilmesi, vb. faaliyetlere yönelik ar-ge çalışmaları yapılması,

• Coğrafi işaretli zanaat ürünlerinin kullanım alanlarını artırmak üzere tasarım çalışmaları yapılması,

• Avrupa Komisyonu coğrafi işaret tescil başvurusu için gereken çalışmaların yapılması

• Coğrafi işaretli ürünlerin kendi bölgesindeki satış oranlarını arttırmaya dönük kırsal turizm alanlarının ve merkezlerin oluşturulması

• Kırsal turizm kapsamında coğrafi işaretli ürünlerin satışını arttırmaya dönük yerel üretici pazarların kurulması

• Turistlere gönüllük esasına dayalı olarak bilgi ve üretim deneyimi kazandıran coğrafi işaret ürün bazlı ekolojik çiftliklerin, üretim atölyelerinin ve tesislerin planlanması ve oluşturulması

• Coğrafi işaretli ürünlerin hediyelik eşya, tekstil ürünü vb. turizm değerine dönüşmesi için yapılan tasarım ve üretim çalışmaları

• Coğrafi işaret tescilli ürünlerin değer zinciri içinde bulunan et, süt ve diğer hammadde ve ara mamul üretiminin maliyetlerini azaltmaya, üreticiler arasında bilgi alış-verişini ve dayanışmayı artırmaya yönelik üretim alanları, atölyeler, paketleme tesisleri oluşturulması

• Coğrafi işaret tescilli ürünlerin değer zinciri içinde bulunan girdilerin temin edilmesinde tedarik zincirini kısaltmaya yönelik yatırımlar,

• Coğrafi işaret tescilli ürünlerin değer zinciri içinde bulunan girdilerin üretimini nitelikli olarak artırmaya ve maliyetlerini azaltmaya yönelik ar-ge çalışmaları yapılması,

Sürdürülebilir Turizm

ve Destinasyon Yönetimi

Mali Destek Programı

(Kar Amacı Gütmeyen Kurum ve Kuruluşlar İçin)

Program Bütçesi

₺ 10.000.000

Azami Destek

₺ 500.000

Asgari Destek

₺ 50.000

Referans No: TR90/20/ST

www.doka.org.tr

KAYS Üzerinden Son Başvuru Tarihi

27 Mart 2020 Saat: 23.59

Taahhütname Son Teslim Tarihi:

03 Nisan 2020 Saat: 17.00

İlk Başvuru Tarihi 31 Aralık 2019

[ajansdoka](https://twitter.com/ajansdoka)

[ajansdoka](https://www.instagram.com/ajansdoka)

Programın Amacı ve Öncelikleri

Amaç

Bölgede yeni destinasyonların ortaya çıkarılması; mevcut olanların geliştirilmesi ve alternatif turizm türlerinin yaygınlaştırılarak sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesidir.

Öncelikler

- Turizmde destinasyon yönetimi kapasitesinin ve sürdürülebilir turizm uygulamalarının geliştirilmesi
- Turistin yerel turizm deneyimlerini artıracak (deneyim turizmi) yeni nesil turizm ürünlerinin geliştirilmesi
- Turizmde beşeri/kurumsal kapasite ve kabiliyetin artırılması

Not: Yukarıda belirtilen tüm öncelikler bu mali destek programı kapsamında aynı öneme sahip olup aralarında herhangi bir hiyerarşik sıralama yoktur. Hazırlanacak projeler bu önceliklerden en az bir tanesi ile ilgili olmak zorundadır.

Hibe Miktarları Ve Proje Süresi

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam kaynak tutarı **10.000.000 TL**'dir. T.C. Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, bu program için ayırdığı kaynakları kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Proje Başına Destek Tutarı

Bu program çerçevesinde verilecek destekler proje toplam bütçesinin %25 - %75'i aralığında olmak şartıyla aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olup, proje bütçeleri KDV dâhil tutarlar üzerinden değerlendirilecektir.

- **Asgari tutar: 50.000 TL**
- **Azami tutar: 500.000 TL**

Proje Süresi

Asgari : 12ay Azami: 24 ay Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar.

Program hakkındaki detaylı bilgiler www.doka.org.tr sitesinde ilan edilen Başvuru Rehberinde mevcut olup, ilave bilgi almak isteyenler sorularını pyb@doka.org.tr adresine gönderebilir. Sorular, Sıkça Sorulan Sorular (SSS) başlığı altında cevaplandırılacaktır.

Uygun Başvuru Sahipleri/Kimler Başvurabilir:

Bu program kapsamında Ajansın faaliyet gösterdiği TR90 Düzey 2 bölgesinde (Artvin, Giresun, Gümüşhane, Trabzon, Rize, Ordu) uygun başvuru sahipleri şunlardır.

- Valilikler , Kaymakamlıklar
- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bölge, İl ve İlçe Müdürlükleri
- Bakanlıklara Bağlı Kurum, Kuruluş ve Enstitüler
- Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları
- Yerel Yönetimler (İl Özel İdaresi, Büyükşehir Belediyeleri, Belediyeler, Köy Muhtarlıkları)
- 5355 Sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu doğrultusunda Kurulmuş Birlikler (Köylere Hizmet Cötürme Birlikleri, Turizm Altyapı Birlikleri vb.)
- Üniversiteler ve bağlı enstitüler
- Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları

UYARI:

- İnşaat Maliyetleri projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve toplam uygun maliyetin %30'unu geçmemek koşuluyla küçük ölçekli yapım işlerinden oluşabilir.
- Mal alımı giderleri (inşaat dışındaki) toplam uygun maliyetin %40'ını geçemez.
- Projelerin uygulanması için gerekli her türlü izin, ruhsat, onay vb. belgeleri eksik olan başvuru sahipleri ile sözleşme imzalanmayacaktır. Söz konusu belgelerin temini uzun sürebileceği için ilgili kurumlara müracaatın ivedilikle başlatılması tavsiye edilmektedir.

Örnek Proje Konuları

- Turizmde sürdürülebilirlik odaklı planlama faaliyetleri (Master plan, konsept planlar, eylem planları vs.)
- Not: İmar planları, çevre düzeni planları, fizibilite ve mekanik proje çalışmaları destek dışında tutulmuştur.
- Destinasyona yönelik küçük ölçekli altyapı sorunlarının giderilmesi(atık yönetimi, tuvalet, yön ve bilgi tabelaları, çevre düzenleme ve peyzaj uygulamaları, atıl okulların ve yapıların restorasyonu, tefrişatı ve turizme kazandırılması vb.)
- Not: Cephe giydirme ve sokak sağıklaştırma uygulamaları ve tasarımı projeleri destek dışında tutulmuştur.
- Turizm bağlamında yöre halkının gelirlerini artıracak yöresel ürünlerin üretimi ve satışına yönelik örgütlenme faaliyetleri, ortak yerel pazarların, ortak üretim ve satış alanlarının oluşturulması,
- Eko turizm uygulamaları (eko köylerin kurulması, ekolojik tarım, permakültür çalışmaları, eğitimler, kooperatifleşme faaliyetleri, atölye çalışmaları vb.)
- Alternatif turizm faaliyetlerine yönelik rotalama faaliyetleri (Bisiklet, yürüyüş, tırmanış, su sporları, fenoloji, kültür, inanç, tarih, botanik vs. faaliyetlerine yönelik CBS tabanlı rotalama, levhalama, işaretleme vs.)
- Tarihi, kültürel ve doğal alanların turistin ihtiyaç duyacağı şekilde bilgi ve yön levhaları ile donatılması-tabelalandırma faaliyetleri,
- Destinasyonlarda yenilenebilir ve çevreci enerji uygulamaları teşvik edilmesi.
- Ev pansiyonculuğu eğitimleri ve uygulamaları,

- Yenilikçi ve alternatif turizm türlerinin ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi faaliyetleri (Doğa, Ekoturizm, Kültür, Spor, Sağlık, Gastronomi, Kamp ve Karavan, Agro turizm vb. turizm türleri)
- Yöresel değerlerin ve ürünlerin yenilikçi ve yöre halkına fayda sunacak şekilde ticarileştirilmesi, geliştirilmesi ve tanıtılması (atölye/workshop, tasarım, markalama, hikayeleştirme, sunum çalışmaları vb.)
- Doğa temelli spor turizminin geliştirilmesi faaliyetleri (Rafting, kano, safari, offroad, dağcılık, kampçılık, doğa gözlemciliği, paraşütle atlama, fotoğrafçılık, avcılık, kış ve kayak sporları vb.)
- Yerel düzeyde yeni müzelerin oluşturulması,
- Doğal veya yapay göl ve barajlarda rekreasyon, gezi, turlar ve su sporlarını geliştirme faaliyetleri,
- Sağlık turizmi, geriatri ve termal turizm odaklı geliştirme ve tanıtım faaliyetleri,
- Toplantı, Kongre, Fuar ve Etkinlik (MICE) turizmini geliştirmeye yönelik faaliyetler,
- Turizm ve çevre koruma farkındalığı faaliyetleri (eğitim, seminer, medya kampanyaları, çocuklar için eğitici ve öğretici faaliyetler, inceleme ziyaretleri vb.)
- Turizme yönelik girişimcilik kültürünü ve mevzuat bilincini artırıcı faaliyetler düzenlenmesi ve araçlar geliştirilmesi,
- Yöresel lezzetlerin tanıtımı, geliştirilmesi, yöre halkının gastronomik üretiminin teşviki ve eğitimleri, kadın gastronomi girişimciliğinin desteklenmesi, ortak üretim, satış ve sunum alanlarının temini yöntemlerinin geliştirilmesi

Yeşil Yol

Güzergâhındaki

Kültür-Turizm ve Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi

Mali Destek Programı 2.ETAP

Kar Amacı Gütmeyen Kurum ve Kuruluşlar İçin

Program Bütçesi

₺ 5.000.000

Asgari Destek

₺ 250.000

Azami Destek

₺ 750.000

İlk Başvuru Tarihi : 31 Aralık 2019

KAYS Üzerinden Son Başvuru Tarihi

27.03.2020 Saat: 23:59

Taahhütname Son Teslim Tarihi

03.04.2020 Saat: 17:00

Referans No:

TR90/20/YY

www.doka.org.tr

ajansdoka

ajansdoka

Programın Amacı ve Öncelikleri

Amaç

TR90 Bölgesi illerinin "Yeşil Yol" güzergâhı öncelikli olacak şekilde ve Doğu Karadeniz Turizm Master Planında belirtilen önerilere uygun olarak doğal yapısının ve kaynaklarının korunması, tarihi, doğal ve kültürel potansiyelin harekete geçirilmesi, sürdürülebilir turizm altyapısının ortaya çıkarılması ve bölgenin turistik cazibe merkezi haline getirilmesine katkıda bulunulmasıdır.

Öncelikler

- Turizm sektörünün sürdürülebilirliğinin sağlanması için bölge bütününde turizm çeşitliliğinin artırılması ve alternatif turizmle yönelik faaliyetlerin (spor turizmi, sağlık turizmi, inanç turizmi, ekolojik turizm, kış turizmi, kırsal turizm vb.) desteklenmesi
- Bölgenin doğal, tarihi ve kültürel mirasına, yöresel kimliğine ve özgün mimari yapısına uygun yeni alanlar oluşturulması ve bu alanların yakın çevresi ile bir bütün halinde korunarak sürdürülebilir turizm değeri haline getirilmesi
- Turizm altyapısına yönelik planlı mekânsal gelişimin teşvik edilerek turizm altyapılarının geliştirilmesi, bölgede turizmin mekânsal odaklar ve koridorlar şeklinde gelişmesinin sağlanması

Not: Yukarıda belirtilen tüm öncelikler bu mali destek programı kapsamında aynı öneme sahip olup aralarında herhangi bir hiyerarşik sıralama yoktur. Hazırlanacak projeler bu önceliklerden en az bir tanesi ile ilgili olmak zorundadır.

Hibe Miktarları Ve Proje Süresi

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam kaynak tutarı **5.000.000TL**'dir. T.C. Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, bu program için ayırdığı kaynakları kısmen veya tamamen kullanırmama hakkını saklı tutar

Proje Başına Destek Tutarı

Bu program çerçevesinde verilecek destekler proje toplam bütçesinin %25 - %75'i aralığında olmak şartıyla aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olup, proje bütçeleri KDV dâhil tutarlar üzerinden değerlendirilecektir.

- **Asgari tutar: 250.000 TL**
- **Azami tutar: 750.000 TL**

Proje Süresi

Asgari : 18 ay Azami: 24 ay Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar.

Uygun Başvuru Sahipleri/Kimler Başvurabilir:

Bu program kapsamında Ajansın faaliyet gösterdiği TR90 Düzey 2 bölgesinde (Artvin, Giresun, Gümüşhane, Trabzon, Rize, Ordu) uygun başvuru sahipleri şunlardır.

- Valilikler
- Kaymakamlıklar
- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bölge ve İl Müdürlükleri
- Bakanlıklara Bağlı Kurum, Kuruluş ve Enstitüler
- Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları,
- Yerel Yönetimler (İl Özel İdaresi, Büyükşehir Belediyeleri, Belediyeler)
- 5355 Sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu doğrultusunda Kurulmuş Birlikler (Köylere Hizmet Götürme Birlikleri, Sulama Birlikleri, Turizm Altyapı Birlikleri vb.)
- Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları (Odalar, Borsalar)

UYARI:

- Rehberin ekinde yer alan tablolarda belirtilen Yeşil Yol güzergâhı üzerinde yer alan turistik değerler ve Doğu Karadeniz Turizm Master Planı içerisinde yer alan öneriler öncelikli olarak değerlendirilecektir.
- Projelerin uygulanması için gerekli her türlü izin, ruhsat, onay vb. belgeleri eksik olan başvuru sahipleri ile sözleşme imzalanmayacaktır. Söz konusu belgelerin temini uzun sürebileceği için ilgili kurumlara müracaatın ivedilikle başlatılması tavsiye edilmektedir.

Örnek Proje Konuları

- Alternatif turizm altyapısının geliştirilmesi,
- Kaplıca, termal ve geriatri gibi sağlık turizmi altyapısının geliştirilmesi,
- Yerli ve yabancı turistlerin ziyaret edip vakit geçirebileceği cazibe mekânlarının oluşturulması, kültür-sanat sokakları, macera parkı vb. faaliyetlerle desteklenmesi
- Müze (arkeoloji, etnografya, hat vb) ve kültür merkezi gibi yapıların restorasyonu ve yenilenmesi,
- Rekreasyon alanlarının oluşturulması ve/veya yenilenmesi,
- Tarihi ve kültürel alanlardaki (han, hamam, tarihi köprüler, cami, kilise, çarşı, geleneksel konut, vb.) taşınmaz kültür varlıklarının görsel algılama ve çevre düzeni açısından iyileştirilmesi çalışmaları,
- Turizm için önemli alanların yaşanılır kılınması (nitelikli çevre düzenlemesi ve yöreye uygun peyzaj uygulamaların yapılması),
- Orman içi gezi ve dinlenme yerlerinin düzenlenmesi,
- Bölgenin özgün kimliği göz önünde bulundurularak yöresel ürün teşhir reyonları, sergi alanları, yöresel mutfağı yansıtan mekânları vb. içinde barındıran bütüncül tesislerin oluşturulması (Örn: Model Yeşil Yol Köyü)
- Dezavantajlı gruplara yönelik turistik alanlara ziyaretleri kolaylaştırıcı fiziksel olanakların yaratılması ve geliştirilmesi.

Ajansımızın Yönetim Kurulu Toplantısı Giresun'da Yapıldı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (DOKA) 122. yönetim kurulu toplantısı, dönem başkanı Ordu Valisi Seddar Yavuz'un başkanlığında yapıldı.

Vali Yavuz, Giresun'un Piraziz ilçesindeki bir otelde gerçekleştirilen toplantıda, gündem maddelerine ilişkin bilgiler verdi.

Burada konuşan Yavuz, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen 2019 yılı sosyal destek programı kapsamında bölgeden 7 projenin destekleneceğini söyledi.

Projelere toplamda yaklaşık 14,2 milyon lira destek verileceğini ifade eden Yavuz, "Trabzon'da 'Sporda Performans Ölçümü ve Yetenek Seçimi Merkezi' kurulması, Ordu'da 'Çalışan Ordunun Üreten Kadınları' projesi, Giresun'da 'Üreten Kadın, Güçlü Kadın' projesi, Rize'de 'Rize Mesleki Eğitim Merkezi' projesi, Gümüşhane'de 'Gümüşpark' projesi ve Artvin'de de 'Yaşayan Matematik, Artvin'e Sayısal Bakış' projesi onaylanmış bulunuyor." dedi.

Yavuz, sürdürülebilir turizm ve destinasyon yönetim denetimi mali destek planı programı kapsamında 10 milyon liralık bir proje çağrısına çıkıldığını dile getirdi.

Coğrafi işaretli mali ürünler destek programı kapsamında da 5 milyon liralık çağrıya çıkılacağına işaret eden Yavuz, şöyle konuştu:

"Diğer taraftan bölgemizin özellikle turizm potansiyeline katkı sunacak yeşil yol projesine yine DOKAP mali desteğiyle birlikte 5 milyon liralık bir çağrıya çıkmış oluyoruz. Toplamda 20 milyon lira tutarında üç mali destek programı yürütülecektir. Eş finansman tutarları ile birlikte düşünüldüğünde yaklaşık 30 milyon lira civarında bir kaynağın kullanılabilme imkan ve fırsatı da doğmuş olacaktır."

Yavuz, toplantıda, 2019 yılı fizibilite desteği ile ilgili proje tekliflerinin, 2020-2024 Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Stratejik Planının ele alınacağını ve yönetim kurulu tarafından karara bağlanacağını söyledi.

107

Toplantıya, Giresun Valisi Harun Sarıfakıoğulları, Artvin Valisi Yılmaz Doruk, Gümüşhane Valisi Kamuran Taşbilek, Trabzon Valisi İsmail Ustaoglu, Rize Valisi Kemal Çeber, Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Zorluoğlu, Ordu Büyükşehir Belediye Başkanı Hilmi Güler, Giresun Belediye Başkanı Aytekin Şenlikoğlu, Gümüşhane Belediye Başkanı Ercan Çimen, Artvin Belediye Başkanı Demirhan Elçin, Rize Belediye Başkanı Rahmi Metin, Giresun İl Genel Meclis Başkanı Ahmet Şahin, Gümüşhane İl Genel Meclis Başkanı Mehmet Emin Erdoğan, Artvin İl Genel Meclis Başkanı Hasan Dilberoğlu, Giresun Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hasan Çakırmelikoğlu, Giresun Ticaret Borsası Başkanı Hamza Bölük, Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Suat Hacısalihoğlu, Ordu Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Servet Şahin ile DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman katıldı.

TURİSTLERİN YENİ GÖZDESİ İÇİN BÜYÜK DESTEK

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı; doğası, yöresel zenginlikleri, tarihi ve kültürel varlıklarıyla yerli ve yabancı turistlerin ilgi odağı haline gelen Doğu Karadeniz için harekete geçti. **Toplam 20 milyon TL'lik bir destek paketi hazırlayan bakanlık, 3 mali program kapsamında 750 bin TL'ye kadar destek verecek.** Desteklerden, Trabzon, Gümüşhane, Rize, Artvin, Giresun ve Ordu'daki kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, STK'lar ve yerel yönetimler faydalanabilecek. Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi'nden (KAYS) yapılacak başvurular için son tarih, 27 Mart 2020.

BAŞVURULAR BAŞLADI

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda faaliyetlerini yürüten Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), yeni dönem mali destek programları için başvuruları almaya başladı.

TOPLAM 20 MİLYON TL

DOKA, bölgenin tarihi ve kültürel varlıklarını korumak, yöresel zenginliklere sahip çıkmak ve doğal güzellikleri ortaya çıkarmak amacıyla hazırlanacak projelere toplam 20 milyon lira verecek.

TURİZME 500 BİN TL'YE KADAR DESTEK

Bu çerçevede, 10 milyon TL bütçeli Sürdürülebilir Turizm ve Destinasyon Yönetimi Mali Destek Programı ile 50 bin liradan, 500 bin liraya kadar destek verilecek.

COĞRAFI İŞARETLER DE KAPSAMDA

Coğrafi İşaretle Ürünler Mali Destek Programı'nın bütçesi 5 milyon TL olarak belirlendi. Bu programdan faydalanmak isteyenlerin projelerine 20 bin TL'den 400 bin TL'ye kadar destek sağlanacak.

ASLAN PAYI YEŞİ YOL PROJELERİNE

Yeşil Yol Güzergahındaki Kültür-Turizm Yatırımlarının Desteklenmesi Mali Destek Programı 2. Etap programlarına 5 milyon TL bütçe ayrıldı. Bu programlara başvuranlar, projeleri için 250 bin liradan 750 bin liraya kadar destek alabilecek.

KİMLER BAŞVURABİLECEK?

3 mali destek programı için hazırlanacak projelere, Trabzon, Gümüşhane, Rize, Artvin, Giresun ve Ordu'daki valilikler, bakanlıklara bağlı kurum, kuruluş ve enstitülerin yanı sıra kaymakamlıklar, kamu kurum ve kuruluşlarının bölge, il ve ilçe müdürlükleri, üniversiteler, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları, ticaret ve sanayi odaları ve kooperatifler başvurabilecek.

KÖY MUHTARLIKLARI DA KAPSAMDA

Programlara ayrıca; il özel idaresi, belediyeler ve bağlı kuruluşlar ile köy muhtarlıkları, köylere hizmet götürme birlikleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ile birlikler de başvurabilecek.

SON GÜN 27 MART

Proje başvuruları, 27 Mart 2020 tarihine kadar KAYS üzerinden alınacak. İstekliler, http://www.doka.org.tr/destekler_Acik-TR.html web adresinden ayrıntılı bilgilere ulaşabilecek.

(EaSI) ONLINE BECERİ DEĞERLENDİRME PROJESİ

"Online Beceri Değerlendirme Aracı Projesi"nde İlk Pilot Uygulama Gerçekleştirildi

Avrupa Birliği Komisyonunca yürütülen ve 35 ülkeye açık olan EaSI "Upskilling Pathways" programı altında Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) ortaklığı ile yürütülen "Online Beceri Değerlendirme Aracı Projesi"nde ilk pilot uygulama gerçekleştirildi.

Türkiye'de EaSI "Upskilling Pathways" programı altında yürütülmekte olan ilk proje olma özelliği ile dikkat çeken Online Beceri Değerlendirme Projesi'nin pilot uygulamasına 153 kişi katıldı.

Trabzon Ortahisar Hızırbey İlkokulu'nda, Halk Eğitim Merkezine kayıtlı kursiyerlerin katılımıyla gerçekleşen pilot uygulamada, okuryazarlık, sayısal okuryazarlık ve dijital okuryazarlık alanlarında proje için geliştirilen soru havuzundan seçilen 100 soruluk pilot testler 153 kişilik hedef gruba uygulanarak değerlendirme aşamasına geçildi.

Pilot uygulama ile soru havuzunun geçerlilik ile güvenilirlik analizlerinin yapılması ve akabinde Online Değerlendirme Aracı'nın yazılım aşamasına geçilmesi öngörülmürken, proje ile işgücü piyasasına katılan yetişkinlerin yetenek analizlerinin yapılarak uygun mesleklere yönlendirilmesi ve kişisel gelişimleri için uygun alanların tespit edilmesi hedefleniyor.

“Ünye’de Turizm Nitelikli İnsan Gücüyle Gelişiyor” Projesi Kapsamında Kursiyerler Hünelerini Sergiledi

Ajansımız tarafından desteklenen Ekonomik Sosyal Araştırma ve Kalkınma Derneği (ESAK) tarafından hazırlanan, Ünye Turizm İşletmecileri Otelciler, Restoranlar, Kafeler ve Seyahat Acenteleri Derneği ÜNTİSAD iştirakiyle yürütülen “Ünye’de turizm nitelikli insan gücüyle gelişiyor” adlı proje kapsamında kursiyerler hünelerini sergiledi.

Proje tanıtımı için düzenlenen etkinliğe Ünye Kaymakamı Ümit Hüseyin Güney, Ünye Belediye Başkanı Hüseyin Tavlı, ÜNTİSAD Başkanı Hasan Şimşek, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) Ordu Yatırım Destek Ofisi Uzmanı Harun Göçer, turizm işletmecileri ve davetliler katıldı.

Teorik ve uygulamalı aşçılık eğitimi alan kursiyerler, hamsili pilav ve kabak tatlısından oluşan mönü hazırlayarak katılanların beğenisine sundu.

Ünye Kaymakamı Ümit Hüseyin Güney, “Yeme içme sektörü bugün turizmin en önemli tetikleyicisi haline gelmiştir. Farklı lezzetleri tatmak için insanlar yeri geliyor kilometrelerce yol kat edebiliyor. Bu nedenle yaptığınız projeyi önemsiyoruz. Ünye gibi doğal güzellikleri bulunan bir şehrin gastronomi anlamında da adını duyurması gerektiğine inanıyorum. Ancak şunu da belirtmeliyim. Lezzetlerin de bir standardının olması gerektiğini düşünüyorum. Kursiyerlerimize başarılar diliyorum. Emeği geçenlere teşekkür ediyorum” dedi.

Ünye Belediye Başkanı Hüseyin Tavlı, “Ünye’de böyle bir organizasyonun gerçekleştirilmesine katkı sunan dernek yöneticilerine ve DOKA’ya teşekkür ediyorum” diye konuştu.

ÜNTİSAD Başkanı Hasan Şimşek ise “Dernek olarak projelere önem veriyoruz. Bu kapsamda hazırladığımız bu projemiz devam ederken yine Erasmus projemiz de kabul edildi. AB’ye Erasmus adı altında öğrenciler göndereceğiz. Katılımınız için teşekkür ediyoruz” şeklinde konuştu.

Proje hakkında bilgi veren ÜNTİSAD Derneği Başkan Yardımcısı Osman Duvar; “Yaklaşık 20 gün önce başlamış olduğumuz teorik ve pratik eğitimlerimiz devam ediyor. Toplam 96 saat sürecek olan kursumuzda kursiyerler yöresel ürünlerin hazırlanması ve sunumu başta olmak üzere birçok bilgiler edinecekler” dedi.

Proje Koordinatörü Mehmet Çolakoğlu ise, “Derneğimiz proje tabanlı dernek. Biz bu projeleri nitelikli insan gücünün geliştirilmesi amacıyla gerçekleştiriyoruz” ifadelerini kullandı. Mutfak Şefi Ercan Yılmaz’da “Kursiyerlerimize mutfak aletlerinden kullanılan terimlere kadar, yemek pişirirken dikkat edilecek püf noktalara kadar birçok bilgi paylaşımında bulunuyoruz” dedi.

Yapılan konuşmaların ardından hamsili pilav ve kabbak tatlısı ikram edilirken, kursiyerlerin hazırladığı yemekler katılımcılardan tam not aldı.

Öte yandan proje ile Ünye ilçesinde faaliyette bulunan turizm işletmelerinin ihtiyaç duyduğu nitelikli meslek elemanının yetiştirilmesi amaçlanıyor. Bu bağlamda, düzenlenecek eğitim faaliyeti ile üniversite mezunu ve işsiz durumda olan 15 gence aşçılık eğitimi verilmesi planlanıyor.

Türkiye'nin İlk Üreten İŞGEM'i Gümüşhane'de Açıldı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, üreten İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) modelini uygulamaya başladı. Günde 4 ton pestil üreten, ambalaj ve karton kutu üretim hattı da bulunan Türkiye'nin ilk üreten İŞGEM'i Gümüşhane'de açıldı. Açılışı gerçekleştiren Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, "Bu merkezin doğrudan ve dolaylı yaklaşık bin 500 kişilik istihdam oluşturmasını ve il ekonomisine yılda 5 milyon lira katkı sağlamasını bekliyoruz." dedi.

Bakan Varank, yakında açıklayacakları Hemşeri Yatırım Programı'nın ipuçlarını vererek, büyükşehirlerde yaşayan iş insanlarına seslendi ve "Gelin, ilinizdeki girişimlere mentör olun, onlara yatırım yapın." diye konuştu.

ŞEHİT ÖĞRETMENİN ADI VERİLDİ

Geleneksel ve Organik Ürünler İş Geliştirme Merkezi'nin açılışında konuşan Varank, Tunceli'de PKK tarafından şehit edilen sınıf öğretmeni Necmettin Yılmaz'ı andı. Varank, Türkiye'nin üreten ilk İŞGEM'ine Şehit Yılmaz'ın adını verecekleri açıklayarak, "Ömrünü okumakla geçiren ve cehaletle savaşırken şehit düşen öğretmenimiz, burada nice girişimciye örnek olacak, onlara ilham verecek. Rabbim Necmettin öğretmenimize ve tüm şehitlerimize rahmet eylesin." dedi.

Bakan Varank, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Avrupa Birliği'nin birlikte yürüttüğü Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı eliyle inşa edilen iş geliştirme merkezinin açılış töreninde özetle şunları söyledi:

İŞGEM'LER GİRİŞİMCİLERİ KORUYOR

Doğu Karadeniz'in ilk İŞGEM'i olan bu merkez, Gümüşhane'ye yapılan en büyük kamu yatırımlarından bir tanesi. Bakanlığımızın Rekabetçi Sektörler Programı sayesinde 8 milyon Avro'luk bu yatırım hayat buldu. Dünya ortalamasına baktığımızda, her yeni 100 girişimden en fazla 10'unun hayatta kaldığını görüyoruz. Bu durumu İŞGEM'lerle tersine çevirmek mümkün. Bu merkezlerde yer alıp, ilk yıllarında profesyonel destek alan işletmelerin hayatta kalma oranı artıyor.

ORTAK ÜRETİM HATTI

Açılışını gerçekleştirdiğimiz bu merkez; 9 bin metre-kare kapalı alanda 20 işlik hacmine sahip. Merkezimizde ortak pestil üretim hattı ve ortak paketleme tesisleri de bulunuyor. İşte Gümüşhane İŞGEM, kendi üretim hattı olması hasebiyle, ülkemizde üreten İŞGEM konseptine giren ilk ve tek merkez. Ortak üretim hattı sayesinde; firmalar, öz sermayelerini makine yatırımı yerine işletme giderleri için kullanabilecekler. Ayrıca koli ve ambalaj malzemelerinin İŞGEM’de üretilmesiyle, stok maliyetlerinden de kurtulmuş olacaklar.

BİN 500 KİŞİYE İSTİHDAM

Bu merkezin doğrudan ve dolaylı yaklaşık bin 500 kişilik istihdam oluşturmasını ve il ekonomisine yılda 5 milyon lira katkı sağlamasını bekliyoruz. Dolayısıyla şehrimiz ve bölgedeki firmaları buraya gelmeye ve katma değer oluşturmaya davet ediyorum. İŞGEM’den mezun olan işletmelerin de, Organize Sanayi Bölgesinde yeni başarılarla imza atmasını, yurt dışı pazarlarda rekabet etmesini bekliyoruz.

HEMŞEHİRİ YATIRIM PROGRAMI

Ülkemizde girişimcilik neredeyse tamamen kamu tarafından destekleniyor. Ancak bu sürdürülebilir ve sağlıklı bir büyüme modeli değil. Biz elbette girişimcilerimizin yanında olmaya devam edeceğiz. Ancak, daha büyük işlere imza atabilmek için özel sektörün bu alana daha fazla ilgi göstermesi şart. İşte tam da bu noktada Kalkınma Ajansımız tarafından uygulanacak Hemşehri Yatırım Programına değinmek istiyorum. Bu programla Doğu Karadenizli olup bölge dışında kendi işini kurmuş iş insanlarımızı bölgeye çağırıyoruz.

KAMUOYU İLE PAYLAŞACAĞIZ

Diyoruz ki; gelin ilinizdeki girişimlere mentör olun. Bu girişimler finansal sorunlarla karşılaştığında, onlara yatırım yapın. Hatta uzun dönemde sizin gibi diğer girişimcileri de bu ağa katın, birlikte büyüyün. Bu noktada Ajansımız da yatırım finansman desteği sunacak. Bu desteğin kapsamını kısa süre içerisinde kamuoyu ile paylaşacağız.

ŞEHİR EVİNİ ZİYARET

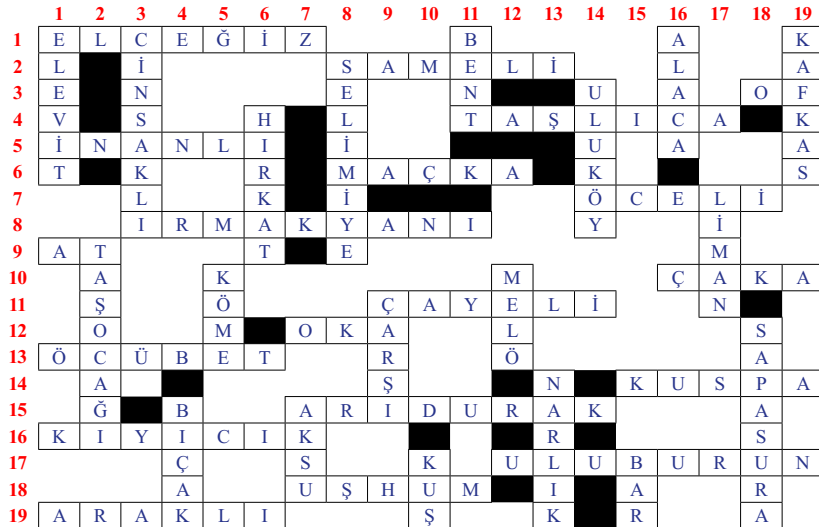
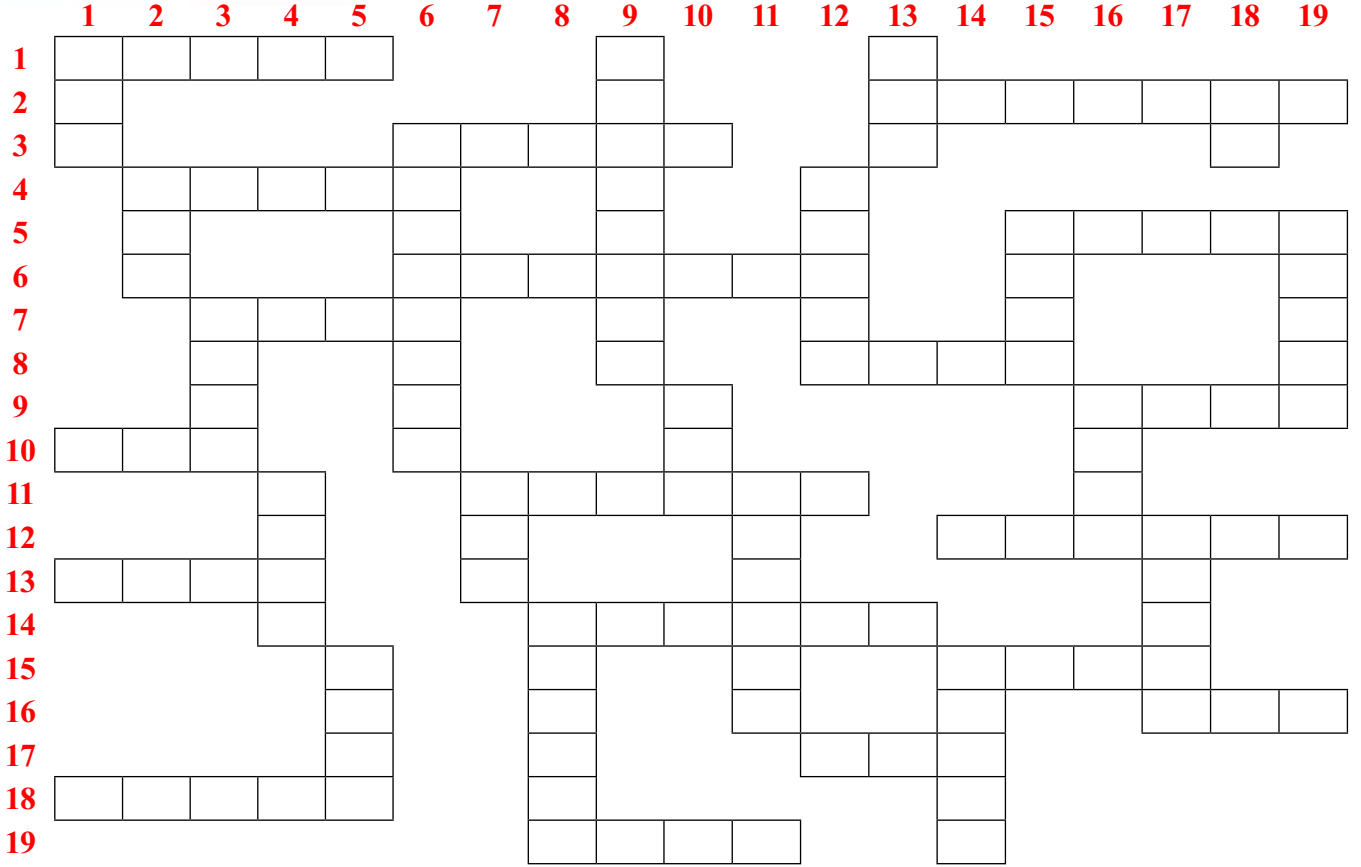
Bakan Varank, programın ardından eşi Esra Varank ile birlikte iş geliştirme merkezine ismi verilen Şehir Öğretmen Necmettin Yılmaz’ın Torul ilçesindeki evini ziyaret etti.

Bil Bakalım

DOKA Bölgesi coğrafi yönden engebeli, dağlık bir arazi yapısına sahiptir. Bölgemizde birçok dağ, yayla, göl, akarsu, geçit, tünel, vadi vardır. Sizlere bölgemizin bu yönde hazırladığımız bulmacamızla DOKA Bölgesini eğlenceli bir şekilde okuyucularımıza tanıtmak istedik.

116

DOKA DERGİ
42. SAYI CEVAP ANAHTARI

SOLDAN SAĞA

- 1) Ülkemizin Sarp Sınır Kapısıyla birlikte sınır komşusu olan Gürcistan'ın madeni para birimi
- 2) Telefon alan kodu 462 olan ilimiz
- 3) 1961 yılında Fatsa'dan ayrılarak ilçe statüsüne kavuşan Ordu'nun bir ilçesi
- 4) Trabzon'a bağlı Düzköy ilçesinin eski adı
- 5) Rize'ye bağlı İyidere ilçesinin eski adı
- 6) Telefon alan kodu 454 olan ilimiz
- 7) Ordu-Samsun devlet karayolu üzerinde kordon tepesi eteğinde kurulmuş doğal liman
- 8) Ajansı oluşturan illerin sayısı
- 9) Gököy kalesini (Ordu) M. Ö. V. yüzyılda yaptıran Pers Kralı
- 10) DOKA'ya komşu merkezi Samsun olan Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın kısa adı
- 11) Şiran'ın beldesi Yeşilbük'ün eski adı
- 12) Trabzon'a bağlı Şalpazarı ilçesinin eski adı
- 13) Trabzon'a bağlı Beşikdüzü ilçesinin eski bir beldesi
- 14) Rize ilinin, Çamlıhemşin ilçesine bağlı bir yayla
- 15) Akçaabat sınırları içerisinde bulunan Heyelan Set Gölü
- 16) Tonya-Erikbeli Turizm Merkezi'ne 9 km mesafedeki yayla
- 17) Gümüşhane-Erzincan Devlet Karayolu üzerinde 21.kilometrede 1760 metre rakımlı kale
- 18) Trabzon'a bağlı Dernekpazarı ilçesinin eski adı
- 19) Ülkemizin Sarp Sınır Kapısıyla birlikte sınır komşusu olan Gürcistan'ın madeni para birimi

ÜSTTEN AŞAĞI

- 1 Özellikle Giresun'a özgü kadayıf türü
- 2) Farsça "Güzel" anlamına gelen Hopa'nın eski adı
- 3) Ordu'ya bağlı Perşembe ilçesinin eski adı
- 4) Telefon alan kodu 464 olan ilimiz
- 5) Telefon alan kodu 452 olan ilimiz
- 6) Bir fındık türü
- 7) Bir fındık türü
- 8) Bir fındık türü
- 9) Trabzon'a bağlı Araklı ilçesinin eski adı
- 10) Pazar ilçe merkezinin batısında kara ile bağlantısı kesilmiş olan kale
- 11) Telefon alan kodu 466 olan ilimiz
- 12) Tereyağı ile ünlü Trabzon'un ilçesi
- 13) İstanbul ve Ankara'dan sonra 1955 yılında ülkemizde ilk defa Trabzon'da kurulan üniversitenin kısa adı
- 14) Bir fındık türü
- 15) DOKA'ya komşu Serhat Kalkınma Ajansı'nı oluşturan illerden biri
- 16) Ajansımızın kısa adı
- 17) Kelkit Ovası'nda sulama amacıyla yapılmış olan baraj
- 18) Trabzon'un en doğusunda bulunan ilçesi
- 19) Rize'ye bağlı Ardeşen ilçesinin bir beldesi

TÜRKİYE'Yİ BULUŞTURAN FUAR: YÖREX

Reyhanlı'da düzenlenen YÖREX, Türkiye'nin 81 iline ve 807'ye kadar uzanan Doğu Karadeniz Bölgesi'ne Türkiye'nin en önemli ürünlerini tanıtmak için açıldı.

Bİ İLDE COĞRAFI İŞARET

Doğu Karadeniz'de İSCEM konseyi'nin 10. ve 11. toplantıları

Necmettin Yılmaz'ın katılımıyla yapılacak

İSCEM konseyi'nin 10. ve 11. toplantıları, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yapılacak. Necmettin Yılmaz'ın katılımıyla yapılacak toplantılar, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

DOĞU KARADENİZ İÇİN 20 MİLYON LİRALIK DESTEK PAKETİ

Doğu Karadeniz Bölgesi'ne 20 milyon liralık destek paketi sunuldu.

Doğu Karadeniz Bölgesi'ne 20 milyon liralık destek paketi sunuldu. Bu paket, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

"Hedef 30 bin istihdam"

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde 30 bin istihdam hedefi belirlendi.

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde 30 bin istihdam hedefi belirlendi. Bu hedef, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

Girişimcilik Haftası Kutlamaları Sona Erişti

"Şehrimizin geleceği çok parlak"

Girişimcilik Haftası Kutlamaları Sona Erişti. "Şehrimizin geleceği çok parlak" sloganıyla düzenlenen etkinlikler, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

Girişimcilik Üzerine Alanında Uzmanlardan AÇÜ'ü Öğrencilere Önemli Tavsiyeler!

Arslan Çoruh Üniversitesi'nde Girişimcilik Okuluna İhtiyaç Tutar Gençlere Girişimcilik Alanında Bir Dizi Seminer Düzenlendi

Arslan Çoruh Üniversitesi'nde Girişimcilik Okuluna İhtiyaç Tutar Gençlere Girişimcilik Alanında Bir Dizi Seminer Düzenlendi. Uzmanlardan öğrencilere önemli tavsiyeler sunuldu.

DOKA toplantısı yapıldı

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde DOKA toplantısı yapıldı.

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde DOKA toplantısı yapıldı. Toplantıda, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

Tarihi Zeytinlik Mahallesi'nde hedef UNESCO

Tarihi Zeytinlik Mahallesi'nde UNESCO hedefi belirlendi.

Tarihi Zeytinlik Mahallesi'nde UNESCO hedefi belirlendi. Bu hedef, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

KOBİ'lere Yönelik Finansal Okuryazarlık eğitimi

KOBİ'lere yönelik finansal okuryazarlık eğitimi başlatıldı.

KOBİ'lere yönelik finansal okuryazarlık eğitimi başlatıldı. Eğitim, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

MEHMETÇİĞİMİZE HELAL OLSUN...

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde Mehmetçiğimize helal olsun...

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde Mehmetçiğimize helal olsun... Sloganıyla düzenlenen etkinlikler, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

Kadınlara Yeni Proje

Kadınlara yönelik yeni proje başlatıldı.

Kadınlara yönelik yeni proje başlatıldı. Proje, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

Doğu Komşu Rotalar'ın'ı sizleri çağırıyor

Doğu Komşu Rotalar'ın'ı sizleri çağırıyor.

Doğu Komşu Rotalar'ın'ı sizleri çağırıyor. Bu çağrı, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

Turizmin parlayan yıldızı

Turizmin parlayan yıldızı Doğu Karadeniz Bölgesi'nde.

Turizmin parlayan yıldızı Doğu Karadeniz Bölgesi'nde. Turizm, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

TÜRKİYE'NİN 81 İLİ YÖREX'TE BULUŞTU

YÖRESEL URUNLER FUARI AÇILDI

Yörex Fuarı açıldı

Yörex Fuarı açıldı. Fuar, Türkiye'nin 81 iline ve 807'ye kadar uzanan Doğu Karadeniz Bölgesi'ne Türkiye'nin en önemli ürünlerini tanıtmak için açıldı.

TÜRKİYE'NİN ÜRETİM İLK İSGENİ AÇILDI

Türkiye'nin üretim ilk isgeni açıldı.

Türkiye'nin üretim ilk isgeni açıldı. İsgen, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

Doğu Karadeniz'de 'Girişimcilik Haftası'

Doğu Karadeniz'de Girişimcilik Haftası başlatıldı.

Doğu Karadeniz'de Girişimcilik Haftası başlatıldı. Hafta, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

Ordu liderlerini yetiştiriyor

Ordu liderlerini yetiştiriyor.

Ordu liderlerini yetiştiriyor. Eğitim, bölgenin kalkınması için önemli adımlar atılacak.

